

Bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz

İlham Əliyev suveren və bütöv Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində növbəti bayram tonqalını alovlandırdı

Martın 18-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdərə rayonuna səfər ediblər.

Səfər çərçivəsində İlham Əliyev və Mehriban Əliyeva Ağdərə rayonunun Umudlu kəndinə gedən avtomobil yolunun yenidənqurmadan sonra açılışında iştirak edib, Ağdərə rayonunun Həsəniz kəndində buraya köçən bir qrup sakinlə görüşüb, fərdi evlərin və infrastrukturun bərpası sahəsində görülən işlərlə tanış olub, kənd sakinləri ilə birlikdə Novruz tonqalını alovlandırıblar.

Prezident İlham Əliyev və Mehriban Əliyeva Ağdərə rayonunun Suqovuşan kəndində inşa olunan yaşayış kompleksinin istifadəyə verilməsi mərasimində iştirak edib, yeni mənzillərə köçən kənd sakinlərinə evlərin açarlarını təqdim edib və Ağdərə rayonunun Suqovuşan kəndində məscidin açılışında iştirak ediblər.

→ 25

Bizi azərbaycançılıq məfkurəsi işığında sıx birləşdirən Novruz bayramı milli həmrəyliyimizi getdikcə daha da möhkəmləndirir

Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik

Hörmətli həmvətənlər!

Sizi Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hər birinizə bahar əhvalı-ruhiyyəsi, cansağlığı və uğurlar arzulayıram.

Ulu əcdadlarımızın müqəddəs yadigarı olan Novruz bayramı müdrik Azərbaycan xalqının zəngin həyat fəlsəfəsini və nikbin dünyagörüşünü günümüzədək yaşadaraq milli-mənəvi varisiyin bariz nümunəsinə çevrilmişdir. Bu böyük el bayramı təbiətə məhəbbət, ruhi paklıq və gözəlliyin, mərhəmət və xeyirxahlığın yüksək təntənəsidir. Ali ümumbəşəri dəyərlərin daşıyıcısı olduğu üçün o, dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında layiqli yer tutur.

Novruz bayramı milli təfəkkürümüzün ayrılmaz parçası kimi ənənəvi dəyərlərimizin formalaşmasında müstəsna rol oynamışdır. Ölkəmizi sivilizasiyaların qovuşduğu qədim mərkəzlərdən biri olaraq tanıtmış misilsiz mədəniyyət xəzinəmizdə Novruz mərasimləri xüsusi mövqeyə malikdir. Baharın gəlişinin əsrlərin yaddaşında iz qoymuş adətlərə uyğun şəkildə bu gün də rəngarəng el şənlikləri ilə Vətənimizin hər bir guşəsində geniş qeyd edilməsi tarixi-mədəni irsə bağlılığımızın parlaq ifadəsidir.

Cəmiyyətdə ünsiyyət, qarşılıqlı səmimi münasibətləri dərinləşdirən və bizi azərbaycançılıq məfkurəsi işığında sıx birləşdirən Novruz bayramı milli həmrəyliyimizi getdikcə daha da möhkəmləndirir. Əminəm ki, bu həmrəyliyi duyğusu yaz fəslinin yeniləşdirici ab-havası və beşinci ildönümünə hazırlaşdığımız şanlı Zəfərin verdiyi mənəvi güclə vəhdətdə ümumxalq əhəmiyyətli bütün işlərimizin lazımı səviyyədə icrasını təmin edəcəkdir. Bayram sevincini işğaldan azad olunmuş əzəli torpaqlarımızda yaşayan soydaşlarımız əbədi qayıdıqları öz dədə-baba yurdlarında aydın səma altında əmin-amanlıq içində daim şövgə qurub yaradacaqlar.

Üzümüzə gələn Novruz bayramının hər evə, hər ocağa firavanlıq, səadət və bol ruzi-bərəkət gətirməsini diləyirəm.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 mart 2025-ci il

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Ağdərədən paylaşım edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva sosial şəbəkə hesablarında Ağdərədən paylaşım edib.

AZƏRTAC paylaşımı təqdim edir: "Ağdərə rayonu, Həsəniz kəndi. 18.03.2025. Uca Allah hər kəsə möhkəm cansağlığı, bol sevinc, sevgi və səadət, hər evə xoş ovqat, hər ocağa ruzi-bərəkət bəxş etsin! İla-xır çərşənbəni mübarək!".

Ən təhlükəsiz ölkə

Azərbaycanın antiterror reytingində ən yüksək yer tutması
İlham Əliyevin məqsədyönlü siyasətinin nəticəsidir

Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasətin daxili sabitliyi, regional təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təmin etdiyini, bölgədə sağlam mühit formalaşdırıldığını bir daha sübut edir. Azərbaycanın dünyanın antiterror reytingində yüksək yerlərdən birini tutması həm də ölkəmizin hüquq-mühafizə orqanlarının yüksək peşəkarlığından, onların yaratdığı etibarlı təhlükəsizlik mühitindən xəbər verir.

Ümumiyyətlə, belə reytinglər tərtib olunanda xüsusi xidmət orqanlarının, həmçinin hüquq-mühafizə orqanlarının keçirdiyi əməliyyat tədbirləri mütləq şəkildə nəzərə alınır. Eyni zamanda əmə-

liyyat şəraitinin tam şəkildə nəzarətdə saxlanması üçün atılan addımlar da vacib məsələdir. Azərbaycan xüsusi xidmət orqanları ən ciddi təhdidlərdən biri sayılan dini radikal qruplaşmalara qarşı uğurlu tədbirlər görür. Bu qruplaşmalar dövlətçiliyə qarşı atılan addımlarla gündəmə gəlirlər. Odur ki, onların əvvəlcədən planlaşdırılmış terror aktlarının qarşısının alınması çox vacib elementdir. Buna görə də həm Daxili İşlər Nazirliyi, həm Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti digər hüquq-mühafizə orqanları ilə koordinasiyalı şəkildə bu proseslərdə fəal iştirak edirlər.

→ 10

USAID, "Azadlıq Radiosu" və "Amerikanın səsi" haqq etdikləri taleyi yaşayırlar

USAID-in proqramlarının rəsmən dayandırılmasının ardınca isə Prezident Donald Tramp bir neçə gün əvvəl ABŞ hökumətinin Qlobal Media Agentliyinin və digər hökumət strukturlarının fəaliyyət dairəsinin əhəmiyyətli dərəcədə azaldılması haqqında sərəncam imzalayıb. Qeyd edək ki, Qlobal Media Agentliyi "Azadlıq radiosu" və "Amerikanın səsi" radiostansiyalarına nəzarət edir. Bundan sonra "Amerikanın səsi"nin 1300-dən çox əməkdaşı inzibati məzuniyyətə göndərilib, radiostansiyaların özünün isə fəaliyyəti dayanıb. "Azadlıq

Radiosu" da ABŞ hökumətindən maliyyələşdirmənin dayandırılmasına dair sənədin alınmasını təsdiqləyib.

→ 8

◆ Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Ağdərə rayonuna səfəri

Bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz

İlham Əliyev suveren və bütöv Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində növbəti bayram tonqalını alovlandırdı

Sərsəng su anbarından Umudlu kəndinə gedən avtomobil yolunun açılışı

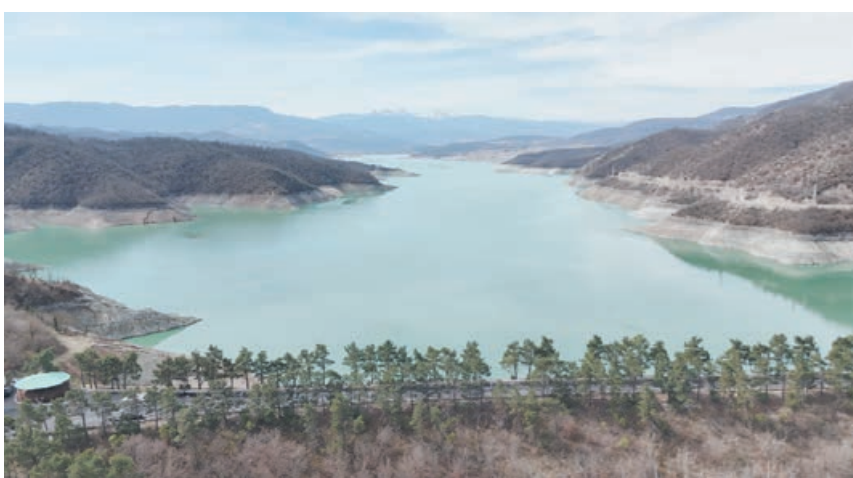
Martın 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Sərsəng su anbarından Ağdərə rayonunun Umudlu kəndinə gedən avtomobil yolunun yenidənqurmadan sonra açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC bildirir ki, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin ötən il imzaladığı sərəncama uyğun olaraq Sərsəng su anbarından Ağdərə rayonunun Umudlu kəndinə gedən avtomobil yolunun yenidən qurulması işləri yüksək səviyyədə həyata keçirilib.

Dördüncü texniki dərəcəli avtomobil yolunun uzunluğu 9,4 kilometr, hərəkət zolaqlarının eni isə 6 metrdir. Yolda nəqliyyatın rahat və təhlükəsiz hərəkəti üçün zəruri işlər görüldü.

Azərbaycanın dövlət siyasətində yol infrastrukturunun yaxşılaşdırılması prioritet istiqamətlərdəndir. Dövlətimizin başçısının tapşırıq və göstərişlərinə əsasən, yol təsərrüfatının bərpası, yenidən qurulması və müasir standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində işlər işğaldan azad olunmuş ərazilərdə

də sürətlə davam etdirilir. Bu ərazilərdə icra olunan yol layihələri yenidən öz doğma torpaqlarına qa-

yıdan əhalinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması, iqtisadi əlaqələrin gücləndirilməsi və təhlükəsiz

nəqliyyat şəbəkəsinin təmin edilməsi baxımından da önəm daşıyır. Sərsəng su anbarından Ağdərə ra-

yonunun Umudlu kəndinə gedən avtomobil yolunun yenidən qurulması da belə mühüm layihələrdən

biridir. Həyata keçirilən yenidənqurma işləri bu yolda rahat gediş-geleşi təmin edəcək, yük və sərni-

şin daşınmasını asanlaşdıracaq, bölgənin turizm potensialının inkişafına da töhfə verəcək.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdərənin Həsənriz kəndində sakinlərlə görüşüblər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva martın 18-də Ağdərə rayonunun Həsənriz kəndində buraya köçən bir qrup sakinlə görüşüb, fərdi evlərin və infrastrukturun bərpası sahəsində görülən işlərlə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı sakinlərlə görüşüb söhbət etdi.

Prezident İlham Əliyev: Salaməley-küm. Xoş gördük, bayramınız mübarək olsun!

Sakinlər: Salam, xoş gəlmisiniz, Sizin də bayramınız mübarək olsun, Ramazan bayramınız da mübarək.

Prezident İlham Əliyev: Necəsiniz?

Sakinlər: Xoş gəlmisiniz, cənab Prezident, Sizinlə həmsöhbət olmaq bizim üçün şərəfdir. Xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham Əliyev: Siz də xoş gəlmisiniz. Nə vaxt gəlmisiniz?

Kişi sakini: Biz mart ayının əvvəlindən - 3-dən buradayıq.

Prezident İlham Əliyev: Artıq yerləşmisiniz.

Kişi sakini: Bəli, yerləşmişik, çox gözəldir. İnən ki, bura həmişə arzumuzda olub, o dağların arxasından buraya həsrətlə baxmışıq. İndi hər şey gerçəkliyə çevrilib.

Qadın sakini: Allah Sizdən razı olsun ki, bu günü bizə yaşatdınız.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Bu gözəl bayram günündə artıq sizinlə birlikdə burada olmaq mənim üçün də çox xoşdur. Həsənriz kəndi qədim Azərbaycan kəndidir, bilirsiniz. Burada Azərbaycan xalqı əsrlər boyu yaşayıb, hətta çar Rusiyası dövründə dərc edilmiş xəritələrdə Həsənrizin adı var - Həsənriz kəndi. Qanunsuz olaraq Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti yaradıldıqdan sonra ermənilər başqa yerlərdən gətirilərək burada məskunlaşdırıldı və bunun adı da dəyişdirildi. Artıq adını da bərpa etdik, tarixi ədaləti də bərpa etdik, Azərbaycan xalqı da buraya qayıdıb, indi rahat, xoşbəxt yaşayacaq.

Kişi sakini: Ədalət də bərpa olundu. Hamısı Sizin sayınızda.

Qadın sakini: Allah Sizi qorusun, ailənizi qorusun. Sizin və güclü siyasətinizin sayəsində biz bu gün firavan yaşayırıq.

Digər kişi sakini: 33 ildən sonra bizi doğma Vətənə, ata-baba yurduna qaytarmağınız bizim üçün böyük səadətdir, eyni zamanda elimiz-obamız üçün yeni həyatın başlangıcıdır. Dediğiniz kimi, bu bölgələr bizim ulu babalarımızın vətəni olub. O cümlədən onu da qeyd edim ki, bizim əzəli və əbədi düşmənlərimiz bu bölgəni böyük güclər hesabına işğal etmişdir. Amma Sizin komandanlığınız altında Azərbaycan Ordusu cəmi-cümlətən 23 saata işğala son qoymuşdur. Çox sağ olun, cənab Prezident, Siz Azərbaycan xalqının, o cümlədən dövlətimizin gücünü dünyaya böyan etdiniz.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, biz tarixi ədaləti bərpa etməli idik, beynəlxalq hüququ bərpa etməli idik və öz haqqımızı bərpa etməli idik. Ona görə İkinci Vətən

müharibəsindən keçən üç il ərzində biz gələcək planlarımız haqqında həm düşü-nürdük, həm çalışırıq və əlbəttə ki, separatçıların hər hansı bir formada bu bölgədə qalmaları qeyri-mümkün idi. Biz burada məskunlaşdırılmış erməni əhəlinə də o vaxt təklif etmişdik ki, gəlin, Azərbaycan Bayrağı altında yaşayın, Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul edin və burada sizə söz deyən olmayacaq. Bu gün də Xankəndi şəhərində erməni əhəli var, onlara söz deyən yoxdur, əksinə, bizim sosial işçilərimiz onlara qayğı göstərirlər. Bax, bizim xalqımızın böyüklüyü bundan ibarətdir. Onlar isə bizi bu torpaqlardan, qədim torpaqlarımızdan didərgin salmışdılar, soyqırım törətmişdilər, Azərbaycan xalqına ol-mazın əzablar vermişdilər, xalqımızın böyüklüyü məhz bundadır. Biz haqlı olan tərəfik, həm işğal dövründə öz haqq səsimizi ucalda bilmişik və bütün dünyaya sübut edə bilmişik ki, bu, bizim tarixi və hüquqi torpağımızdır. Həm də İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə baxmayaraq ki, Er-

mənistanın arxasında bir çox ölkələr, bir çox qüvvələr dayanmışdı, heç kim bizə əsaslı irad tuta bilməmişdi. Çünki biz beynəlxalq hüquq çərçivəsində öz torpağımızda müharibə aparırıq. O cümlədən cəmi bir neçə saat çəkən antiterror əməliyyatı zamanı da bizə qarşı siyasi, ondan sonra digər hərəkətlər olsa da, onların heç bir nəticəsi olmadı. Beynəlxalq təşkilat-larda Ermənistanın havadarları Azərbaycana qarşı sanksiyalar tətbiq etməyə, digər addımlar atmağa çalışdılar, buna nail ola bilmədilər. Haqq-ədalət bizim tərəfimizdədir. Həsənrizin azad olunmasının təməli məhz İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı qoyulmuşdur. O vaxt artıq Qarabağın böyük hissəsi işğalçılardan azad edilmişdi. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra bir neçə əməliyyat nəticəsində mövqelərimizi daha da yaxşılaşdırdıq ki, ən qısa müddət ərzində az itki verməklə bütün qalan yerləri də nəzarətə götürək. Bu gün Həsənrizdə ilaxır çarşəbə günündə görüş-ürük. Sizi, Azərbaycan xalqını bayram mü-

nasibətlə təbrik edirəm. Ramazan bayramı da gəlir, Novruz bayramı da gəlir, bu gözəl bayram günündə, bayramlar ərəfəsində sizinlə görüşmək böyük məmnuniyyət doğurur.

Sakinlər: Sizin də bayramlarınızı təbrik edirik. Siz Ali Baş Komandan kimi Qələbəni təmin etdiniz.

Prezident İlham Əliyev: Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin, biz bu torpaqları onların qanı-canı bahasına azad etmişik.

Kişi sakini: Bu kənddən çıxanda o Murov yolunda nə zillətlər görən camaat indi toy-bayramla qayıtdı. 34 ildən sonra hamı sevinclə buraya qayıtdı.

Prezident İlham Əliyev: O vaxt işğal dövründə camaat buradan Murov yolu ilə çıxmışdı?

Kişi sakini: Bəli, qoca qadın evdə yanib, çarpayıda sümükləri qalmışdı. O, mənim nəvəm idi. O cür əziyyətlər yaşamışdıq.

Ardı 3-cü səh.

◆ Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Ağdərə rayonuna səfəri

Bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz

İlham Əliyev suveren və bütöv Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində növbəti bayram tonqalını alovlandırdı

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdərənin Həsənriz kəndində sakinlərlə görüşüblər

Əvvəlki 2-ci sahə.

Prezident İlham Əliyev: O tərəf, yəni artıq buradan keçmək mümkün deyildi, bağlanmışdı? Su-qovuşan tərəf də bağlanmışdı?

Kişi sakın: Bütün buralar bağlı idi, yalnız Murov dağından Kəlbəcər tərəfdən nə zülmürlər.

Prezident İlham Əliyev: Uzaq yoldu, neçə kilometr olar? 40-50 kilometr olar?

Kişi sakın: 58 kilometr hələ Kəlbəcərə sərhədə qədərdir.

Digər kişi sakın: Şükür bu günə, Sizin, Ordumuzun sayəsində qayıtmışdır.

Prezident İlham Əliyev: Burada evlər bərpa edildi, yeni evlər də tikiləcək. İndi, birinci mərhələdə 163 ailə yerləşəcək.

Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov: Cənab Prezident, ümumiyyətlə, burada 606 ev var. İlkin olaraq 92 evi təmir etmişdik, 50 ailə artıq köçüb. Yəqin ayın sonuna 40 ailə də köçəcək. Ondan sonra da iki mərhələdə 192 ev. Amma təklif edərək ki, bütün infrastruktur bərpa edilsin.

Prezident İlham Əliyev: Bütün, hamısını. Bəli, hamısını. Siz təklif verin, onların hamısını bərpa edək. Çünki mənə verilən məlumata görə, artıq burada həm Həsənrizdə, həm də Kəlbəcər rayonunda yaşamış insanlar yerləşir.

Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov: Artıq buraya köçmək üçün 360 nəfər siyahıya alınıb.

Prezident İlham Əliyev: Bura çox gözəl, səfəli yerlərdir.

Kişi sakın: Şuşa ilə bərabər yerdə, relyefi də oxşardır.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, Şuşadan üstünlüyü ondadır ki, Sərsəng su anbarı da var, orada balıq tutmaq olar. İş yerləri ilə bağlı nə işlər görülür?

Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov: Böyük kənd olduğuna görə burada 13 təsərrüfat subyekti ilə, obyektlərlə bağlı müəssisələr olub. Bundan başqa, yaxın yerlərdə, icazə versəydiniz, ferma- lar var, o fermaları icarəyə verərdik.

Prezident İlham Əliyev: Əlbəttə. Bir də ki, əkin sahələri verilmişdir, əkin-biçinlə məşğul olsun- lar. Heyvandarlıq üçün bura ön yax- şı yerdir.

Kişi sakın: Bu sakinlər hamısı heyvandarlıqla məşğul olublar. Cə- nab Prezident, əmin edim ki, bizim kənddə müxalifətçi olmayıb. Bizim kəndin camaatından bir adam fikirlə- şə bilmirdi ki, kimsə müxalifətçi olub. Həç vaxt. Hamımız təsərrüfat- la, dövlətə qulluqla məşğul olmu- şuq. İndi də inanıram, görməmiş- şik, eşitməmişik.

Prezident İlham Əliyev: Olsa da bir problem yoxdur. Əsas döv-

lətə, dövlətçiliyə müxalifətdə olmasınlar.

Kişi sakın: Ümumiyyətlə, bizə güllünc gəlir.

Prezident İlham Əliyev: Özlə- rini müxalifətçi adlandıran bəziləri dövlətə qarşı, o cümlədən İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə, an- titerorist əməliyyatı dövründə, indin- nin özündə ermənilərlə birləşib. Bu, dövlətə qarşı düşmənçilikdir və əslində, xəyanətdir.

Kişi sakın: Bəli, bəli, xəyanətdir.

Prezident İlham Əliyev: Ona görə burada yaxşı təsərrüfatlar qurul- malıdır. İndi bizim İqtisadiyyat Na- zirliyinin xətti ilə kredit xətləri açıl- malıdır ki, kim mal-qara saxlamaq, əkin-biçinlə məşğul olmaq istəyir, burada su problemi olmamalıdır.

Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov: Düzdür cənab Prezident, bunlarla məşğul oluruq, su problemi də yoxdur.

Prezident İlham Əliyev: Bu- laqlar var?

Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov: Gözəl suyu var.

Prezident İlham Əliyev: İşiq var, qaz var, su da var, internet, istilik.

Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov: Hər şeydə su var. Su, işiq, qaz, 500 nəfərlik məktəb, internet. Təmir olunan ev- lərin hamısında istilik.

Prezident İlham Əliyev: Məktəb də budur, onu da təmir etmişik.

Kişi sakın: Bəli, xəstəxanamız da var.

Prezident İlham Əliyev: Əlavə nə lazımdır?

Kişi sakın: Sizin sağlığınızı.

Qadın sakın: Sizinlə qürur du- yuruq hər zaman. İnsan həm sevinir, həm qürurlanır.

Prezident İlham Əliyev: Hara- da yaşamısınız? Laçınsan?

Qadın sakın: Bəli, atam da bi- rinci qrup Qarabağ qazisidir. Bir qa- zi övladı olaraq Sizə, Birinci vitse- prezidentimiz Mehriban xanım Əli- yevaya minnətdarlığımı bildirirəm ki, hər zaman şəhid ailələrinə və qazilərimizə dəyər vermisiniz.

Prezident İlham Əliyev: Bay- ramınız mübarək olsun.

Sakinlər: Bayramınız mübarək olsun, Allah Sizi qorusun cənab Prezident!

Prezident İlham Əliyev: Bura- da birlikdə şəkil çəkdik.

Mehriban xanım Əliyeva: Tonqal da görünəcək.

◆ ◆ ◆

Sonra dövlətimizin başçısı və bi- rinci xanım kənd sakinləri ilə birlik- də Novruz tonqalını alovlandırdılar.

◆ ◆ ◆

Prezident İlham Əliyev: Rahat yaşayın, xoşbəxt yaşayın. Siz 30 il

əzab-əziyyət içində idiniz. Həm mənəvi əzab, həm də ki, qaçqın- köçkün kimi. O söz də artıq yavaş- yavaş lüğətimizdən çıxır.

Sakin: Ulu Öndər Heydər Əli- yev vaxtilə deyirdi ki, Azərbaycan cəmiyyəti lazım gələrsə, istənilən çətinliyə tab gətirməyi bacarmalı- dır. Məhz müstəqillik, azadlıq, güclü dövlət naminə. Biz Qələbə əldə etdikdə bir daha əmin olduq ki, Ulu Öndər nə qədər gözəl, qiymətli fikirlər söyləmişdir, ruhu şad olsun.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, elədir. O vaxt Azərbaycan xalqının tələbi ilə hakimiyyətə gəlməsəydi, Azərbaycan tam məhv ola bilərdi. Əslində, 1993-cü ilə qədər gedən proseslər ona gətirib çıxarırdı. Həm torpaqlarımızın işğal altına düşməsi, həm daxili çəkişmələr, vətəndaş müharibəsi. Bütün bunların qarşısı- nı Ulu Öndər almışdı və nizami or-

du quruculuğu da onun adı ilə bağ- lıdır. Biz - onun davamçıları, sadəcə olaraq, onun yolu ilə gedərək ölkəmizi daha da gücləndirdik, bütün gücümüzü səfərbər etdik, "dəmir yumruğu"u yaratdıq, düşmənin başını əzdik, indi belə bayramları bura- da qeyd edirik. Bundan böyük xoş- bəxtlik ola bilməz. Bir daha təbrik edirəm sizi. Bir daha bayramınız mübarək.

Sakinlər: Çox sağ olun. Uğur- lar, Sizin də bayramınız mübarək.

◆ ◆ ◆

Sonra dövlətimizin başçısı və birinci xanım Həsənriz kəndindəki Bayraq meydanında oldular. Burada üçrəngli bayrağımız 17 metr hün- dürlüyündə dirəkdə dalğalanır. Bayraq meydanının yeri elə seçilib ki, buradan Həsənriz kəndi ilə ya- naşı, digər kəndlərə də gözəl mənzərə açılır.

◆ Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Ağdərə rayonuna səfəri

Bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz

İlham Əliyev suveren və bütöv Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində növbəti bayram tonqalını alovlandırdı

Ağdərənin Suqovuşan kəndində sakinlərə yeni tikilən mənzillərin açarları təqdim olunub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva martın 18-də Ağdərə rayonunun Suqovuşan kəndində inşa olunan yaşayış kompleksinin istifadəyə verilməsi mərasimində iştirak edib, yeni mənzillərə köçən kənd sakinlərinə evlərin açarlarını təqdim ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısına və birinci xanıma burada görülən işlər barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, kəndə köçlə bağlı ümumilikdə 180 ailə (591 nəfər) siyahıya alınıb. 2,3 hektar sahədə yaradılan kompleks 5 mərtəbəli olmaqla 5 yaşayış binasından ibarətdir. Bu binalarda ümumilikdə bir, iki, üç və dördotaqlı 190 mənzil var.

Kənddə yararsız vəziyyətdə olan 144 şagird yerlik tam orta məktəbin binasında da əsaslı təmir işləri aparılıb. Bundan əlavə, ümumi gücü 7,8 meqavat olan "Suqovuşan-1" və "Suqovuşan-2" Kiçik Su-Elektrik stansiyaları yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilib. Suqovuşanda "istirahət kompleksi layihəsi" icra olunub. Ərazisi 6 hektar olan kompleksdəki 16 kottəc və 2 mərtəbəli hotel binasında əsaslı təmir işləri aparılıb.

Dövlətimizin başçısı sakinlərlə görüşüb söhbət etdi.

Prezident İlham Əliyev: Salam.

Sakinlər: Salam, xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham Əliyev: Salam, xoş gördük.

Sakinlər: Xoş gördük, xoş gəlmisiniz. Xoş gəlmisiniz, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Bayramınız mübarək olsun. Sağ olun.

Sakinlər: Xoş gəlmisiniz, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Sağ ol, təşəkkür edirəm. Siz də xoş gəlmisiniz.

Sakinlər: Xoş gününüzdə gələk, Mehriban xanım.

Prezident İlham Əliyev: İlk növbədə, sizi bayram münasibətilə təbrik edirəm.

Sakinlər: Çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Bu gün İllaxır çərşənbə günüdür. Həssaslıqla kəndində tonqal alovlandırdım və qarşıdan gələn Novruz bayramı münasibətilə sizi təbrik edirəm.

Sakinlər: Çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Xatırlayıram ki, 2022-ci ildə bu Novruz tonqalını Suqovuşan kəndində qalamışdım və o vaxt göstəriş verdim ki, buraya insanların köçürülməsi üçün şərait yaradılsın. Bu evlər tikildi, çox gözəl, yaraşqlı evləriniz. Sıfırdan tikilib və bütün şərait var. Şadam ki, artıq birinci sakinlər bu evlərdə yerləşir və burada rahat yaşayacaqlar.

Sakinlər: Çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Burada yaşamaq üçün bütün şərait var. Evlər çox gözəl, geniş, işıqlı evlərdir. Təbiət də təbii olaraq bu bölgəyə əlavə dəyər verir. Gözəl su anbarının yanında yaşamaq, əlbəttə ki, adamın zövqünü oxşayır. Ona görə burada yaxşı, rahat yaşamaq, işləmək üçün bütün imkanlar var və şadam ki, artıq Suqovuşan kəndində də keçmiş köçkünlər yerləşirlər.

Bu kənd ikinci Qarabağ müharibəsinin ilk həftəsində işğalçılardan azad edilmişdir. Bu, bizim birinci əhəmiyyətli uğurlarımızdan,

hərbi qələbələrımızdən biri idi. Bildiyiniz kimi, 44 gün ərzində bizim Ordumuz, bütün Silahlı Qüvvələrimiz ancaq irəliləyirdi və hər bir kəndin, hər bir qəsəbənin azad olunması Ordumuza, bütün xalqımıza əlavə ruh verirdi. Özü də böyük yaşayış məntəqəsinin işğalçılardan azad edilməsi xüsusi əhəmiyyətə malik idi. Suqovuşan kəndi birinci kənd idi ki, işğalçılardan azad edildi. Təkcə bununla bu kəndin əhəmiyyəti möhüdləşmiş. Çünki bildiyiniz kimi, bunun çox böyük strateji əhəmiyyəti var. Bax, bu kəndin ətrafında və su anbarının ətrafında yerləşən bütün mövqelərdə qanunsuz silahlı birləşmələr, Ermənistan ordusunun şəxsi heyəti yerləşmişdi. Hərbi nöqtəyə nəzərdən bu kəndi işğalçılardan azad etmək həm böyük qəhrəmanlıq tələb edirdi, həm də fədakarlıq tələb edirdi. Bizim hərbiçilərimiz də öz canlarından keçərək, özlərini güllələrin qabağına verərək, bu şəərəfli missiyanı yerinə yetirdilər. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Sakinlər: Allah rəhmət eləsin.

Prezident İlham Əliyev: Onların xatirəsi bizim qəlbimizdə əbədi yaşayacaq. Allah bütün qəhrəmanlarımıza cansağlığı versin. Vətən uğrunda döyüşmüş, qəhrəmanlıq göstərmiş hərbiçilərimizi biz hər zaman qiymətləndiririk. Biz gənclərin qəhrəmanlığı, şücaəti hesabına torpaqlarımızı geri aldığımız qəhrəmanlarımızdan qovduq.

Əlbəttə ki, bu, uzun bir proses idi. İlk növbədə, dövlət quruculuğu prosesi getməli idi və güclü dövlət quruldu ki, bu gün Azərbaycan dünyada sayı o qədər də çox olmayan müstəqil siyasət apara biləcək ölkədir. İqtisadi inkişaf təbii ki, olmalı idi. Çünki bizə heç kim kömək etmirdi. Bu gün də heç kim kömək etmir və buna ehtiyac da duymuruq. Ona görə öz gücümüzə əsaslanaraq iqtisadi imkanlar yaratmalı idik ki, maliyyə imkanlarımız olsun. Güclü Ordu yaratmalı idik, bunu da etdik. Ordumuzu təchiz etməli idik, onu da etdik. Ordumuzun döyüş qabiliyyətini artırmaq üçün müntəzəm işlər gedirdi. Əlbəttə ki, gənclərin yetişdirilməsi. Vətənpərvərlik ruhunda, dövlətə, xalqa bağlı olan gəncləri yetişdirdik. Onlar 30 ildən sonra öz tarixi missiyalarını şəərəflə yerinə yetirdilər və həm İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə, həm də antiterror əməliyyatı dövründə böyük qəhrəmanlıq göstərmişlər. Bilirsiniz ki, indi bir çox xarici ali məktəblərdə bizim uğurlu əməliyyatımız öyrənilir. İndi dünyada müharibələr, qanlı toqquşmalar kifayət qədər geniş vüsət alır. İndi internet dövründə, informasiya azadlığı dövründə hər kəs hər şeyi bilir, görür və izləyir. Görürük ki, heç də hər bir ölkə öz maraqlarını, ədalətli maraqlarını özü təmin edə bilmir, ya da öz ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə aparır, amma nəticəyə çata bilmir, ya da ki, hər hansı bir kiçikləməli hərbi uğura nail olur, amma tam qələbə əldə edə bilmir. Yəni, sadəcə olaraq, bu gün dünyada gedən toqquşmalara, münafiqliklərə, müharibələrə nəzər salsaq, son tarixin müharibələri nə nəzər salsaq, hətta deyə bilərəm ki, İkinci Dünya müharibəsindən sonra Azərbaycan qədr birmənalı və tam qələbə heç kim tərəfindən qazanılmayıb. Ya yarımçıq qalıb, ya natamam qalıb, ya da ki, hər hansı bir başqa formada müharibə öz məhiyyətini dəyişməyərək modifikasiya olunub, başqa formalara keçib. Bizim Qələbəmiz isə tamdır və bu, həm dövlətimizin, Silahlı Qüvvələrimizin gücünü, həm də xalqımızın iradəsini göstərir. Siz də - bu bölgədə yaşamış insanlar, onların davamçıları yaxşı bilirsiniz ki, düşmən işğal dövründə elə

güclü istehkamlar qurmuşdu ki, onları yarmaq həm qəhrəmanlıq, həm də peşəkarlıq tələb edirdi. Hətta bir çoxları əmin idi ki, biz heç vaxt o müdafiə xətlərini keçə bilməyəcəyik. Çünki relyef düşmənin xeyrinə işləyirdi, illər boyu qurduqları mühəndis istehkamları onların xeyrinə işləyirdi. Xarici qüvvələr, xarici ölkələr onların arxasında idi - ilk növbədə, guya bu məsələ ilə məşğul olmaq mandatını alan ATƏT-in Minsk qrupu. Onların əsas məqsədi bu münafiqliyi əbədi etmək, torpaqlarımızı əbədi işğal altında saxlamaq, gözədən pərdə asmaq, bizim başımızı aldatmaq və sonsuz danışıqları aparmaqla bu realığı bizə qəbul etdirmək idi. Onların hər üçünün məqsədi bu idi, burada bunların üçü də bir amal uğrunda birləşmişdi. Halbuki bu ölkələrin arasındakı indiki münasibətlər göstərir ki, bu, çox nadir bir hal idi. Yəni, nəyi göstərirdi, hər üçü Ermənistanın arxasında idi, hər üçü müxtəlif yollarla Ermənistanı dəstəkləyirdi. Biri silah verirdi, biri siyasi dəstək verirdi, biri iqtisadi imtiyaz verirdi. Bax, biz buna qarşı mübarizə aparmışıq, buna qarşı müharibə aparmışıq. İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda bilinəndi ki, özünü necə aparaçaq. Mən böyük gücləri nəzərdə tuturam. Belə bir ağır siyasi mühitdə, belə bir ağır relyefdə, belə bir ağır istehkamlarla dolu olan ərazilərdə cəmi 44 gün ərzində düşməni böyür üstə qoymaq xalqımızın gücünü göstərir. Ancaq o vaxt da biz bilirdik, əminəm ki, siz də bilirsiniz, bütün xalq bilirdi ki, bu, necə dəyərlər, işimizin hələ tam başa çatması deyil. Çünki müəyyən səbəblərə görə separatçılar hələ ki, bizim torpaqlarımızda öz yuvalarını saxlamışdılar, sülhməramlı qüvvələr bölgəmizə gətirilmişdi və bu da separatçılara, necə dəyərlər, əlavə ürək-dirək verirdi. Onlar da hesab edirdilər ki, belə olan vəziyyətdə o separatçılıq davam edəcək və digər müxtəlif hadisələr baş vermişdir. Ancaq onlar bir şeyi hesablaya bilməmişdilər, o da Azərbaycan xalqının və dövlətinin iradəsi, qətiyyəti, cəsarəti, öz gücünə əminliyi idi. Onlar bunu hesablaya bilməmişdilər. İlyarım bundan əvvəl birgünlük antiterror əməliyyatı separatçılığın kökünü kəsdi, onunla da məsələ bitdi, onların kitabı bağlandı. Bu gün də biz bu gözəl bayramı burada qeyd edirik. Mən sizi təbrik edirəm. Burada xoşbəxt yaşayın. Siz buna layiqsiniz. Uzun illər əzab-əziyyət içərisində yaşamışsınız, bundan sonra o əzab-əziyyət qaldı tarixdə. Təbrik edirəm sizi.

Sakinlər: Çox sağ olun. Bizi arzuımıza çatdırdınız, Siz də arzuunuza çatasınız. Allah balalarımızı saxlasın.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. İndi də açarları təqdim edək.

Sonra açarların təqdim edilməsi mərasimi oldu.

Sakin: Allah Sizi arzuunuza çatdırsın.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, çox sağ olun.

Qadın sakini: Çox sevinirik, 6 yaşında buradan çıxmışam. Doğma yerimizdə Sizi salamlamaq çox sevincli haldır. Sevincimizi sözlə ifadə etmək mümkün deyil. Allah Sizi qorusun. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin, qazilərimizə şəfa versin.

Prezident İlham Əliyev: Amin. Siz işğal dövründə harada yaşamışsınız?

Qadın sakini: Şıxarx qəsəbəsində.

Prezident İlham Əliyev: O illəri xatırlayırsınız uşaq ikən?

Qadın sakini: Bu günümüzdə şükür.

Kişi sakini: Mən də burada doğulmuşam, məktəbə getmişəm, 1973-cü ildə. Özüm də Birinci Qarabağ müharibəsi veteranıyam, döyüşlərdə iştirak etmişəm.

Prezident İlham Əliyev: Məktəb də təmir olundu, tam.

Kişi sakini: Bəli, olundu. Çox yüksək səviyyədə təmir olunub.

Prezident İlham Əliyev: İndi burada iş yerləri də yaradılacaq.

Bura turizm zonasına çevrilməlidir, İnşallah. Bura gözəl, səfəli yerlərdir, Suqovuşan su anbarı da möcüzəvi bir əsərdir.

Kişi sakini: Ulu Öndərimizin əsəridir.

Prezident İlham Əliyev: Bəli. O vaxt həm Suqovuşan, həm Sərsəng su anbarlarının tikintisinin müəllifi Heydər Əliyev olmuşdur ki, Azərbaycanın bir neçə rayonunun su problemi həll edilsin. Amma mənfur düşmən işğal dövründə bizi o sudan da məhrum etmişdi. Biz faktiki olaraq o sudan istifadə edə bilmirdik, suyumuzu da kəsirdi. Sonra da lazım olmayan vaxtda, qışda açırdı və hər tərəfi su basırdı.

Kişi sakini: Bəli, yayda da vermişdilər.

Prezident İlham Əliyev: Yayda da vermişdilər. Yəni, bu düşmənciliyin dərəcəsinə baxın, biz bunu necə unuda bilərik? Heç vaxt. Mən bunu demişəm, bir daha demək istəyirəm, biz heç vaxt bu vəhşiliyi, bu pisliliyi unuda bilmərik. Xocalı soyqırımını necə unutmaq olar? Biz qisasımızı döyüş meydanında aldığımız. Onlardan fərqli olaraq mülki əhaliyə qarşı heç bir nalayiq hərəkət etməmişdik, gücümüzü ancaq Ermənistan ordusunu məhv etmək üçün səfərbər etmişdik. Onlar isə əhaliyə insanlara qarşı, qadına, uşağa, qocalara qarşı nə qədər çirkin əməllər etmişdilər, hərbi cinayətlər törətmişdilər. Vaxtilə bizi hədələyənlər, "biz Bakıya tanklarla gəlib Bakıda çay içəcəyik" deyənlər indi məhkəmə qarşısında cavab verirlər. Mən isə demişəm tanklar da Bakıdadır, Qənimətlər Parkında, çayı da içirlər lazım olan yerdə və xalq qarşısında, qanun qarşısında cavab verəcəklər.

Sakinlər: Hamısı Sizin sayınızda.

Prezident İlham Əliyev: Ədalət budur, ədalətin təntənəsi budur və mən bunu dəfələrlə demişdim, işğal dövründə keçmiş köçkünlərlə mənim onlarla, bəlkə də yüzlərlə görüşlərim olub. Həm yeni qəsəbələrin açılışında, həm müxtəlif tədbirlərdə. Biz heç vaxt ümidimizi itirməmişdik, ancaq ildən-ilə gördürdüm mənə də, bütün insanlarda da, necə dəyərlər, ədalətə inam azalırdı. Çünki ədalət, necə dəyərlər, mövqeyimizi gücləndirməli idi. Amma ədalət o vaxt zəfər çalır ki, iradəndə var, gücündə var və haqqın da çatır. Bütün bu amillər bizdə olduğu üçün biz bu tarixi Zəfəri qaldıq. Bu Zəfərin, mən yenə də deyirəm, son onilliklər ərzində tayı-bərabəri olmayıb, bundan sonra da olmayacaq. Baxın, bu gün müxtəlif yerlərdə müharibələr gedir. O müharibələr həm uzun müddət ərzində gedir və həm də, necə dəyərlər, real nəticə ilə nəticələnmir. Bizim qələbəmiz tam idi, mütləq idi, birmənalı idi və vaxtilə "Qarabağ Ermənistandır" deyən adam bu gün deyir: "Qarabağ Azərbaycandır!".

Sakinlər: Qarabağ Azərbaycandır!

Prezident İlham Əliyev: Öz xoşu ilə yox, "dəmir yumruğu"un hesabına.

Ardı 5-ci səh.

◆ Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Ağdərə rayonuna səfəri

Bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz

İlham Əliyev suveren və bütöv Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində növbəti bayram tonqalını alovlandırdı

Ağdərənin Suqovuşan kəndində sakinlərə yeni tikilən mənzillərin açarları təqdim olunub

Əvvəli 4-cü sahə.

Sakinlər: Allah Sizi qorusun. Allah balalarınızı saxlasın.
Qadın sakini: Sizi və ailənizi milli bayramımız münasibətilə təbrik edirəm, uzun ömür, cəsarətlilik, uğurlar arzulayıram.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, təşəkkür edirəm. Gəlin, şəkil çəkdirin Mehriban xanımla. Əvvəlcə burada, evlərin fonunda hamımız şəkil çəkdirək.

Şəkil çəkdirilir.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, təbrik edirik sizi.

Sakinlər: Sağ-salamat, Allah növlərinizi qorusun. Sağ olun.

Kişi sakini: Bizi buradan 1991-ci ildə çıxartdılar. Ən axırncı köçməyən olmusuq.

Prezident İlham Əliyev: Sovet vaxtı hələ. Bəs kim çıxartdı?

Kişi sakini: Ermənilər çıxartdı.

Prezident İlham Əliyev: Bəs sovet ordusu yox idi?

Kişi sakini: Yox, sovet ordusu bizə tərəf durmadı.

Digər kişi sakini: Moskvadan generallar gəlib təbliğat aparırdılar.

Prezident İlham Əliyev: Təbliğat aparırdılar ki, siz çıxasınız buradan.

Kişi sakini: Biz çıxmaq, ermənilər möhkəm dursunlar burada. Bizə nə qədər dedilər, atam çıxırdı, axırda da dedi ki, yox, mümkün deyil. Ona görə köçdük Tərtərə. 30 il də Tərtərdə xalqımıza qoşulub müdafiəyə qalxdıq. Müharibədə olmuşam, yaralanmışam, veteranam. Mən də borcumu yerinə yetirmişəm, gücüm çatır qədər. Amma bizim gücümüz o vaxt çatmadı. İndi şükür Allaha.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, o vaxt gücümüz yox idi, silahımız yox idi. Normal, necə dəyərlər, vətənpərvər rəhbərlik yox idi.

Kişi sakini: Yox idi, heç arxamızda duran da yox idi.

Prezident İlham Əliyev: Heç, xalqı başlı-başına buraxmışdılar, hakimiyyət uğrunda, kreslo uğrunda mübarizə gedirdi. Torpaqlar da əldən gedirdi. Şuşanın da düşməninə təhvil verilməsi elə hakimiyyət uğrunda mübarizənin nəticəsi idi. Ondan sonra hakimiyyətə gəldilər. Ondan sonra qalan torpaqları da satdılar. Kəlbəcəri də, o birləri də.

Kişi sakini: Ordumuz döyüşdü o vaxt, amma gücümüz çatmadı. Ona görə ki, rəhbərlik olmadı, güc çatmadı. Allahın bu gününə çox şükür, Siz 2020-ci il sentyabrın 27-də əmr verdiniz, müzəffər Ordumuz birinci Suqovuşanı, sonra da bütün Qarabağı azad etdi.

Prezident İlham Əliyev: Bəli. Suqovuşan oktyabrın 3-də azad edilmişdir.

Kişi sakini: Özü də relyefi çox sırtıdır buranın.

Prezident İlham Əliyev: Hətta o vaxt, İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra burada bəzi mövqeləri ermənilər saxlamışdılar. Əgər anbara o tərəfdən baxsanız, sol tərəfdə onların postları var idi. Biz sonra onları oradan məcburən çıxartdıq, çünki oradan çıxmaq istəmirdilər. Çünki oranı götürmək çox çətin idi və çox itkilər hesabına ola bilərdi. Bəlkə də ən ağır istiqamətlərdən biri də Talış-Suqovuşan istiqaməti idi. Burada həm minələr çox idi, həm bunların güclü istehkamları, həm də ki, bu dağlar öz-özlüyündə bir istehkamdır.

Kişi sakini: Bəli, istehkam, çox çətin bir mövqedə idik. Sizin sayonizdə, Sizin "dəmir yumruğu"unuzun sayəsində ermənilər öz paylarını aldılar.

Kişi sakini: Allah canınızı sağ eləsin, bütün planlarınızı həyata keçirəsiniz.

Digər kişi sakini: Mən də Suqovuşan sakini kimi xatirə olaraq bir şeir yazmışam.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, de.

Kişi sakini:

Ali Baş Komandan əmr verdi, hücumu keç, Azərbaycan əsgəri,
Müzəffər Ordu pozdu düşmənin oyununu bir göz qırpmında,
Kəsdi onun yolunu, qurbanın olum, Azərbaycan əsgəri!
44 gündə Zəfər çaldın əbədi, Zəfər bayramını da etdin əbədi,
"Dəmir yumruğu"la vurdun mənfur düşməni,
qurbanın olum, Azərbaycan əsgəri!

Ayaq səslərinlə qorxutdun düşməni,
qorxuya düşüb tərək eylədi Vətəni,
"İtiqovan"la qovdun yağı düşməni,
qurbanın olum, Azərbaycan əsgəri!

Çox şəhidlər verdin Suqovuşanda, Füzulidə, Talışda, Şuşada,
dastanlar da yazdın Hadrutda,
Zəfər bayrağını ucaltdın Şuşada, qurbanın olum, Azərbaycan əsgəri!

Bunu özüm yazmışam, qəlbədən gələn şeirdir.
Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Suqovuşanın tarixi adını da dərhal qaytardıq və o vaxt, azad olunandan sonra tarixi adını bərpa etdik. O keçmiş adlardan da əsər-ələmət qalmayıb.

Kişi sakini: Burada bir dəfə də körpü olmayıb. Bir dəfə Qarı körpüsü var, oradan çox təhlükəli keçərdik. Ulu Öndərimiz gəldi, o körpüləri də tikdirdi, suvarma kanallarını çəkdi, burada araba yolu olub, asfalt yol olmayıb, onu da çəkdi. Burada Dəstəgül kondi var, bir də Təpəkənd var. O kəndlərə heç yol olmamışdı, onu da çəkdi, körpüləri də saldı. Yəni, Suqovuşan ümumilikdə Heydər Əliyevin bir əsəridir.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, elədir. Ədalət indi Zəfər çaldı.

Kişi sakini: 300 ildən bəri heç kim torpaq almayıb. Bir Sizdən başqa. Ona görə Sizi səmimi-qəlbədən təbrik edirik. Suqovuşan əhalisi adından deyirəm, biz Sizi general yox, marşal görmək istəyirik. Sizi bir daha təbrik edirəm, cənab Prezident!

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, çox sağ olun, bir daha təbrik edirəm, salamat qalın, xoşbəxt yaşayın burada. Sağ olun.

Sakinlər: Sağ olun, çox sağ olun, cənab Prezident. Allah Sizi qorusun.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Salamat qalın.
Qadın sakini: Sərkərdəmiz güclüdür, biz həmişə güclü olacağıq. Allah qorusun Sizi, üstümüzə öskik olmayasınız, səmimi in-sanlarsınız. Xalq Sizi sevir, həqiqətdən də əladir.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Rahat yaşayın.

Qadın sakini: Cənab Prezident, Suqovuşana tez-tez gələsiniz, inşallah.

Mehriban xanım Əliyeva: İnşallah.

Sonra xatirə şəkilləri çəkdirilib.

Ağdərə rayonunun Suqovuşan kəndində məscid istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva martın 18-də Ağdərə rayonunun Suqovuşan kəndində məscidin açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, eyni vaxtda 100-ə yaxın insanın ibadət edə biləcəyi məscidin birinci mərtəbəsi kişilər, ikinci mərtəbəsi isə qadınlar üçün nəzərdə tutulub. Məscidin həyəti də yaşıllaşdırılıb. İbadət ocağının daxilində xüsusi bəzək elementlərindən istifadə olunub. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 2022-ci ilin martında bu ibadət ocağının təmələqoyma mərasimində iştirak ediblər. Bu məsciddə yaradılan şərait bir daha təsdiqləyir ki, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və inkişaf etdirilməsi Prezident İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzindədir. Dövlətimizin başçısının təşəbbüsünə və tapşırıqlarına əsasən, paytaxtda və ölkəmizin bölgələrində onlarla məscid, dini məbəddə, tarixi abidədə və ziyarətəgah inşa edilib və ya əsaslı şəkildə bərpa edilib.

Qeyd edək ki, işğal zamanı məscidlərimiz də vəhşiliklə dağıdılıb, 67 məsciddən 65-i məhv edilib. İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə hazırda aparılan geniş quruculuq işləri çərçivəsində yeni məscidlərin inşası da mühüm yer tutur. Suqovuşan kəndindəki məscidin tikintisi, eyni zamanda, ölkəmizdə milli-mənəvi dəyərlərin qorunması ilə bağlı görülən işlərin ardıcıl xarakter aldığını göstərir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının

80 illiyinin qeyd edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2025-ci ildə ölkənin ali elmi təşkilatının - Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının təsis edilməsinin 80 ili tamam olur.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası yarandığı vaxtdan etibarən nailiyyətlərlə zəngin bir yol keçmiş, respublikanın elmi-intellektual potensialını milli sərvətə çevirən mərkəz kimi tanınmışdır. Akademiyanın ötən müddət ərzindəki səmərəli fəaliyyətinin əsasında elmin zamanın tələblərinə uyğun prioritet problemlərinin araşdırılması, ən müxtəlif elmi istiqamətlər üzrə yüksək hazırlıqlı kadrların yetişdirilməsi, elmi məktəblərin formalaşdırılması və nüfuzlu

beynəlxalq elm qurumları ilə qarşılıqlı əlaqələrin genişləndirilməsi prinsipləri dayanmışdır. Bu gün də Akademiya elm sahəsində dövlət siyasətinin uğurla həyata keçirilməsində fəal iştirak edir, sosial-humanitar tədqiqatlarla cəmiyyətin yeni biliklərə yiyələnməsi və elmi-mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsi işinə töhfələr verir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının ölkədə elmin inkişafı, bu sahədə fəaliyyətin təşkili və yüksəkixəssaslı kadrlar hazırlanmasında rolunu nəzərə alaraq **qərara alıram**:

- Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi ilə birlikdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 80 illiyinə dair tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirsin.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

*İlham ƏLİYEV,**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**Bakı şəhəri, 18 mart 2025-ci il*

Azərbaycan Respublikası Dövlət Miqrasiya Xidmətinin əməkdaşlarının "Miqrasiya orqanlarında qulluqda fərqlənməyə görə" medalı ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Xidməti vəzifələrini yerinə yetirərək fərqləndiklərinə görə Azərbaycan Respublikası Dövlət Miqrasiya Xidmətinin aşağıdakı əməkdaşları "Miqrasiya orqanlarında qulluqda fərqlənməyə görə" medalı ilə təltif edilsinlər:

Babayev Toğrul Cavanşir oğlu
Cəbbarova Könül Şamil qızı
Əsgərov Nəbi Allahverdi oğlu

Fətəliyev Sahil Əli oğlu
Həsənov Cahandar Vidadi oğlu
Musayev Səbuhi Əbülfət oğlu
Mustafayev Şəhriyar Elman oğlu
Orucov Vüsal Ramiz oğlu.

*İlham ƏLİYEV,**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**Bakı şəhəri, 18 mart 2025-ci il*

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 26 aprel tarixli 168 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Gömrük yığımalarının məbləğləri"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 82

Bakı şəhəri, 17 mart 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 26 aprel tarixli 168 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 4, maddə 823 (Cild I); 2024, № 1, maddə 77, № 9, maddə 1106) ilə təsdiq edilmiş "Gömrük yığımalarının məbləğləri"ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1.4-cü bəndə "gömrük yığımıları" sözlərindən sonra "(bu Sənədin 2.1.1-ci bəndində nəzərdə tutulan gömrük yığımıları istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

1.2. 2.1-ci bənddə "Mallların" sözü "Bu Sənədin 2.1.1-ci bəndi nəzərdə alınmaqla, malların" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3. aşağıdakı məzmununda 2.1.1-ci bənd əlavə edilsin:

"2.1.1. Bu Sənədin 2.1-ci bəndi ilə müəyyən olunmuş gömrük yığımılarına əlavə olaraq, aşağıdakı malların sərbəst dövriyyəyə buraxılış gömrük proseduru altında yerləşdirilməsinə görə müvafiq məbləğlərdə gömrük yığımıları alınır:

2.1.1.1. xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturunun 7213 və 7214 mal mövqeyində təsnifləşdirilən "dəmirdən və ya aşqarlanmış poladdan çubuqlar"ın 1 tonu üçün - 150 manat;

2.1.1.2. xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturunun 7010 90 100 0, 7010 90 310 0, 7010 90 410 0, 7010 90 430 0, 7010 90 450 0, 7010 90 470 0, 7010 90 510 0, 7010 90 530 0, 7010 90 550 0, 7010 90 570 0, 7010 90 610 0, 7010 90 670 0 alt yarım-mövqələrində təsnifləşdirilən şüşə məmulatlarının 1 tonu üçün - 100 manat;

2.1.1.3. xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturunun 7005 10 050 0, 7005 10 250 0, 7005 10 300 0, 7005 10 800 0, 7005 21 250 0, 7005 21 300 0, 7005 21 800 0, 7005 29 250 0, 7005 29 350 0, 7005 29 800 0 alt yarım-mövqələrində təsnifləşdirilən armaturlaşdırılmamış şüşələrin 1 tonu üçün - 100 manat."

2. Bu Qərar 2025-ci il 1 aprel tarixindən qüvvəyə minir və 2026-cı il 1 yanvar tarixinədək qüvvədədir.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Milli Məclisdə görüş

Martin 18-də Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsində İraq Nümayəndələr Şurasının İnsan haqları komitəsinin sədri Ərşad Salihi ilə görüş keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatla

mata görə görüşdə komitənin sədri Zahid Oruc, İctimai biliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Fazil Mustafa və Azərbaycan-İraq parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri İlham Məmmədov iştirak ediblər. Görüşdə parlamentlərarası

əlaqələrin inkişaf perspektivləri, qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyəti, regionda baş verən proseslər, Azərbaycan-İraq münasibətləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

*"Azərbaycan"**"Azərbaycan"*

Azərbaycan və Braziliyanın parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qruplarının onlayn görüşü keçirilib

Martin 18-də Azərbaycan-Braziliya parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri, deputat Müşfiq Məmmədli ilə Braziliya Federativ Respublikası Milli Konqresinin Deputatları Palatasının Braziliya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Klaudio Kaxada arasında onlayn görüş keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatla görə görüşdə Müşfiq Məmmədli və Braziliya

deputat Vüqar Bayramov ölkəmiz arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən parlamentlər arasında qarşılıqlı əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyəti, iki ölkə arasında iqtisadi münasibətlərin hazırkı vəziyyəti və perspektivləri barədə fikirlərini açıqlayıblar.

üzvləri və müharibə iştirakçıları da olub.

Hər bir müraciət fərdi qaydada arşdırılıb və nəticəsinə uyğun tədbirlər görülüb.

Sorğu xarakterli müraciətlərlə bağlı qanunvericiliyə uyğun izahatlar verilib. Vətəndaşlar müraciətləri əsasında aktiv məşğulluq proqramlarına, habelə özünüməşğulluq proqramına cəlb edilmələri üçün qeydiyyatla alınıblar.

minatı, ünvanlı sosial yardım və sair məsələlərlə bağlı müraciət ediblər. Müraciət edənlər sırasında şəhid ailələrinin

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Ağdaşda vətəndaşların müraciətlərini dinləyib

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Anar Əliyev Ağdaş rayonunda Ağdaş və Yevlax sakinlərinin müraciətlərini dinləyib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatla görə, əvvəlcə nazir Anar Əliyev və Ağdaş Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Orxan

Hüseynzadə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət ediblər. Vətəndaşlar məşğulluq, əlillik, mənzil tə

minatı, ünvanlı sosial yardım və sair məsələlərlə bağlı müraciət ediblər. Müraciət edənlər sırasında şəhid ailələrinin

Ölkə ərazisində qəzalılar binalara dair müşavirə keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədovun sədrliyi ilə ölkə ərazisində qəzalılar vəziyyəti, görüləcək işlər və digər əlaqəli məsələlərə dair iclas keçirilib. Nazirlər Kabinetindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, İqtisadi-

yat Nazirliyinin, Maliyyə Nazirliyinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin rəhbər şəxsləri iştirak edib, məruzələr dinlənilib. İclasın yekununda müzakirə olunan məsələlər barədə qərarlar qəbul olunub, aidiyyəti qurumlara tapşırıqlar verilib.

si karantin rejiminin müddətinin uzadılması haqqında

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin qərarı

Azərbaycan Respublikasının ərazisində xüsusi karantin rejiminin müddətinin uzadılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 84

Bakı şəhəri, 18 mart 2025-ci il

"Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 25-ci maddəsinə və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 28 fevral tarixli 73-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Yoluxucu, parazitər və kütləvi qeyri-yoluxucu xəstəliklərin ömələ gəlməsi, yaxud yayılması təhlükəsi yarandıqda karantin-təşkilat, profilaktika və digər zəruri tədbirlərin görülməsi Qaydaları"na əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Koronavirus (COVID-19) infeksiyasının ölkə ərazisində yayılmasının, onun törədə biləcəyi fəsadların qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının ərazisində xüsusi karantin rejiminin müddəti 2025-ci il 1 iyul saat 06:00-dək uzadılsın.

2. "Xüsusi karantin rejimi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 12 sentyabr tarixli 336 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 9, maddə 1209 (Cild I); 2024, № 3, maddə 308, № 6 (II kitab), maddə 732, № 9, maddə 1103, № 12 (II kitab), maddə 1450) 1.1-ci bəndində "aprel" sözü "iyul" sözü ilə əvəz edilsin.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 15 sentyabr tarixli 350 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanları, dövlət mülkiyyətində olan və paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslər, dövlət adından yaradılan publik hüquqi şəxslər və komissiyalar üçün müəyyən edilmiş vahid indekslərin Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 83

Bakı şəhəri, 17 mart 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Sənaye Korporasiyası" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ləğv edilməsi və bundan irəli gələn məsələlərin tənzimlənməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 27 dekabr tarixli 431 nömrəli Sərəncamının 3.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 15 sentyabr tarixli 350 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 9, maddə 1084 (Cild I); 2024, № 2, maddə 229, № 4, maddələr 448, 469, № 7, maddə-

lər 895, 915, № 8, maddə 996, № 12 (I kitab), maddə 1326 (II kitab), maddə 1428; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2025-ci il 6 mart tarixli 62 nömrəli Qərarı) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanları, dövlət mülkiyyətində olan və paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslər, dövlət adından yaradılan publik hüquqi şəxslər və komissiyalar üçün müəyyən edilmiş vahid indekslərin Siyahısı"nın 13-cü hissəsinin beşinci abzası ləğv edilsin.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Müdafiə naziri Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətini təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətini təbrik edib.

AZƏRTAC təbriki təqdim edir:

"Cənab zabitlər, yoldaş gizirlər, miçmanlar, kursantlar, cəvəşlər, əsgərlər, matroslar, dövlət qulluqçuları və mülki işçilər!

Sizi Novruz bayramı münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edir, hər birinizə möhkəm cansağlığı, çətin, eyni zamanda, şərəfli və müqəddəs xidmətinizdə uğurlar arzulayıram. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin uzaqgörən və müdrik siyasət nəticəsində dövlət səviyyəsində qeyd olunan və xalqımızın öziz bayramı sayılan Novruz yazın gəlişindən, təbiətin oyanışından xəbər verir. Şərqə Qərbin qovuşduğu yerdə Azərbaycan qədim zamanlardan müasir günümüzdəki milli-mənəvi dəyərlərimizə əbədiyaşarlıq qazandıraraq Novruz ənənələrimizi qoruyub saxlamışdır. Tarixin ən sort mərhələlərində belə xalqımız Novruzun gəlişini özünəməxsus coşqu və yüksək əhvali-ruhiyyə ilə qeyd edib. Odlar yurdu Azərbaycanda Novruz ənənələrinin yaşanması xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə verdiyi dəyərini bariz nümunəsidir.

Möhtəram Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyasət nəticəsində müstəqil respublikamızda vətəndaş həmrəyliyinə nail olunub,

ölkəmiz dünya dövlətləri sırasında ən layiqli yerlərdən birini tutub. Bu gün ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı inkişafı təmin edilib, dövlətçilik ənənələrimiz daha da möhkəmlənib. Ölkəmizin hərbi qüdrətinin və ordumuzun peşəkarlığının daha da artırılması məqsədilə atılan addımlar ölkədə həyata keçirilən islahatların əsas hissələrindəndir. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlət və ordu quruculuğu istiqamətində görülən mühüm işlər, atılan qətiyyətli addımlar, eləcə də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə reallaşan çoxsaylı nəhəng layihələr sayəsində xalq-dövlət-ordu birliyi ən yüksək səviyyəyə çatmış, Azərbaycanın dünyada nüfuzu daha da artmış, milli-mənəvi dəyərlərimizin beynəlxalq miqyasda təbliği geniş vüsət almış, Azərbaycanın mədəni irsinin, dövlətçilik ənənələrinin dünyada tanınması təmin olunmuşdur.

Bu inamlı fəaliyyətlərin məntiqi nəticəsidir ki, 30 ilə yaxın müddətdə düşmən işğalında olan tarixi torpaqlarımız Müzəffər Ali Baş Komandanın sərkərdəliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində, eləcə də sonrakı uğurlu döyüş əməliyyatlarında Azərbaycan Ordusunun əsgər və zabitlərinin göstərdiyi qəhrəmanlıqlar, fədakarlıq nümunələri sayəsində azad edildi. Müzəffər Ali Baş Komandanın inamlı və uzaqgörən siyasəti, qətiyyətli mövqeyi, ordumuzun qüdrəti sayəsində parlaq Qələbə qazanıldı, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suve-

renliyi tam təmin edildi. Bu gün rəşadətli Azərbaycan Ordusu işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə Vətənimizin keşiyində mətinliklə dayanmaqla, genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinin icrasına layiqli töhfələr verməkdədir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın diqqət və qayğısi sayəsində Azərbaycanın suverenliyinin, müstəqilliyinin qorunması, ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda canlarından keçən şəhidlərimizin ailə üzvləri, valideynləri və döyüş əməliyyatları zamanı sağlamlığını itirən silahdaşlarımızın sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, qayğı və problemlərinin həlli istiqamətində mühüm addımlar atılır. Hər zaman olduğu kimi, Novruz bayramı ərəfəsində bütün şəhidlərimizin öziz xatirəsini də dərin hörmət və ehtiramla yad edirik. Eyni zamanda, onların valideynlərini, ailə üzvlərini, Vətən uğrunda sağlamlığını itirən silahdaşlarımızı, öziz veteranları bayram münasibətilə təbrik edir, onlara ən xoş arzularını çatdırıram. Arzu edirəm ki, Novruz bayramı gəlişi ilə ölkəmizə əmin-amanlıq, ailələrimizə xoşbəxtlik, süfrələrimizə bol ruzi-bərəkət gətirsin.

Bir daha hər birinizi Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, Sizə möhkəm cansağlığı, uzun ömür, ailə səadəti və şərəfli xidmətinizdə yeni uğurlar arzulayıram.

Novruz bayramınızın mübarək olsun!"

Milli Məclisin iclasında

Mediasiyaanın effektivliyinin artırılması məqsədilə bir sıra normalar təkmilləşdirilir

Martın 18-də Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib. Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova gündəliyə 14 məsələnin daxil edildiyini və birinci məsələnin "Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlərin hökumətləri arasında rəqəmsal iqtisadiyyat üzrə tərəfdaşlıq Sazişi"nin təsdiq edilməsi haqqında qanun layihəsi olduğunu deyib. Spiker bildirib ki, beynəlxalq sənədlə bağlı olduğuna görə layihə "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiyası Qanununun tələbinə əsasən bir oxunuşda qəbul edilməlidir.

Bu qanun layihəsi barədə məlumat verən İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Zaur Şükürov diqqətə çatdırıb ki, "Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlərin hökumətləri arasında rəqəmsal iqtisadiyyat üzrə tərəfdaşlıq Sazişi" 6 noyabr 2024-cü il tarixdə Qırğızıstanın paytaxtı Bişkek şəhərində keçirilən TDT-nin 11-ci Zirvə Görüşündə imzalanıb. Sazişin məqsədi üzv ölkələr arasında rəqəmsal iqtisadiyyatı inkişaf etdirmək, elektron ticarət və rəqəmsal xidmətləri asanlaşdırmaq, müasir texnologiyaların tətbiqini genişləndirmək və biznes mühitini üçün daha əlverişli şərait yaratmaqdır. Saziş çərçivəsində tərəflər elektron ticarətin inkişafı, gömrük və logistika, maliyyə texnologiyaları və rəqəmsal koordinasiya, kiçik və orta biznesin dəstəklənməsi, istehlakçı hüquqlarının qorunması, kibertəhlükəsizlik və məlumat mübadiləsi, elektron imzalar və hüquqi uyğunlaşma istiqamətlərində əməkdaşlıq etməyi öhdələrinə götürürlər. Sazişin icrasına nəzarət məqsədilə birgə komitənin təsis edilməsi nəzərdə tutulur. Bu komitə sazişin müddəalarının yerinə yetirilməsini izləyəcək, tərəflər arasında koordinasiyanı təmin edəcək və əməkdaşlıq sahəsində təkliflər irəli sürəcək.

Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlər arasında əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov sənədin iqtisadi baxımdan və beynəlxalq münasibətlər nöqteyi-nəzərindən xüsusi əhəmiyyətinə diqqət cəlb edib, rəhbərlik etdiyi komitənin müsbət rəy veriyini bildirib.

Deputatlar Aydın Mirzəzadə, Hikmət Məmmədov, Bəxtiyar Əliyev məsələ ilə bağlı fikirlərini açıqladıqdan sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Spiker Sahibə Qafarova növbəti 5 məsələnin uyğunlaşdırma və dəqiqləşdirmə xarakterli olduğunu, həmin sənədlərin xüsusi qanunvericiliyə uyğun olaraq bir oxunuşda qəbul edəcəyini bildirib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə dair məlumat verib. Diqqətə çatdırılıb ki, layihə "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" 9 dekabr 2022-ci il tarixli və "Gömrük tarifi haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə" 23 dekabr 2022-ci il tarixli qanunlara uyğun olaraq hazırlanıb. Belə ki, ƏDV-nin məqsədləri üçün qeydiyyatda olan işgəldən azad edilmiş ərazilərin rezidentləri tərəfindən siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan tərəfindən təsdiq olunmuş iqtisadi fəaliyyət sahələri və mal nomenklaturaları üzrə texnikanın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların, habelə xammal və materialların idxalı 2023-cü il yanvarın 1-dən 10 il müddətinə ƏDV-dən və gömrük rüsumlarından azad edilib. Azadolmalar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan tərəfindən verilmiş təsdiqedicisi sənəd əsasında tətbiq edilir. Həmin təsdiqedicisi sənədin "sahibkarlıq fəaliyyətinə verilən icazə" xarakterli olması nəzərə alınmaqla, "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Qanunun 3 nömrəli əlavəsi - "Sahibkarlıq fəaliyyətinə verilən icazələrin siyahısı"nın

75-ci maddəsi yeni redaksiyada verilir və həmin təsdiqedicisi sənəd icazələrin siyahısına daxil edilir.

Deputat Razi Nurullayev bəzi qeydlərini söylədikdən sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vüqar Bayramov "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1052-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsinin mahiyyətini nəzərə çatdırıb. Bildirilib ki, sənəd on üç qanunun qiymətləndirmə məsələlərini tənzimləyən müddəələrinin "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" qanunun ayrı-ayrı normalarına uyğunlaşdırılması məqsədilə hazırlanıb.

Təklif olunur ki, bələdiyyə mülkiyyətinə olan torpaq sahələrinin satışı, eləcə də hərərrə və ya müsəbiqəyə çıxarılan bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaqların ilkin qiymətinin müəyyən olunması sahəsində səlahiyyətin tənzimlənməsi ilə bağlı normaya uyğun olaraq, bu qiymətlər bilavəsiti bələdiyyələr tərəfindən deyil, "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" qanuna əsasən müəyyən edilsin. Bununla bağlı Torpaq Məcəlləsində, "Torpaq bazarı haqqında", "Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi haqqında" qanunlarda, "Bələdiyyə torpaqlarının ayrılmasına dair sənədlərin hazırlanması və razılaşdırılması qaydaları haqqında Əsasnamə"də müvafiq dəyişiklik edilir.

Digər dəyişiklikdə terminlərin uyğunlaşdırılması məqsədilə Mülki Məcəllədə, "İpoteka haqqında", "Torpaqların dövlət əhtiyacaları üçün alınması haqqında", "İcbari sığortalar haqqında", "Dəniz limanları haqqında" qanunlarda, "müstəqil qiymətləndirici", "müstəqil ekspert" və bu qəbildən olan ifadələr "qiymətləndirici" və "qiymətləndirici təşkilat" ifadələri ilə əvəz edilir.

Sənəddə bir sıra digər uyğunlaşdırma xarakterli düzəlişlərin edilməsi də nəzərdə tutulur.

Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzaev, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli, Regional Məsələlər komitəsinin sədr müavini Nurlan Həsənov məsələ barədə bu komitələrin müsbət rəy veriyini qeyd ediblər.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul olunub.

İclasda Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov "Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin təqdim edib. Bildirilib ki, layihə terminlərin eyniliyinin təmin olunması və uyğunlaşdırılması məqsədilə hazırlanıb. Qanunun 52-ci və 57-ci maddələrində "dövlət ekoloji ekspertizasının obyektləri barədə ekspert rəyi" ifadəsinin "ekoloji ekspertiza rəyi" ifadəsi ilə əvəz olunması təklif olunur.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Parlamentin Əmək və sosial siyasət komitəsinin üzvü Vüqar Bayramov "Çernobil qəzasının ləğvinə iştirak etmiş və həmin qəza nəticəsində zərərçəkmiş vətəndaşların

statusu və sosial müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi ilə bağlı məlumat verib.

Nəzərə çatdırılıb ki, adıçəkilən qanunda əlilliyi olan şəxslərin səhhətinə və ailə başçısının itirmiş aیلələrə vurulmuş ziyanı görə zərərçəkmiş şəxslərə onların əlillik dərəcəsinə asılı olaraq birləşmiş kompensasiyanın verilməsi, habelə 1986-1990-cı illərdə Çernobilda qəzanın nəticələrinin ləğvinə iştirak edənlərin səhhətinə vurulmuş ziyanı görə hər il üzrə kompensasiya verilməsi ilə bağlı müddəalar nəzərdə tutulub. "Sosial müavinətlər haqqında" qanunda Çernobil AES-də qəzanın nəticələri ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə hər il mülkiyə üçün birləşmiş müavinət müəyyən edilib, lakin yuxarıda qeyd edilən əlillik dərəcəsinə asılı olaraq verilən birləşmiş kompensasiya nəzərdə tutulmayıb.

Eyni zamanda 2008-ci il sentyabrın 1-dən Prezidentin müvafiq fərmanları ilə Çernobil AES-də qəzanın nəticələri ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə aylıq Prezident təqaüdü təsis edilib və bununla yanaşı, müvafiq əmək pensiyası da ödənilir.

Qeyd olunub ki, mövcud uyğunsuzluqların aradan qaldırılması, köhnəmiş normaların yeni qanunvericilik normalarına uyğunlaşdırılması məqsədilə qanunda bir sıra dəyişikliklər nəzərdə tutulub.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov "Azərbaycan Respublikasının Rəqəbat Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli qanununun icrası ilə əlaqədar bəzi qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin təqdim edib. Layihədə 33 qanuna uyğunlaşdırma xarakterli dəyişiklik edilməsinin nəzərdə tutulduğunu deyən komitə sədri qeyd edib ki, Rəqəbat Məcəlləsinin qəbul olunması ölkə iqtisadiyyatının inkişafı, biznes mühitinin əlverişliliyinin artırılması, azad sahibkarlığın təşviqi, habelə ölkədə sahibkarların sağlam rəqəbat şəraitində fəaliyyətinin hüquqi əsaslarının müəyyən edilməsi, istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi məhsul və xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir. O həmçinin məəcəllənin qəbulu ilə onun tənzimləmə sahəsinə aid olan "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında", "Haqsız rəqəbat haqqında" və "Təbii inhisarlar haqqında" qanunların qüvvədən düşdüyünü söyləyib.

Bildirilib ki, sənəddə termin və anlayışların dəqiqləşdirilməsi, adları qeyd olunan üç qanunun ləğvi ilə əlaqədar ayrı-ayrı qanunlarda verilmiş istinadların yeni məəcəlləyə uyğunlaşdırılması, bəzi qanunlara "rəqəbat qanunvericiliyinə əməl edilməsinə dövlət nəzarətinin Azərbaycan Respublikasının Rəqəbat Məcəlləsində nəzərdə tutulan qaydada həyata keçirildiyi barədə" normanın əlavə edilməsi və uyğunlaşdırma xarakterli bir sıra digər düzəlişlər nəzərdə tutulur.

Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli və İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zəhid Oruc layihədə bu komitələrin profilinə uyğun olan qanunlara təklif edilən dəyişikliklərlə bağlı müsbət rəy veridiyini diqqətə çatdırıblar.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri gündəliyin növbəti 4 məsələsinin birinci oxunuşunda qanun layihələri olduğunu söyləyib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov "İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında", "Üzümçülük və şərabçılıq haqqında", "Dərman vasitələri haqqında" və "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin (birinci oxunuş) təqdim edib. O, rəqəmsal mühitə reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinə zərurət yarandığını və sənəddə nəzərdə tutulan dəyişikliklərin reklam fəaliyyətindəki yeniliklərlə bağlı olduğunu söyləyib.

Diqqətə çatdırılıb ki, layihədə "reklam daşıyıcısı olan rəqəmsal platforma reklamları" (reklamın yayımlanması üçün istifadə olunan internet informasiya ehtiyatı, informasiya-telekommunikasiya şəbəkəsi və ya onların mobil tətbiqləri) "Reklam haqqında" qanunun tənzimləmə dairəsinə daxil edilir. Bununla yanaşı, yeni "rəqəmsal platforma təsirçisi" anlayışı gətirilir və bununla reklam subyekti üçün müəyyən edilmiş hüquqların, vəzifələrin və məsuliyyətin rəqəmsal platforma təsirçisinə də şamil edilməsi təmin edilir. Rəqəmsal platforma təsirçisi tərəfindən həyata keçirilən reklam yayımına dair bir sıra tələblər və qadağalar da müəyyən edilir. Sənəddə həmçinin təklif olunur ki, reklam daşıyıcısının xüsusiyyətlərinə görə müvafiq lisenziyanın və sertifikatın olması barədə məlumat verilməli və reklam istehlakçısının müvafiq məlumatla tanış olması üçün şərait yaradılmalıdır.

Qeyd olunub ki, qanun layihəsi istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına, reklam fəaliyyətinə dövlət nəzarətinin gücləndirilməsinə yönəlib.

Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzaev, Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov qanun layihəsinin bu komitələr tərəfindən dəstəkləndiyini bildiriblər.

Məsələ ətrafında müzakirələrdə deputatlar Elçin Mirzəbəyli, Razi Nurullayev çıxış ediblər, öz qeyd və təkliflərini söyləyiblər. Komitə sədri Azər Əmiraslanov səsləndirilən fikirlərə münasibət bildirib.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib.

Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev "Sosial xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihəsinə dair məlumat verib. O, qeyd edib ki, layihə çətin həyat şəraitində olan şəxslərə göstərilən sosial xidmətlərin səmərəliliyinin artırılması, keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, ünvanlılığının, eləcə də ehtiyacı olan şəxslərin bu xidmətlərə əlçatanlığının təmin edilməsi məqsədilə hazırlanıb. Bildirilib ki, dəyişikliklərdə sosial xidmətə götürülən şəxslərin vəzifələrinə sosial işçinin şərafət və ləyaqətinə hörmətlə yanaşmaq tələbi əlavə olunur. Bununla yanaşı, sosial xidmətin göstərilməsi barədə müraciətə baxılması, qiymətləndirilməsi və qərar qəbul edilməsi ilə bağlı müvafiq prosedurlar konkretləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Digər dəyişiklikdə "eyni yaşayış məntəqəsində yaşamayan" ifadəsinin "Bakı şəhəri üzrə eyni inzibati ərazi vahidində, digər şəhər və rayonlar üzrə isə eyni inzibati ərazi dairəsində" ifadəsi ilə əvəz edilməsi təklif olunur. Daha bir dəyişiklik notisişində çətin həyat şəraitində olan bütün şəxslər yarımsənasion (günərz) sosial xidmətlərlə əhatə olunaçaq. Qanuna, habelə şəxslərin sosial-mədəni həyata uyğunlaşmasına, asudə vaxtın səmərəli təşkilinə yönəlməy yeni - sosial-mədəni xidmət növü əlavə

edilir. Həmçinin sosial xidmət müəssisələrində göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinə və səmərəliliyinə nəzarətin həyata keçirilməsi qaydasını müəyyən etmək məqsədilə dəyişiklik də təklif olunur.

Müzakirələrdə komitə sədri Hicran Hüseynova, deputat Nigar Məmmədova çıxış edərək məsələ barədə öz fikirlərini bölüşüblər.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin (birinci oxunuş) təqdim edib. Bildirilib ki, layihədə mediasiyaanın daha da inkişaf etdirilməsi və effektivliyinin artırılması məqsədilə bir sıra normaların təkmilləşdirilməsi və yeni normaların əlavə edilməsi nəzərdə tutulur.

Sənəddə etik və peşəkar standartların qorunması, mediasiyaanın keyfiyyətinin və etibarlılığının artırılması məqsədilə mediator ola bilməyən şəxslərin dairəsinin genişləndirilməsi təklif edilir. Belə ki, layihədə mediator ola bilməyən şəxslərin dairəsinə din xadimlərinin, vəzifəsinin icrası ilə bağlı əvvəllər yol verdiyi kobud nöqsanlara və ya qulluqla bir araya sığmayan hərəkətlərə görə son 3 il ərzində xidməti uyğunsuzluquna və ya məhkəmənin hökmü ilə və ya intizam qaydasında hərbi rütbədən məhrum edildiyinə görə həqiqi hərbi xidmətdən ehtiyata buraxılmış hərbi qulluqçuların, hüquq-mühafizə orqanlarından xaric edilmiş, eləcə də intizam tənbehi qaydasında hakimlik səlahiyyətlərinə, dövlət qulluğuna, vəkillik və notariat fəaliyyətinə xitam verilmiş şəxslərin də əlavə edilməsi nəzərdə tutulur.

Layihədə habelə istifadəsində ən azı iki otaqdan ibarət ofisin olması tələbinin mediator fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən fiziki şəxslərə münasibətdə tətbiq edilməsi təklif edilir. Bununla yanaşı, peşəkarlıq səviyyəsinin qorunub saxlanılması məqsədilə mediatorların ilkin hazırlığı üzrə təlimi bitirmiş şəxslərə verilən sertifikatın qüvvədə olma müddətinin 5 il müəyyənləşdirilməsi təklif edilir. Qanunda bir sıra texniki və dəqiqləşdirmə xarakterli dəyişikliklərin edilməsi də nəzərdə tutulur.

Məsələ ətrafında müzakirələrdə komitə sədriləri Fazil Mustafə, Hicran Hüseynova, deputatlar Vüqar Bayramov, Gülşən Pəsayeva, Hikmət Məmmədov fikir və qeydlərini səsləndiriblər.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib.

"Baytarlıq haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) ilə bağlı məlumat verən Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzaev bildirib ki, sənəd qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və qeydiyyat üçün ödənilən xərclərin ləğvi məqsədi ilə hazırlanıb. Belə ki, heyvanlar üçün bioloji preparatlar istehsal etmək istəyən sahibkar mövcud qanunvericiliyə görə hom lisenziya, həm də qeydiyyat prosedurundan keçməli, dövlət rəsumu ödəməlidir.

Təklif edilən dəyişikliyə əsasən, heyvanlar üçün bioloji preparatlar istehsal obyektlərinin qeydiyyatı ayrıca qaydalarla deyil, lisenziya verən orqanın (Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin) "Lisensiyalar və icazələr haqqında" qanuna uyğun olaraq təqdim etdiyi məlumatlar əsasında lisenziya verilməsi fəaliyyət növü üzrə müvafiq nəzarət orqanı (Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi) tərəfindən həyata keçiriləcək və qeydiyyatla bağlı yaranan xərclər ləğv ediləcəkdir.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova bildirib ki, gündəliyin qalan dörd məsələsi ikinci oxunuşda olan qanun layihələridir. Spiker on birinci məsələ barədə məlumat vermək üçün sözü İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanova təqdim edib.

Komitə sədri bildirib ki, "Nəqliyyat haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş) ilə bağlı birinci oxunuşda ətraflı məlumat verilib və sənədlə bağlı deputatlar tərəfindən hər hansı bir təklif, qeyd irəli sürülməyib.

Qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Gündəliyin on ikinci məsələsi olan "Təhsil haqqında" və "Peşə təhsili haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş) ilə bağlı Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri Anar İsgəndərov məlumat verib. Komitə sədri qeyd edib ki, təqdim edilən qanun layihəsi barədə birinci oxunuş zamanı ətraflı məlumat verilib və dəyişikliklərə dair deputatlar tərəfindən heç bir təklif bildirilməyib.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Növbəti qanun layihəsi - "Feldiyer rabitəsi haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş) ilə bağlı Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədr müavini Elçin Musayev məlumat verib. O, bildirib ki, layihə barədə birinci oxunuşda ətraflı məlumat verilib, mətnə hər hansı bir dəyişiklik baş verməyib və sual doğuran məsələ olmayıb.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Gündəliyin sonuncu məsələsi olan "Konstitusiyaya Məhkəməsi haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş) ilə bağlı Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nizami Səfərov məlumat verib. O, bildirib ki, birinci oxunuşda dəyişikliklərlə bağlı ətraflı məlumat verilib, mətnə hər hansı bir dəyişiklik baş verməyib və sual doğuran məsələ olmayıb.

Deputatlar Qüdrət Həsənzadə və Erkin Qədirliyin dəyişikliklər barədə fikirləri dinləndikdən sonra qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova bildirib ki, bu gün (dünən) İllaxı çərşənbədi, iki gün sonra da xalqımız Novruz bayramını, ayın sonunda isə Ramazan bayramını qeyd edəcək. O deyib ki, xalqımızın milli-mənəvi dəyərləri arasında müstəsna yeri olan Novruz birliyi, bərkəti və bolluğu təcəssüm etdirir. Ramazan bayramı isə insanları həmrəyliyə və əmin-amanlığa davət edir.

Spiker təklif edib ki, bu gözəl bayramlar münasibəti ilə möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya Milli Məclis adından təbrik məktubları ünvanlayaq, onlara xalqımızın və dövlətimizin bu günü və sabahı naminə dəyərli fəaliyyətlərində yeni böyük uğurlar arzulayaq!

Təklif iclas iştirakçıları tərəfindən alqışlarla qarşılanıb.

Sahibə Qafarova qarşıdan gələn bayramlar münasibəti ilə deputatları, həmçinin iclası izləyən media nümayəndələrini səmimi-qəlbdən təbrik edib, onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

*Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"*

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Mərkəzi Seçki Komissiyasının iclası keçirilib

Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə martın 18-də Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Komissiyanın fevralın 12-də və fevralın 14-də keçirilən iclaslarının protokolları təsdiq edilib.

Sonra bəzi seçki dairələri üzrə dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişikliklər edilməsi məsələsinə baxılıb. Aparılan müzakirələrin ardınca 15 saylı Yasamal birinci, 18 saylı Nərimanov-Nizami-Binəqədi, 43 saylı Sumqayıt ikinci və 79 saylı Astara seçki dairələri dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişiklik edilməsinə qərar verilib.

Media mənsublarının iştirakı ilə keçirilən iclasda, həmçinin cari məsələlərə də baxılıb.

QƏRAR № 13/65

Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2025-ci il 12 fevral və 14 fevral tarixli iclas protokollarının təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci və 28.4-cü maddələrinə uyğun olaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2025-ci il 12 fevral və 14 fevral tarixli iclaslarının protokolları təsdiq edilsin.

Sədr
Katib
Katib

Məzahir Pənahov
Arifə Muxtarova
Mikayıl Rəhimov

18.02.2025

QƏRAR № 13/66

Bəzi dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 22.3.1-ci, 28.2-ci, 28.4-cü və 30-cu maddələrinə uyğun olaraq **qərara alır**:

1. Cumar Əliyevə oğlu İsayev 15 saylı Yasamal birinci, Əkbər Mirmahmud oğlu Seyidov 18 saylı Nərimanov-Nizami-Binəqədi, Xəyal Qüdrət oğlu Məlikov 43 saylı Sumqayıt ikinci, Hikmət Heybət oğlu Əkbərov 79 saylı Astara seçki dairəsi

dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü vəzifəsindən vaxtından əvvəl azad edilsinlər.

2. Əkbər Mirmahmud oğlu Seyidov 15 saylı Yasamal birinci, Rəşad Sadət oğlu Nəzirov 79 saylı Astara seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü təyin edilsinlər.

Sədr
Katib
Katib

Məzahir Pənahov
Arifə Muxtarova
Mikayıl Rəhimov

18.03.2025

USAID, "Azadlıq Radiosu" və "Amerikanın səsi" haqq etdikləri taleyi yaşayırlar

ABŞ-nin yeni rəhbərliyinin ilk tədbirlərindən biri bu ölkənin maraqları ilə uzlaşmayan fəaliyyətlərin qarşısının alınması və bu çərçivədə maliyyə intizamının gücləndirilməsi oldu. Amerikalı milyarder İlon Mas-kin rəhbərlik etdiyi Hökumətin Səmərliliyinin Artırılması Departamenti (DOGE) qısa müddətdə bu sahədə xeyli iş görüb.

Bu istiqamətdə atılan addımlardan biri son həftələrdə ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi (USAID) ətrafında baş verənlərdir. Donald Tramp administrasiyası araşdırmalardan sonra biz USAID proqramlarının 83 faizini dayandırmaq, "Alti-həftəlik araşdırma"dan sonra biz USAID proqramlarının 83 faizini dayandırmaq, Ləğv edilən 5200 müqavilə çərçivəsində on milyardlarla dollar Birləşmiş Ştatların maraqlarına uyğun olmayan şəkildə və bəzi hallarda həttə onun zərərində xərclənib", - deyərək ABŞ Dövlət katibi Marko Rubio bununla bağlı bildirib. USAID-in proqramlarının rəsmən dayandırılmasının ar-

dınca isə Prezident Donald Tramp bir neçə gün əvvəl ABŞ hökumətinin Qlobal Media Agentliyinin və digər hökumət strukturlarının fəaliyyət dairəsinin əhəmiyyətli dərəcədə azaldılması haqqında sərəncam imzalayıb. Qeyd edək ki, Qlobal Media Agentliyi "Azadlıq radiosu" və "Amerikanın səsi" radiostansiyalarına nəzarət edir. Bundan sonra "Amerikanın səsi"-nin 1300-dən çox əməkdaşı inzibati məzuniyyətə göndərilib, radiostansiyanın özünün isə fəaliyyəti dayanıb. "Azadlıq Radiosu" da ABŞ hökumətindən maliyyələşdirmənin dayandırılmasına dair sərəncamın təsdiqləyib.

Xatırladaq ki, İlon Mas hələ ötən ay "Azadlıq Radiosu" və "Amerikanın səsi" radiostansiyalarını bağlanmalı olduğunu bildirmişdi. Bununla bağlı sosial şəbəkə hesabında yazan Mas bu radiolara heç kim qulaq asmadığını və onların fəaliyyətinə ilddə təxminən 1 milyard dollar xərcləndiyini demişdi.

Beləliklə, tarixi boyu USAID kimi bədnam əməllərlə məşğul olan, öz fəaliyyətini ayrı-ayrı dövlətlərə qarşı

qaraxayma kampaniyası üzərində quran bu radiolar da indi layiq olduqları taleyə məhkum olunublar.

Həm USAID, həm də sözügedən bədnam radiostansiyalar onilliklər boyu Azərbaycan dövlətinə və xalqına qarşı da çirkin kampaniyalar təşkil ediblər. Demokratiya, insan hüquqları pərdəsinə bürünərək Azərbaycan dövlətinin uğurlarına, müstəqil siyasətinə kölgə salmağa çalışıblar, ölkəmizə şəhər və böhtan atıblar. Media etikasından uzaq olan bu ra-

dioların və məkr yuvası olan USAID-in Azərbaycana yavaşmasında hər zaman qərəzlilik, qeyri-objektivlik, riyakarlıq müşahidə olunub. Azərbaycan nə vaxt beynəlxalq uğura imza atıbsa onlar respublikamıza qarşı tənqidə fəaliyyətə məşğul olublar. Həm bu radioların efirlərində, həm də USAID-in fəaliyyətində daim Ermənistanın işğal siyasətinə dəstək müşahidə olunub. USAID maliyyə vəsaiti ayırdığı, dəstəklədiyi təşkilatlar vasitəsilə

respublikamızda pozuculuq fəaliyyəti həyata keçirməyə çalışıb. Azərbaycanın torpaqlarını işğaldan azad etməsindən sonra isə bu təşkilat ölkəmizə qarşı yeni məkrli planlar işə salmış, o cümlədən xalqımızın ön böyük üstünlüklərindən biri olan ailə və milli dəyərlərini hədəfə almışdı.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda sağlamlıq düşüncəsi, dövlətçilik mövqeyi olan insanlar bu şəhər yuvalarının əsl niyyətlərini hər zaman ifşa ediblər, onlara işləyən xəyanətkarların simalarını açıb göstəriblər. Azərbaycan KİV-ində həm USAID-in, həm də "Azadlıq Radiosu" və "Amerikanın səsi" radiolarının fəaliyyəti ilə bağlı çoxsaylı tənqidi yazılara rast gəlmək mümkündür.

Artıq onların hər biri layiq olduqları yerlərdədir. Hər zaman yalnız nəfislə xatırlanacaq bu riyakar qurumlar fəaliyyətlərini dayandırmaqla layiq olduqları taleyi yaşayırlar. Onları cəzalandıran isə elə ABŞ dövlətinin özüdür.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında 2025-ci ilin aprel ayında vətəndaşların qəbulu CƏDVƏLİ

Vəzifəli şəxs	Qəbul günü
Əli Cavad oğlu ƏHMƏDOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin birinci müavini	16
Ziyafət Abbas oğlu ƏSGƏROV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin müavini	17
Musa Cəfər oğlu QASIMLI Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin müavini	9
Rafael Baba oğlu HÜSEYNOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin müavini	2
Əli Məhəmməd oğlu HÜSEYNLI Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri	3
Arzu Nəsimi oğlu NƏGİYEV Milli Məclisin Mədəniyyət, təhsil və ictimaiyyətə qarşı əlaqələr komitəsinin sədri	7
Zahid Məhərrəm oğlu ORUC Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri	21
Sadiq Haqverdi oğlu QURBANOV Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri	8
Azər Kamal oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri	15
Tahir Musa oğlu RZAYEV Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri	11
Musa İsa oğlu QULİYEV Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri	14
Əhliman Tapdıq oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri	24
Hicran Kamran qızı HÜSEYNOVA Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri	10
Şahin Əmir oğlu İSMAYILOV Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri	30
Fəzail Qazıyev oğlu MUSTAFA Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri	18
Siyavuş Dünaymalı oğlu NOVRUZOV Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri	25
Anar Camal oğlu İSGƏNDƏROV Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri	28
Polad BÜLBÜLOĞLU Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri	23
Səməd İsmayil oğlu SEYİDOV Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin sədri	4
Eldar Rza oğlu İBRAHİMOV Milli Məclisin İntizam komissiyasının sədri	8
Fərid Fərid oğlu HACİYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri	1
Firudin Süleyman oğlu HACİYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İşlər müdiri	11
Hacı Mirhəşim Miryayev oğlu SEYİD Milli Məclisi Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	25
Məhəmməd İmran oğlu BAZIQOV Milli Məclisi Aparatının İqtisadi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	18
Adil İsmayil oğlu VƏLİYEV Milli Məclisi Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri	22
Şakir Himalay oğlu ŞABANOV Milli Məclisi Aparatının İcra hakimiyyəti orqanları ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri	29
Ayan Zəfər qızı MURTOZOVA Milli Məclisi Aparatının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri	15

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının Qəbul otağında qəbul olunur.

Ünvan: Bakı şəhəri, Parlament prospekti 1.

"Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərini təmin etmək məqsədi ilə;

Qəbul vaxtı: saat 14:00-dan başlayır.

Qəbul günü qəbulu yazılmaq imkanı saat 12:00-da dayandırılır.

Qəbula bir gün qalmış elektron qeydiyyat dayandırılır. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə qəbula dəvət olunan vətəndaşlar şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim edir. Telefonlar: (012) 510-99-38; (012) 510-89-14; (012) 492-74-05.

"Azərbaycanın günəş və külək enerjisinin inkişafı üçün gözəl imkanları var"

AZƏRTAC Kiprin enerji kon-saltinq şirkəti "e-CNH"nin baş direktoru Çarlz Ellinas ilə olan müsahibəni təqdim edir.

- 2024-cü ildə Azərbaycan bərpaolunan enerji mənbələrinin payını artırmaq üçün hansı əsas addımları atıb və 2030-cu ilə qədər 30 faiz hədəfinə çatmaqda beynəlxalq tərəfdaşlarla həyata keçirilən hansı yeni layihələr həlledici rol oynayacaq?

- 2024-cü ildə Azərbaycan enerjisi balansını şaxələndirmək və istixana qazı emissiyalarını azaltmaq məqsədilə bərpaolunan enerji sektorunda əhəmiyyətli irəliləyiş əldə edib. Elektrik enerjisi istehsalında bərpaolunan mənbələrin tətbiqi 2023-cü ilə müqayisədə 80 faiz ar-

taraq ümumi həcm 14 faizini təşkil edib. "Masdar", bp və "ACWA Power" kimi beynəlxalq şirkətlərlə bağlanan müqavilələr ölkənin 2030-cu ilə qədər bərpaolunan enerji mənbələrinin payının 30 faizə çatdırılması hədəfinə nail olumasında mühüm rol oynaya bilər.

- "Green Energy Corridor Power Company"-nin (GECO) yaradılması, Qara dənizdən sualtı kamərin çəkilməsi Avropanın enerji təhlükəsizliyinə necə təsir göstərəcək və "Cənub qaz dəhlizi" vasitəsilə Azərbaycanın qaz ixracını iqlim artırmaya kömək edəcək?

- Azərbaycan Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan kimi qonşu ölkələrlə əməkdaşlıq çərçivəsində "Green Energy Corridor Power Company" adlı enerji şirkətini yara-

dıb. Bu şirkət Avropa İttifaqının enerji resurslarını şaxələndirmə təşəbbüsü çərçivəsində Azərbaycanı Avropa ilə birləşdirəcək 1100 kilometr uzunluğunda sualtı boru xəmməri inşa etməyi planlaşdırır.

Bundan əlavə, Azərbaycan Avropaya "Cənub qaz dəhlizi" vasitəsilə qaz ixracını iqlim artırmaya imkanları ilə bağlı danışıqlar aparır. Xüsusilə, Rusiyanın Ukrayna üzərindən Avropaya qaz tədarükünün dayandırılması fonunda bu məsələ aktuallaşıb. Lakin bunun üçün Avropanın enerji şirkətləri uzunmüddətli qaz tədarük müqavilələri bağlamalıdır.

- Azərbaycanda bərpaolunan enerjinin inkişafına hansı əsas amillər təsir göstərir?

- Azərbaycan günəş və külək enerjisinin, o cümlədən Xəzər dənizində külək enerjisi layihələ-

rinin inkişafı üçün böyük potensiala malikdir. Bərpaolunan enerji mənbələrinin genişlənməsinə Avropa ilə birləşdirəcək 1100 kilometr uzunluğunda sualtı boru xəmməri inşa etməyi planlaşdırır. Həm bu radioların efirlərində, həm də USAID-in fəaliyyətində daim Ermənistanın işğal siyasətinə dəstək müşahidə olunub. USAID maliyyə vəsaiti ayırdığı, dəstəklədiyi təşkilatlar vasitəsilə

- Beynəlxalq əməkdaşlıq vasitəsilə texnologiyaların inkişafına və investisiyaların cəlb olunmasına necə kömək edir?

- Azərbaycanın bol bərpaolunan enerji ehtiyatları onun enerji iqtisadiyyatını şaxələndirməyə, neft və qaz hasilatını və ixracını tamamlamasına kömək edə bilər. Onun Avropa və Asiya arasında strateji mövqeyi, eləcə də "Yaşıl Enerji" dəhlizi kimi layihələr ölkənin bərpaolunan enerji mərkəzinə və ixracatçısına çevrilməsi üçün unikal imkanlar yaradır. Beynəlxalq şirkətlərlə əməkdaşlıq isə xarici investisiyaların cəlb olunmasına və ölkədə yaşıl texnologiyalar sahəsində yerli təcrübənin inkişafına töhfə verə bilər.

- Azərbaycanda bərpaolunan enerjinin inkişafına hansı əsas amillər təsir göstərir?

- Azərbaycan öz strateji mövqeyindən, enerji resurslarından və in-

kişaf etmiş infrastrukturundan istifadə edərək qonşu ölkələrlə və beynəlxalq tərəfdaşlarla enerji, ticarət və texnologiya sahələrində iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirə bilər. Bu, onun regional və global təsirini gücləndirərək qarşılıqlı iqtisadi artıma və davamlı inkişafa töhfə verəcək. Davamlı enerjiyə keçid, xüsusilə bərpaolunan enerji mənbələri, "yaşıl" hidrogen, enerji saxlanması texnologiyaları, eləcə də sənaye və infrastruktur inkişafı sahəsində yeni perspektivlər açır. Əlavə imkanlar bərpaolunan və "yaşıl" texnologiyaların təkmilləşdirilməsi, enerji effektivliyinin artırılmasına yönəlməli texnologiyalar və innovasiyalar sahəsində yaranır.

- Azərbaycanın daxili istehlak və ixrac üçün enerji balansını şaxələndirmək hansı üstünlükləri gətirəcək?

- Azərbaycan, günəş panelləri, külək türbinləri, enerji saxlama sistemləri üçün komponentlərin istehsalı, eləcə də "yaşıl" hidrogen, ekoloji təmiz tikinti materialları və bərpaolunan enerji avadanlıqlarının istehsalı və ixracı kimi yeni sahələrin və sənaye klasterlərinin inkişafı üçün əhəmiyyətli potensiala malikdir. Bu imkanların həyata keçirilməsi dövlətin cazibədar stimullar, vergi güzəştləri və aşağı faizli maliyyələşdirmə proqramlarını tətbiq etməsinə tələb edəcək. Əlverişli şərait sayəsində Azərbaycan öz enerji balansını həm daxili tələbat, həm də ixrac üçün effektiv şəkildə şaxələndirə bilər. Bu, dayanıqlı iqtisadi artıma, əhəmiyyətli enerji resurslarına asılılığın azaldılmasına və ölkənin "yaşıl" texnologiyaların sahəsində regional lider mövqeyinin güclənməsinə töhfə verəcək.

Leyla Əliyeva Qubada şəhid övladları ilə birgə Novruz şənliyində iştirak edib

Martin 18-də - ilaxır çərşənbəsi günündə Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə qəhrəman şəhidlərimizin övladları üçün Novruz şənliyi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakıdan, Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısından xüsusi ayrılmış avtobuslarla Qubaya yola düşən uşaqlar burada onlar üçün təşkil olunan bayram süfrəsi ətrafında maraqlı bir gün keçiriblər.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva bayram şənliyində şəhid övladları ilə birgə olub.

Azyaşlılar və yeniyetmələr müxtəlif oyunlar və müsabiqələr vasitəsilə bacarıq və qabiliyyətlərini nümayiş etdirib, DJ-lərin, animatorların

iştirakı ilə təqdim olunan müxtəlif əyləncə və şou-proqramlara qatılıb, rəqs edib, oyunlarda iştirak ediblər.

Bayram şənliyinin sonunda doğum günü olan uşaqlarla birgə tort kəsib və tədbir iştirakçılarına Heydər Əliyev Fondunun hədiyyələri təqdim olunub.

Qeyd edək ki, Heydər Əliyev Fondu valideyn himayəsindən məhrum, xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqları, həmçinin şəhidlərimizin bizə əmanəti olan övladlarını hər zaman diqqətdə saxlayır. Fond bu kateqoriyadan olan uşaqlar üçün mütəmadi tədbirlər keçirir, onların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində daim layihələr reallaşdırır.

Dağ Yəhudiləri Muzeyini ziyarət

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva martın 18-də Qırmızı qəsəbədəki Dağ Yəhudiləri Muzeyini ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, muzeyin direktor müavini Naum Naftaliyev Leyla Əliyevaya bu mədəniyyət ocağı

barədə məlumat verdi. Qeyd edildi ki, bura dünyada dağ yəhudilərinin ilk muzeyi sayılır. Burada dağ yəhudilərinin tarixini, adət-ənənələrini, mədəniyyətini əks etdirən eksponatlar sərgilənir. Qarçağı sinaqoqunda yaradılan muzeydə Qafqazın müxtəlif yerlərindən gətirilmiş milli ge-

ymilər, ayin qabları, əlyazmalar, kitablar, XIX əsrə aid antik əşyalar, dağ ictimaiyyətinin irsi və ənənələri qorunub saxlanılır. Mövcudluğu ilə regionda Azərbaycanın tolerantlığının daha bir təsdiqinə çevrilən bu məkan həm də millətlərarası tarixi əlaqələri və multikulturalizmi təqdim edir.

Qırmızı qəsəbədə

"Altı günbəz" sinaqoqu ilə tanışlıq

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva martın 18-də Qubadakı Qırmızı qəsəbədə "Altı günbəz" sinaqoqunda olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Leyla Əliyevaya sinaqoqun tarixi barədə məlumat verilib.

Bildirilib ki, 1888-ci ildə inşa edilən sinaqoq Şərqi üslubunda tikilmiş qədim memarlıq abidəsidir. Böyük ibadət zalı olan

sinaqoqun içərisindəki ibadət divarına baxan hissə aron-kaduş adlanır. Altıguşəli ulduz şəklində olan pəncərələr palıd ağacından hazırlanıb. Burada dini mərasimlərin keçirilməsi üçün 60 nəfərlik ibadət zalı var.

Sovet dövründə məbədin anbar kimi istifadə olunub. Müstəqillik illərində isə sinaqoq bərpa edilərək yenidən istifadəyə verilib.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Qubada "Səkinə xanım" məscidini ziyarət edib

Martin 18-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Qubaya səfəri zamanı "Səkinə xanım" məscidini ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məscidin imamı Hacıhəmdulla Dəniyarlı Leyla Əliyevaya bu ibadət ocağı barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, Quba şəhərindəki "Səkinə xanım" məscidi Abbasqulu ağa Bakıxanovun xatirəsinə əbədiləşdirmək məqsədilə həyat yoldaşı Səkinə xanım tərəfindən 1854-cü ildə tikdirilib.

Hündürlüyü 27 metr olan tarixi məscid dördbucaqlı formadadır. 1930-cu illərdə məscid sovet hakimiyyəti tərəfindən bağlanaraq, otarındakı mədrəsə və köməkçi binalar dağıdılıb. Daha sonra məsciddən anbar kimi istifadə olunub.

Bir müddət sonra isə burada tikilən müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra bura yenidən məscid kimi istifadəyə verilib. Məscid əsaslı şəkildə təmir olunub, dəstəmazxana və digər köməkçi binalar inşa edilib. Hazırda "Səkinə xanım" məscidi ölkə əhəmiyyətli tarixi abidə kimi dövlət qeydiyyatındadır.

can müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra bura yenidən məscid kimi istifadəyə verilib. Məscid əsaslı şəkildə təmir olunub, dəstəmazxana və digər köməkçi binalar inşa edilib. Hazırda "Səkinə xanım" məscidi ölkə əhəmiyyətli tarixi abidə kimi dövlət qeydiyyatındadır.

na və digər köməkçi binalar inşa edilib. Hazırda "Səkinə xanım" məscidi ölkə əhəmiyyətli tarixi abidə kimi dövlət qeydiyyatındadır.

Ən təhlükəsiz ölkə

Azərbaycanın antiterror reytingində ən yüksək yer tutması İlham Əliyevin məqsədyönlü siyasətinin nəticəsidir

"Global Terrorism Index 2025" (GTI) hesabatına görə, Azərbaycan yenə də ən təhlükəsiz ölkələr arasında yer alıb. Reyting sıralamasında öncə ərazisində terrorçuluq fəaliyyəti və terror təhlükəsi ən yüksək olan ölkələr yer alıb. Bu ölkələr arasında ilk sıralara - 1.Burkina Faso (8.581), 2.Pakistan (8.374), 3.Suriya (8.00) daxil edilib.

Qeyd olunan sıralamada İsrail (7.463) 8-ci, Rusiya (6.267) 16-cı, İran (6.056) 18-ci, Türkiyə (3.968) 32-ci, ABŞ (3.517) 34-cü, Fransa (2.712) 40-cı, Niderland (1.402) 60-cı, Norveç (1.198) 66-cı, Finlandiya və Yaponiya (0,949) 72-ci, Danimarka və Ermənistan (0.72) 79-cu, Avstriya və Cənubi Koreya (0.582) 82-ci, Latviya və Litva (0.423) 86-cı yerdə qərarlaşıb.

"Global Terrorism Index" (GTI) reyting sıralanması indeksləri terror hadisələri, ölümlər, ağır nəticələr, girovlar, terrorçuluqla mübarizə, terrorçuluğun aradan götürülməsi effektivliyi və digər çoxsaylı göstəricilər üzrə hesablamalara əsaslanır.

Azərbaycan terror təhlükəsi üzrə qeyd olunan sıralamada "0.233" indeksi 2024-cü ilə müqayisədə (89) bir reytingdə yüksələrək 2025-ci ildə 90-cı yerdə qərarlaşmaqla, 1-dən 100-dək artan mümkün reyting həddində dünyada terrorla bağlı ən təhlükəsiz ölkələrdən biri kimi yüksək reytingə sahiblənib.

Beynəlxalq akademik institutlar, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (OECD), Dünya Bankı və digər beynəlxalq təşkilatlar üçün istinad mənbəyi kimi çıxış edən "Global Terrorism Index" hesabatları iqtisadiyyat və Sülh İnstitutu (Institute for Economics and Peace - IEP) tərəfindən dövrə olaraq açıqlanır.

Azərbaycan belə təhlükəsizlik səviyyəsini destruktiv qüvvələrin dini, etnik və digər zəminlərdə pozucu planlarından məşəldə sığınacaqqlar yaradılması cəhdlirindən əl çəkərək hər cür terror-təxribat həmlələrinin olduğu bir şəraitdə öldürüb.

Beynəlxalq təşkilatların hesabatlarından göründüyü kimi, kifayət qədər həssas və mürəkkəb geosiyasi məkanda olsa da, uğurlu dövlət siyasəti nəticəsində bərqərar olmuş inkişaf, əmin-amanlıq, o cümlədən terrorçuluğa qarşı mübarizə sahəsində təhlükəsizlik orqanları tərəfindən görülmə effektiv işlər sayəsində Azərbaycan son illər dünyada yüksək daxili təhlükəsizlik reytinginə sahiblənib.

Bu hesabat da Azərbaycanın Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi, uğurlu daxili və xarici siyasəti, həmçinin hüquq-mühafizə orqanlarının peşəkarlığı nəticəsində ən təhlükəsiz ölkələrdən biri olduğu təsdiqləyir.

Bu fakt Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasətin daxili sabitliyi, regional təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təmin etdiyini, bölgədə sağlam mühit formalaşdırıldığını bir daha sübut edir. Azərbaycanın dünyanın antiterror reytingində yüksək yerlərdən birini tutması həm də ölkəmizin hüquq-mühafizə orqanlarının yüksək peşəkarlığından, onların yaratdığı etibarlı təhlükəsizlik mühitindən xəbərdərdir.

Ümumiyyətlə, belə reytinglər tərtib olunanda xüsusi xidmət orqanlarının, həmçinin hüquq-mühafizə orqanlarının keçirdiyi əməliyyat tədbirləri mütləq şəkildə nəzə

rə alınır. Eyni zamanda əməliyyat şəraitinin tam şəkildə nəzarətdə saxlanması üçün atılan addımlar da vacib məsələdir. Azərbaycan xüsusi xidmət orqanları ən ciddi təhdidlərdən biri sayılan dini radikal qruplaşmalara qarşı uğurlu tədbirlər görür. Bu qruplaşmalar dövlətçiliyə qarşı atılan addımlarla gündəmə gəlirlər. Odur ki, onların əvəzləndirilməsi planlaşdırılmış terror aktlarının qarşısının alınması çox vacib elementdir. Buna görə də həm Daxili İşlər Nazirliyi, həm Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti digər hüquq-mühafizə orqanları ilə koordinasiya şəkildə bu proseslərdə fəal iştirak edirlər.

Vətən müharibəsi və antiterror tədbirləri zamanı atılan addımlar da reytingdə yüksəlmənin ən mühüm göstəricilərindən biridir. Məhz buna görə Azərbaycan xüsusi xidmət orqanları üzərlərinə düşən peşə hüquqlarını ən yüksək səviyyədə yerinə yetirirlər.

Bütün uğurlu göstəricilər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi və xüsusi xidmət orqanlarına göstərdiyi qayğı sayəsində öldürülür.

Bu gün dünyanın müxtəlif qütblərində baş verən toqquşmalar, müharibələr, terror təhlükələri, təhdidlər onu deməyə əsas verir ki, artıq beynəlxalq hüquq, insan haqları, ədalət prinsipləri yalnız

sözə səslənən terminlərə, fikirlərə çevrilib. Şükrülər olsun ki, hazırda dünyada ən sabit məkanlardan biri Cənubi Qafqazdır. Artıq bu regionda olan 30 illik müharibə, 200 illik münaqişə başa çatıb. İndi regionda yeni reallıqlar yaranıb. Bunun da müəllifi Prezident İlham Əliyevdir.

Düzüldür, son zamanlarda Fransa kimi ölkələr Cənubi Qafqazda yenidən xaos yaratmağa çalışırlar. Əsas niyyətləri Azərbaycanı artan nüfuzuna xələl yetirmək və öldürdüyü tarixi hərbi-siyasi Zəfərə kölgə salmaq, bölgəni yenidən qan çanağına çevirməkdir. Əlbəttə ki, bu hücumların, kampaniyaların heç bir təsiri olmayacaq. Çünki İlham Əliyevin də söylədiyi kimi, Azərbaycan Cənubi Qafqazın lider ölkəsidir və Bakının rəyi öyrənilmədən, maraqları nəzərə alınmadan bölgədə hər hansı addımın atılması mümkünə deyildir. Regionda söz sahibi Azərbaycanı və onun qüdrətli liderinin siyasətinin prioriteti bölgədə ilk növbədə sülhün, təhlükəsizliyin təminatıdır. Məhz buna görə də "Global Terrorism Index 2025" hesabatında yer alan məlumatlar ölkəmizin, onun Prezidentinin və güc orqanlarının tarixi uğuru kimi dəyərləndirilə bilər.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Sabitlik və təhlükəsizlik adası

"Global Terrorism Index 2025" sıralamasında ölkəmizin irəlilədiyi olmasını bunu təsdiqləyən reallıqdır

"Global Terrorism Index 2025" (GTI) sıralamasında Azərbaycanın məhz bir pillə yuxarı qalxaraq yüzlüyə daxil olması mühüm əhəmiyyət kəsb edir".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Arzu Nağıyev deyib. Komitə sədri bildirib ki, Afrika, istərsə də digər regionlarda ciddi məsələ kimi gündəmə qalır. 11 sentyabr hadisələrinə qədər ABŞ də inanmırdı ki, dini radikalizm terrora qədər inkişaf edə və nəticədə belə hadisələr törədə bilər. Bundan sonra onlar da dərk etdilər ki, bu mübarizədə mütləq şəxsi koordinasiya yaratmaq, məlumat mübadiləsi apararaq birgə hərəkət etmək lazımdır. "Azərbaycan"da gəldikdə istər Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti, istər Daxili İşlər Nazirliyi və digər qurumlar terror təhdidinin qarşısını almaq üçün lazımı işlər görürlər və onlar əməliyyat şəraitinə tam nəzarət edərək bu problemlərin həllində birgə fəaliyyət göstərirlər. Dini radikalizmə qarşı atılan addımların qarşısının

nəce alındığı məlumdur. Müxtəlif xarici dövlətlərin xüsusi xidmət orqanlarının Azərbaycanda terror təhdidi ilə bağlı çıxışlarının, Ermənistan xüsusi xidmət orqanlarının istər 44 günlük müharibədə, istərsə də sonrakı dövrdə müxtəlif vətəndaşları cəlb etməklə məkrli siyasətlərini həyata keçirməyə çalışmaları - bütün bunların qarşısı alınıb", - deyər A.Nağıyev əlavə edib. Heç bir dövlətin terrorla tam şəkildə mübarizə aparmaq qitədarında olmadığını deyən komitə sədri bildirib ki, terrorla mübarizə çətin məsələdir, qarşısını almaq istiqamətində mütləq birgə fəaliyyət göstərmək vacibdir. Son vaxtlar Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanlarının, birbaşa DTX-nin apardığı əməliyyatlar göstərir ki, Ali Baş Komandan İlham Əliyev başda olmaqla, Azərbaycanda bu istiqamətdə çox ciddi addımlar atılır. Dövlət başçısının da qeyd etdi

yi kimi, bu gün Azərbaycan sabitlik, təhlükəsizlik adasıdır. Bu gün Azərbaycanda səfərdə ola hər kəs - turistlər, iş adamları bunu təsdiq edə bilər. Bu indeks də elə-belə tərtib olunmayıb. Burada beynəlxalq təşkilatların hesabatları var. Azərbaycanın geosiyasi baxımdan mürəkkəb ərazidə yerləşməsinə baxmayaraq, təhlükəsizlik xidmətləri əmin-amanlığı qoruya, terrorçuluğa qarşı qətiyyətlə mübarizə apara bilər.

Komitə sədri vurğulayıb ki, təhlükəsizlik orqanlarının gördüyü hər bir iş nəticə verir: "Bu, çox mühüm məsələdir, Prezident İlham Əliyevin apardığı daxili və xarici siyasətin müstəqilliyidir. Digər dövlətlərin xüsusi xidmət orqanları ilə əlaqələrimizin yüksək səviyyədə qurulmasıdır. Dini, etnik və digər zəmində pozucu planları həyata keçirmək üçün müxtəlif sığınacaqqlarda gizlənənlər və digərləri başa düşməlidirlər ki, Azərbaycan dövləti hüquq-mühafizə orqanları, Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti vəsi-təsilə əməliyyat şəraitinə tam nəzarət edir. Mütemadi olaraq bu cür terror və təxribat əməllərinin qarşısı alınır və alınacaq. Azərbaycanın bu indeksdə irəliləməsi də görülmə işlərin təzahürüdür".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan 2024-cü ildə terror hadisəsi qeydə alınmayan ölkələr sırasındadır

2024-cü ilin yekunlarına görə, Özbəkistan Qlobal Terrorizm İndeksində (GTI) mövqeyini yaxşılaşdıraraq, 10 pillə irəliləyib və 100-cü yerdən 90-cı yerə yüksəlib.

AZƏRTAC GTI-nin hesabatına əsasən məlumat verir ki, Özbəkistan terrorizm risklərinin "çox aşağı" olduğu ölkə statusunu qoruyub. Qeyd olunur ki, 2024-cü ildə terror hücumları qeydə alınan ölkələrin sayı 58-dən 66-yə yüksəlib. Eyni zamanda 45 ölkədə vəziyyət pisləşib, 34 ölkədə isə irəliləyiş müşahidə olunub. Özbəkistan Azərbaycan və Belarusla yanaşı, müsbət dinamika qeydə alınan regionun azsayılı ölkələrindən biri olub.

Hesabata əsasən, 2024-cü ildə Özbəkistan, Azərbaycan və Belarusda heç bir terror hadisəsi qeydə alınmayıb. Üstəlik, 2010-cu ildən bəri Özbəkistanda terror

hücumları nəticəsində ölüm halı baş verməyib.

GTI məlumatlarına görə, vəziyyətin sabit olmasına baxmayaraq, potensial təhdidlər qalmaqdadır. Risklər terror qruplaşmalarının fəaliyyətləri, eləcə də qonşu Əfqanıstan və Pakistandakı qeyri-sabit vəziyyətlə bağlıdır.

Ekspertlər vurğulayırlar ki, terror təşkilatları süni intellekt və şifrələnmiş kommunikasiya da daxil olmaqla, yeni texnologiyalara sürətlə uyğunlaşırlar. Onlar rəqəmsal platformalardan istifadə edərək, Mərkəzi Asiya və Şimali Amerika da daxil olmaqla, müxtəlif regionlara yönəlməli təbliğat yaymaq, kriptovalyuta vasitəsilə vəsait toplamaq və yeni üzvlər cəlb etmək üçün fəaliyyət göstərirlər.

Zaza VAŞAKMADZE:

"Gürcü və Azərbaycan xalqları dünyada nümunəvi olan bir münasibətə sahibdirlər"

"Bu gün Gürcüstan ilə Azərbaycan arasındakı dostluq münasibətlərinin, ikitərəfli əlaqələrin inkişafında dini qurumların əməkdaşlığı mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu əməkdaşlıq nəticəsində Azərbaycan Gürcüstan arasında münasibətlər digər sahələrdə olduğu kimi, din sahəsində də uğurla inkişaf edir. Ona görə də inamla deyə bilərik ki, dövlətlərimiz, eləcə də xalqlarımız arasında olan dostluğun alternativti yoxdur. Bu dostluq təkcə regionda deyil, bütövlükdə dünyada nümunəvi

olan bir dostluq münasibətidir". Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Gürcüstanın Dini Məsələlər üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaza Vaşakmadze söyləyib.

Onun sözlərinə görə, şəxsi münasibətlər insanlar arasındakı dostluğun da güclənməsinə öz töhfəsini verir.

"Əminəm ki, dini rəhbərlərin əməkdaşlığı və qarşılıqlı sıx görüşləri digər istiqamətlərdəki əlaqələrimizin də güclənməsinə öz töhfəsini verəcək", - deyər Vaşakmadze vurğulayıb.

Maka BOCORİŞVİLİ:

"Sülh və təhlükəsizlik Cənubi Qafqaz üçün həyati əhəmiyyət kəsb edir"

"Sülh və təhlükəsizlik bizim üçün əsas faktorlardır. Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh sazişi bütün region üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Gürcüstanın xarici işlər naziri Maka Boçorişvili Hindistanın paytaxtı Yeni Dehliyə keçirilən "Raisina Dialogue" çərçivəsində təşkil edilən panel müzakirəsində çıxışı zamanı söyləyib.

Onun sözlərinə görə, sülh və təhlükəsizlik məsələləri Cənubi Qafqaz üçün həyati əhəmiyyət daşıyır. "Mən kiçik, lakin son dərəcə dina

mik bir region - Cənubi Qafqazdan danışırıam. Gürcüstan həmişə qonşuları - Ermənistan və Azərbaycanı sülh yolunda göstərdikləri səylərə dəstəkləyib və bu təşəbbüsləri təşviq edib. Biz çox şadiq ki, onlar sülhə aparan yolu tapdılar və sülh sazişi haqqında açıqlama verdilər. Bu, bütün region üçün son dərəcə vacib bir addımdır", - deyər M.Boçorişvili vurğulayıb.

O əlavə edib ki, Gürcüstanın iki regionu hələ də işğal altındadır və bu, yalnız Gürcüstan üçün deyil, bütövlükdə region üçün ciddi təhlükə yaradır.

Türkiyənin keçmiş səfiri:

"Ankara Bakının maraqlarına zidd addım atmayacaq"

"Ermənistan hakimiyyəti normativ aktlardan və rəsmi sənədlərdən qonşu ölkələrin narahatçılığına səbəb olacaq istənilən bəndləri və istinadları çıxarmalıdır. Bu addım regionda sağlam və etibarlı münasibətlərin qurulmasına töhfə verəcək".

Bu barədə AZƏRTAC-a Türkiyənin Azərbaycandakı keçmiş səfiri, Türkiyədəki "İMZA" Sosial İnkişaf Dəstək İctimai Birliyinin nümayəndəsi Hulusi Kılıç söyləyib. O xatırladı ki, Ermənistan Konstitusiyasının və Müstəqillik Bəyannaməsinin müəllifləri dövlətlərarası münasibətlərin gələcəyini açıq şəkildə rədd edərək, "Böyük Ermənistan" xülyasını əsas götürüblər. Onun sözlərinə görə, İrəvandakı hazırkı hakimiyyətin addımları da Cənubi Qafqazda sülhə real töhfə verməkdən uzaqdır. "Ermənistan Azərbaycanla sərhəddə təxribatlar törədərək fəal şəkildə silahlanmağa davam edir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin mövqeləri müəmmadi olaraq atəşə tutulur", - deyər Kılıç vurğulayıb. O qeyd edib ki, Ermənistanın Əsas Qanununda dəyişiklik edilməsi təkcə Azərbaycanın deyil, həm də Türkiyənin tələbidir.

"İMZA" İctimai Birliyinin nümayəndəsi Ermənistanın müxalifət partiyalarının mövqeyinə də diqqət çəkərək bildirib ki, müxalifət qüvvələri baş nazir Nikol Paşinyanın administrasiyası tərəfindən bağlanacaq istənilən sazişi ləğv etməyi planlaşdırır.

"İrəvanda anlaşılmadırlar ki, Türkiyə Azərbaycanın maraqlarına zidd heç bir addım atmayacaq. İrəvanın bəyanatları əməldə təsdiqlənməlidir. Bakı və Ankara məhz bunu gözləyir", - deyər Türkiyənin keçmiş səfiri əlavə edib.

XII Qlobal Bakı Forumu bütövlükdə dünya qarşısında duran əsas problemlərin müzakirəsinə imkan yaratdı

"Qlobal iqtisadi və siyasi böhranlar, iqlim dəyişikliyi və texnoloji inqilablar son onilliklər ərzində dünyada bir çox ciddi dəyişiklik yaradıb. XII Qlobal Bakı Forumunda bu məsələlərin gündəliyə salınması təkcə Azərbaycanın deyil, bütövlükdə dünyanın qarşısında duran əsas problemlərin müzakirəsinə imkan yaratdı. Forumda dünyada yeni nizamın qurulması ilə bağlı səsləndirilən fikirlər, gələcənin səsinin eşidilməsi, idarəçilikdə və vacib qərarların qəbulunda onların da mövqeyinin nəzərə alınmasının vacibliyi hamıda gözəl gələcək barədə arzuların reallığa çevrilməsinə inam yaradıb".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında "Qərbi Azərbaycan milli-mədəni inkişaf" İctimai Birliyinin təsisçisi Seyid Aynur səsləndirib.

Onun sözlərinə görə, dövlətimizə qarşı ədalətsiz mövqə tutan, Qərbi Azərbaycan həqiqətlərini, Qərbi Azərbaycan qaçqınlarının döğmə ocaqlarına qayıdış hüququnu görməzdən gələn ölkə və təşkilatlara bəyanatların ünvanlanması, Qərbi Azərbaycan İcmasının 6 sənədinin BMT Baş Assambleyasının, Təhlükəsizlik Şurasının və İqtisadi və Sosial Şurasının rəsmi sənədləri kimi yayılması Azərbaycan diplomatiyasının növbəti möhtəşəm uğurudur. "Böyük Ermənistan haqda sayıqlamalar Macenta

kimi tanınan, fiziki olaraq heç bir dalğa ölçüsü olmayan, rəng olduğu deyilsə də, əslində, təbiətdə mövcud olmayan bir "rəng" haqqında danışmağa bənzəyir. Bu dirnaqarası rəngi görməyimizin tək səbəbi bioloji hadisə, yəni rəngin tamamilə beyin, təxəyyül məhsulu olmasıdır. Ermənistanın Qərbi Azərbaycanı öz torpağı kimi qələmə verməsi elə buna bənzəyən uğursuz fantaziyaadır. Əsrlərdir öz soyqırımı siyasətini türklərə, azərbaycanlılara qarşı dayanmadan həyata keçirən bu xalq hələ də özünün uydurduğu yalanlar dünyasında yaşayır, gah sülh çağırışları edir, gah da dövlətimizə qarşı təxribatlara əl atır. Son günlərdə ermənilərin Gorus rayonu-

nun Diğ yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərdən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini atıcı silahlardan atəşə tutmaları onların ağıllanmadıqlarını, hər an regionda sakitliyi pozmağa hazır olduqlarını bir daha sübut edir. Ermənistanı havadarlıq edən, azərbaycanofob siyasət yürütdən dövlətlərin əlləri qan içində olsa da, vicdanları nədənsə çox rahatdır. Qərbi Azərbaycan ərazisində viran qoyulmuş 900-dən çox tarixi və mədəniyyət abidəsinin xarabalıqlara çevrilməsi, 600 qəbiristanlığın ermənilər tərəfindən tamamilə yox edilməsi insanlığa sığmayan misilsiz vəhşilikdir", - deyər Seyid Aynur bildirib.

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Ermənistanın təxribatları öz başında çatlaya bilər

Son beş ilə yaxın dövr ərzində Azərbaycanın Cənubi Qafqazda yaratdığı yeni reallıqlar uzun müddətdir ki, bölgədəki gərginliyə, münaqişə və müharibə vəziyyətinə son qoymuşdu. Artıq proseslər normallaşma, sülh istiqamətində inkişaf etməyə başlamışdı. Nəhayət ki, regionda savaş planları cızılır, sülh müqaviləsi ilə bağlı danışıqlar aparılırdı və problemlərin çözümləri silah yox, sözlərlə aranılırdı.

Lakin tarixi məqam kimi də xarakterizə edə biləcəyimiz və məhz Azərbaycan tərəfinin qərarlı mövqeyi sayəsində iki ölkə arasında sülh müqaviləsinin imzalanmasına doğru addım-addım irəliləyiş əldə olunan bu vacib və son dərəcə kövrək mərhələdə yenə də xarici havadarlarının - Fransanın başçılıq etdiyi Qərb təsisatlarının dəstəyi ilə erməni məkri, riyası, fitnəsi işə düşdü.

Diqqət edin, martın 13-də Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh sazişi layihəsi ilə bağlı danışıqlar prosesinin yekunlaşması barədə məlumat verildi. Ancaq necə deyirlər, hər iki ölkənin Xarici İşlər nazirliklərinin bununla bağlı bəyanatlarının heç müəkkəbi qurumamış Ermənistan tərəfi sərhədlərimizi atəşə tutmağa başladı. Dildə sülh tərəfdarı olduğunu dünyaya car çəkən işğalçı və təcavüzkar ölkənin sözün əsl mənasında birbaşa sülhü hədəf alan atəşi hələ də davam edir...

Özü də guya sülh missiyası adı altında bölgəyə zorla pərçim edilən Avropa İttifaqının hərbi missiyasının gözü qarşısında...

Ümumiyyətlə, Cənubi Qafqazda maraqları olan və buna görə işğal dövründə də Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münaqişənin sülh yolu ilə tənzimlənməsinə hər cür maneə törədən Qərb təsisatları 44 günlük müharibədə kapitulyasiya aktını imzalamağa məcbur olan İrəvana yenidən siyasi, hərbi dəstək verməyə başladılar.

Məqsəd marionet Ermənistanı istifadə edərək bölgədə müharibə ocağı qalmaqdan ibarətdir ki, bununla da öz çıxarlarını daha asan təmin etməyi planlaşdırırlar. Buna görədir ki, İkinci Qarabağ müharibəsin-

dən dərhal sonra İrəvana hərbi yardımlara başladılar, 23 saatlıq antiterror tədbirlərindən sonra isə bu yardımlar daha da intensivləşdi.

Bu yaxınlarda Caliber.az nəşrinin yazdığı məlumata görə, son iki ildə Ermənistan hərbi arsenalını kəskin şəkildə artıraraq, Fransa və Hindistandan silah almağa milyardlarla dollar xərcləyib. Xüsusilə ötən ilin payızında məlum olub ki, Hindistan Ermənistanı ilk "Akash" zənit-raket komplekslərini göndərir. "New Indian Express" nəşrinin məlumatına görə, Ermənistan 2022-ci ildə Hindistanla 15 "Akash" raket sistemini almaq üçün 60 milyard rupi (təxminən 710 milyon dollar) dəyərində müqavilə imzalayıb və bu silahı alan ilk xarici ölkə olub.

Fransadan isə Ermənistanı müasir "CAESAR 155" mm-lik özuyəriyən artilleriya qurğuları və onların komplekt hissələri, həmçinin tank əleyhinə raket sistemləri və "hava-hava" tipli raketlər tədarük edilib. Bundan əlavə, Ermənistan ordusu R511 və R530 "hava-hava" raketləri, 30 ədəd ERYX tank əleyhinə raket kompleksi, Almaniya istehsalı olan DM32 ("bunkerfaust") qumbaraatanları və "Panzerfaust 3" tank əleyhinə sistemləri əldə edib. Ermənistan Silahlı Qüvvələrinə Fransanın Apilas tipli 500 ədəd birdəfəlik reaktiv qumbaraatanı və ABŞ istehsalı olan 50 ədəd BGM-71 TOW tank əleyhinə

raket kompleksi tədarük olunub. Aİ-nin Ermənistanı müdafiə qabiliyyətini artırmaq üçün Avropa Sülh Fondundan yeni tranş ayrımağa hazırlaşması barədə yayılan məlumatlarda deyilirdi ki, artıq bununla bağlı ilkin razılıq da var. Ötən ilin iyulunda da Avropa İttifaqı Şurası Avropa Sülh Fondu vasitəsilə Ermənistan silahlı qüvvələrinə dəstək üçün 10 milyon avro məbləğinə yardım ayırmaq barədə qərar qəbul etmişdi.

Avropa İttifaqının hərbi missiyasının heç bir ehtiyac olmadan bölgəyə güc amili kimi yerləşdirilməsi də bütün bu məkrli planların tərkib hissəsidir. Aİ-nin köşfiyyət missiyasının çətinliyi Ermənistanın istədiyi özbaşınalılıqları edəcəyi düşünülür. Neçə gündür Ermənistan tərəfinin sərhədlərimizi atəşə tutmasına Aİ missiyasının gözüni qapamayı, qulağını tıxamayı da buna nümunədir.

Həmçinin bu gündə erməni əsgərin Azərbaycan hərbiçilərinə qarşı etdiyi təxribatın yayılan görüntüləri də bu məkrli niyyətin bir başqa çirkin misalıdır. Bununla bağlı Caliber.az-ın yaydığı görüntülərdə erməni əsgərin sərhəddə xidməti postunda təxribat törətdiyi görünür. Qeyd olunur ki, erməni hərbiçilərinin sərhəd zonasında nizamnaməyə zidd davranması, Azərbaycan əsgərlərinə qarşı təxribat xarakterli addımları Aİ missiyasının gözləri önündə baş verir və Ermənistan

tərəfi bu addımı öz manipulyativ məqsədləri üçün istifadə edir: "Nəticələrin məsuliyyəti Ermənistanın üzərinə düşəcək. Ermənistanın bu təxribatları ya ordudakı intizamsızlığın göstəricisidir, ya da əvvəlcədən planlaşdırılmış ssenaridir. Hər iki halda eskalasiyanın əsas səbəbkarı İrəvandır".

Erməni əsgərlər bu təhrik-edici hərəkətləri məhz Aİ-nin binokl "diplomat"larının gözü qarşısında törədirlər ki, Azərbaycan hərbiçilərinin təxribata cəksinlər və hər hansı qarşılıq alanda bunu köşfiyyət missiyasının üzvləri dünyaya fərqli don geyindirərək, Azərbaycan tərəfini suçlayaraq təqdim etsinlər. Onlar unudurlar ki, peşəkar Azərbaycan əsgəri heç zaman bu təxribatlara uymayacaq, təminatını pozmayacaq. Lakin vurğuladığımız kimi, bu o demək deyil ki, Ermənistan tərəfi Aİ köşfiyyətçilərinin himayəsi altında özbaşınalılıqlar edəcək, Azərbaycan buna "dur" deməyəcək. Bütün hallarda işğalçı və təcavüzkar ölkə necə ki, Vətən müharibəsində, antiterror tədbirlərində layiqincə dərsləri alıb, bundan sonra da belə olacaq...

Haşiyə çıxmaq istəyirəm ki, Qərb havadarları Ermənistanı təkcə hərbi yox, siyasi, diplomatik dəstək də verirlər. Davamlı olaraq ölkəmizə qarşı riyakarlıq nümayiş etdirirlər, qərəzli bəyanatlar verirlər, qətnamələr qəbul edirlər. Bu il martın 13-də Avropa Parlamentinin qəbul et-

diyi növbəti əsassız, qeyri-obyektiv və qərəzli qətnamə də bu sıradandır.

Azərbaycan Milli Məclisinin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin AP-yə etiraz məktubunda da deyilir ki, Avropa Parlamenti sülhə və barışıqə qarşı yönələn siyasi motivli hərəkətlərə yol verməkdənsə, ədalət və suverenlik prinsiplərinə hörmət bəsləməlidir: "Yalnız haqq-ədalət və qarşılıqlı anlaşma sayəsində Cənubi Qafqazda həqiqi sabitlik əldə edilə bilər".

Qərb dəstəklərinin hətəroflı köməyi Ermənistanı yenidən işğala həvəsləndirir və İrəvan nəinki sülh müqaviləsinə imzalamıqdan yayınır, eləcə də revanşa hazırlaşır, müharibə avantürasına qapılır. İrəvan rəsmi səviyyədə Qarabağın Azərbaycan ərazisi olduğunu etiraf etməsinə baxmayaraq, imzası ilə bunu təsdiqləmək istəmir. Həmçinin sülh müqaviləsinə imzalasə belə özünün gələcək işğal planları üçün əyeri saxlamağa çalışır, yəni preambulasında Azərbaycanı qarşı ərazi iddiası olan Konstitusiyasını dəyişmir. ATƏT-in faktiki olaraq fəaliyyətini başa vurmuş keçmiş Minsk qrupunu yenidən diriltməyə cəhd edir. Bölgədə kommunikasiyaların açılmasına maneə olmaq istəyir. Aİ missiyası adı altında sərhədimizə üçüncü ölkələrin hərbi qüvvələrini yerləşdirir.

Bir sözlə, İrəvanın hərbi eskalasiyası artırması yeni müharibənin başlanmasına aparır. Azərbaycan istənilən platformada, istər siyasi, diplomatik, istərsə də hərbi olsun, Ermənistanı qarşısında diz çökdürüb. Sülhdən yayınan və savaşa hazırlaşan Ermənistanın bundan sonrakı aqibəti də eyni cür acınacaqlı olacaq.

Buna görə də nə qədər gec deyil, İrəvan Bakının sülh müqaviləsinin imzalanması üçün irəli sürdüyü və beynəlxalq hüquqla dəstəklənən tələblərini qeyd-şərtsiz qəbul etməlidir.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Ermənistandan sülh istiqamətində hərəkətililik yoxdur

"Sülh müqaviləsi ilə bağlı təqdim etdiyimiz şərtlərin hamısının Ermənistan tərəfindən qəbul edilməsinin elan olunması növbəti uğurumuzdur. Bu, Azərbaycanın döyüş meydanında yaratdığı reallığın Ermənistan tərəfindən də qəbul olunması deməkdir. Amma Ermənistan tərəfindən şərtlərin qəbulu hələ bu ölkənin sülh müqaviləsinin imzalanması üçün tam hazır olması kimi başa düşülməməlidir".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Azər Badamov deyib. O bildirib ki, şərtlərin qəbul olunması ilə şərtlərin icrası arasında böyük fərq var. Əgər Ermənistan sülh müqaviləsi ilə bağlı bütün şərtləri qəbul edibse, onda Konstitusiyada dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı referenduma getməlidir. "Yəni Ermənistan şərtləri qəbul etmişik deməklə kifayətlənir, bu heç də sülh demək deyil. Azərbaycan qətiyyətli şəkildə deyib ki, biz ancaq Paşinyanla yox, Ermənistan xalqı ilə sülh bağlamaq istəyirik. Bu baxımdan referendum yolu ilə Konstitusiyada ölkəmizə qarşı olan ərazi iddialarından əl çəkilməsi istiqamətində hərəkətililik müşahidə olunarsa, onda Azərbaycan həqiqətən Ermənistanın sülh niyyətində olduğunu görür. Digər məsələ isə keçmiş qalığı olan Minsk qrupunun ləğv edilməsi ilə bağlı ATƏT-ə birgə müdaciətin ünvanlanması üçün razılıq alınmasıdır. Bu iki məsələ həll olunarsa, uzun illər düşmənçilik münasibətlərində olmuş iki ölkə arasında dayanıqlı sülh əldə olunar", - deyər siyasətçi əlavə edib.

Deputat qeyd edib ki, bu həm də dünyada davam edən münaqişələrlə münasibətdə yeni bir nümunəyə imzanan atılması olardı. Digər məsələləri isə ikitərəfli danışıqlar yolu ilə həll etmək mümkündür. Bu da regionda əməkdaşlıq mühitinin möhkəmlənməsinə səbəb olar. Amma təəssüf ki, Ermənistanda sülhün əksinə olan hərəkətləri müşahidə edirik. Birincisi, Ermənistanın sürətlə silahlanmasını xatırlada bilərik. Ermənistan hərbi büdcəsinə bir neçə dəfə artırır silah arsenalını çoxaltmaqla məşğuldur. Bu ölkə Hindistandan "Akash" tipli raket kompleksləri, Fransadan "Caesar" özuyəriyən artilleriya qurğuları, zirehli avtomobillər və digər silah-

lar alır. Başqa ölkələrdən də ölümçül döyüş silahları almaqda davam edir. Bununla yanaşı, şərti sərhədimizdə 10-dan çox dayaq nöqtələri yaradıb. Son vaxtlar Avropa İttifaqının köşfiyyətçiləri şərti sərhədimizdə köşfiyyət məlumatlarının toplanılmasını da intensivləşdiriblər. Bütün bunlar Ermənistanın sülh niyyətində olmadığını sübut edir.

Deputat vurğulayıb ki, Paşinyan hakimiyyətinin sülhə bağlı şərtləri qəbul etməsi barədə açıqlama verməsi sadəcə özlərini sülhsevər kimi təqdim etmək məqsədi daşıyır: "Amma reallıqda Ermənistan çox ciddi şəkildə müharibəyə hazırlaşır. Yaxşı olar ki, Ermənistanın dövlət rəhbərləri ağıllarını başlarına yığıb şərtlərimizi qəbul etdiklərini bildirdiyi kimi, digər məsələlərin də real həlli üçün hərəkətə keçsinlər. Onda regionumuzda əsl sülh və əməkdaşlıq gələr. Azərbaycanın niyyəti yenidən müharibə etməkdir deyil. Ona görə də 44 günlük Vətən müharibəsi başa çatdı ki, Prezident İlham Əliyev Ermənistanı köhnə düşmənçilik səhifəsini bağlamağı və münasibətlərə təmiz və rəqədən başlamağı təklif edib. Amma beşinci ildir ki, münasibətlərimizin təmiz səhifədən başlanması istiqamətində Ermənistandan bir hərəkətililik yoxdur".

A.Badamov bildirib ki, dövlətimizin qəti mövqeyi həkimdir və Ermənistan da reallıqda bunu qəbul etməyər məcbur olacaq. Əks halda bundan sonra bataqlıqda qalmaqda davam edəcək. Ermənistanın yenidən müharibəyə hazırlaşması onların yanlış yolda olduğunu göstəricisidir. Çünki onlar nə qədər müharibəyə hazırlaşsalar da, Azərbaycan Ordusundan güclü ordu yarada bilməyəcəklər. Biz də ordumuzu gücləndiririk, çünki ordumuz suverenliyimizin təminatçısıdır. Əgər Ermənistan yenidən revanşist niyyətə düşüb hərbi əməliyyatlara başlarsa, cavabımız çox ciddi olacaq. İrəvan yenidən çoxlu sayda təbutilar qarşılayacaq. O cümlədən Hərbi Qənimətlər Parkının boş qalması yerlərini "Caesar" və "Akash" raket kompleksləri və "Bastion" zirehli avtomobilləri ilə doldurmaqla olacaq.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycana qarşı dezinformasiya kampaniyası davam edir

ATƏT-in Vyanadakı konfransında
real faktlar əsasında həqiqətlər səsləndi

"Düşünürəm ki, münaqişə dövrləri ilə bağlı Azərbaycan mətbuatının və Azərbaycan jurnalistlərinin çox böyük təcürbəsi var. Belə ki, Azərbaycan son 35 ildə Ermənistan ilə münaqişə və müharibə vəziyyətində olub. Bu illər ərzində ölkəmizə qarşı informasiya müharibəsi aparılıb. Xüsusən Birinci və İkinci Qarabağ müharibələri illərində xarici mətbuatda Azərbaycan ilə bağlı yalan xəbər və dezinformasiyalar yayılıb".

söylədi, Azərbaycana qarşı dezinformasiya və feyk nyusların qarşısını aldı. Müharibədən sonrakı dövrdə Azərbaycana qarşı dezinformasiya kampaniyası yeni mərhələyə qədəm qoydu. Azərbaycanlı ekofəalları Şuşa-Xankəndi yolundakı dinc aksiyasını Ermənistan və Qərbin bəzi mətbu orqanları başqa cür təqdim etdilər. Onların iddiasına görə, Xankəndidə yaşayan ermənilər etnik təmizləməyə məruz qalırdılar. Əslində isə bu, kökündən yalan məlumat idi. Həmin yol humanitar məqsədlər və dinc əhali üçün açıq idi. Azərbaycan və dünya mediası oradan hər saat canlı reportajlar yayımlayırdı. Mən özüm də bunun birbaşa şahidi olmuşdum".

Baş redaktor qeyd edib ki, bu gün də Azərbaycana qarşı bəzi xarici KİV-də kampaniya aparılır: "Təəssüf ki, Azərbaycana qarşı dezinformasiya kampaniyası bu gün də davam edir. Ermənistan tərəfi yalan xəbərləri dünya ictimaiyyətini aldatmağa çalışır. Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh danışıqları gətirdiyi bir anda İrəvan son günlər yenə də sərhəddə yeni münaqişə yaratmağa çalışır. Onlar son bir neçə gündə dəfələrlə Azərbaycanın mövqelərini atəşə tutublar. Bu da onu göstərir ki, Ermənistan sülh istəmir və təxribatlarına davam edir".

Ə.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Aİ ölkələri davamlı və sistemli problemlərlə üzləşiblər

Qətiyyətli addımlar atılmasa, demokratik eroziya, daxili parçalanmalar baş verəcək

Avropa İttifaqında qanunun aliliyi bir neçə ildir ki, pisləşir. Bu barədə yeni dərc olunmuş hesabatda deyilir. Ədliyyə sistemini, korrupsiyaya qarşı mübarizəni və media azadlığını əhatə edən demokratiya indeksləri davamlı və sistemli problemlərlə üzləşib.

Avropa Vətəndaş Azadlıqları İttifaqının dərc etdiyi "Qanunun aliliyinə dair" hesabat göstərir ki, vəziyyət Aİ-yə üzv dövlətlər arasında fərqli olsa da, son illərdə qanunun aliliyinin ciddi problemlərlə üzləşdiyi geniş və fundamental tendensiya müşahidə olunur.

1000 səhifəlik hesabat hər il hazırlanır və onun bu il açıqlanan altıncı versiyası Avropa Vətəndaş Azadlıqları İttifaqının koordinasiyası ilə Aİ-nin 21 ölkəsindən 43 insan hüquqları təşkilatının əməkdaşlığı sayəsində ortaya çıxıb.

Təşkilatın araşdırmasının ən heyrotamiz nəticələrindən biri qeyd olunan pozuntuların sayının davamlı artması və Aİ daxilində qanunun aliliyinin ümumi şəkildə pisləşməsidir. Ayrı-ayrı ölkələrdə fərqliliklər olsa da, ümumilikdə qeyd etmək olar ki, qanunun aliliyinin bütün fundamental aspektləri, yəni ədliyyə sistemi,

korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbirləri, media azadlığı, nəzarət və tarazlıq, vətəndaş məkanı və insan hüquqları son illərdə oxşar və getdikcə daha ciddi problemlərlə üzləşib. Bu, bütün blokda qanunun aliliyi sahəsində davamlı və sistemli çatışmazlıqları açıq şəkildə nümayiş etdirir.

Hesabata görə, ədliyyə sistemi siyasi manipulyasiyadan, resursların çatışmazlığından və hüquqi yardıma maneələrdən əziyyət çəkməkdə davam edir ki, bu da onun müstəqilliyinə, keyfiyyətinə və səmərəliliyinə xələf gətirir.

Ümumi mənzərə onu göstərir ki, korrupsiyaya qarşı mübarizə şəffaflığın olmaması, zəif icraat və məlumat verənlərin qeyri-adekvat müdafiəsi ilə sociyyətlənməkdə davam edir. Bu isə hökumətlərin dürüstlüyinə inamı sarsdır.

Siyasi təsir tənzimləyicilərin müstəqilliyinə xələf gətirdiyindən, mülkiyyətin təmərküzləşməsi plüralizmə mane olduğundan və jurnalistlər getdikcə daha çox təqib və hüquqi problemlərlə üzləşdiyindən media azadlığı bir çox ölkədə təhlükə altında qalır.

Sürətli qanunvericilik proseslərindən həddən artıq istifadə edilməsi, müstəqil dövlət orqanlarının işinə siyasi müdaxi-

lə, seçki sisteminin bütövlüyünün pozulması nəticəsində nəzarət və tarazlıq sistemi daha da zəiflədilir ki, bütün bunlar hakimiyyət üzərində demokratik və hüquqi nəzarəti pozur.

Üstəlik, geniş yayılmış qarayaxma kampaniyaları hökumətləri məhdudlaşdırıcı qanunlar qəbul etməyə sövq etdiyindən, xüsusən də səhbat dinc etirazlar, toplaşmaq və birləşmək azadlığından gədirse, vətəndaş məkanı daralmağa davam edir.

Nəhayət, miqrasiya siyasətinin sərtləndirilməsi, həssas qrupların qeyri-adekvat müdafiəsi və regionda azlıqlara qarşı artan ayrı-seçkilik və nifrət ifadələ-

ri səbəbindən insan hüquqları artan təzyiq altındadır.

Hesabat müəlliflərinin qeyd etdiyi kimi, bu daxili çağırışlar döyşən geosiyasi mənzərə fonunda yaranır: ifrat sağçı populizmin artması, ABŞ-də demokratik geriləmə və global münaqişələr Avropanın siyasi trayektoriyasını formalaşdırır.

İfrat sağın artan təsiri Aİ birliyini təhdid edir, eyni zamanda Rusiya-Ukrayna müharibəsi və Avropa təhlükəsizliyinə transatlantik dəstəyin azalması blokun davamlılığını şübhə altına alır. Miqrasiya siyasəti getdikcə məhdudlaşdırıcı xarakter alır, dövlətlər çox vaxt beynəlxalq hüququ pozaraq sərhədləri sərtləşdirir və sığınacaq hüquqlarını məhdudlaşdırır. Eyni zamanda Aİ-nin tətbiq mexanizmləri zəif olaraq qalır və qanunun aliliyi və fundamental hüquqların vacibliyi haqqında aydın signal göndərmək əvəzinə qeyri-liberal meyllərin çıxılmasına imkan verir. Qətiyyətli addımlar atmasa, Aİ daha da demokratik eroziya, daxili parçalanma və global nüfuzunun zəifləməsi riskini daşıyır.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

XİN: "Ermənistan baş nazirinin ofisinin sərhədyanı bölgələrdə atışma faktlarını təhrif edən bəyanatını rədd edirik"

"Ermənistan baş nazirinin ofisinin Azərbaycana qarşı tamamilə əsassız iddialarla yanaşı, yerdəki reallıqları və sərhədyanı bölgələrdə atışma faktlarını təhrif edən 2025-ci il 18 mart tarixli bəyanatını qətiyyətlə rədd edirik".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadənin Ermənistan baş nazirinin ofisinin sərhəddə atışmalar və digər anti-Azərbaycan iddiaları ilə bağlı bəyanatına dair şərhində bildirilib.

Vurğulanıb ki, Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin bəyan etdiyi atəş açılması hallarına, eləcə də Ermənistan tərəfinin də xəbərdar olduğu videoçəkilişlərdə görünən Ermənistan hərbi qulluqçularının açıq təxribatlarına son qoyulması sabitlik üçün zəruri şərtidir. Xoşməramlıq nümayiş etdirmək və bu cür təxribatlara son qoymaq əvəzinə Ermənistan tərəfinin mücərrəd və praktiki olaraq qeyri-mümkün təkliflərinin Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən 30 ilə yaxın işğal müddətində olduğu kimi, heç bir əsası yoxdur. Bu, işğala son qoymağa çağırış etmək əvəzinə Minsk qrupu həmsədrlərinin irəli sürdüyü təklifləri xatırladır.

Əgər Ermənistan hökuməti, baş nazirin ofisinin də bəyan etdiyi kimi sülh gündəmini rəhbər tutursa, o zaman sərhədyanı ərazilərdə hücum silahlarının yerləşdirilməsi də daxil olmaqla kütləvi hərbi-bölgənin Ermənistanın belə bir gündəliyinə necə xidmət etdiyi barədə izahat verməsi yerinə düşərdi.

İki ölkə arasında sülh və dövlətlərarası münasibətlərin qurulması haqqında sazişin mətninin yekunlaşdırılması ilə bağlı Ermənistanın guya xoşməramlı olmasına gəlincə, məhz Azərbaycanın sülh sazişi üzərində işləmək təklifi ilk addımları hələ 2022-ci ilin əvvəlində atmasına baxmayaraq, Ermənistanın bütün vasitələrlə prosesi necə pozduğu faktını xatırlatmaq yerinə düşər. Onu da qeyd edək ki, Ermənistanın danışıqlarda törətdiyi çoxsaylı çağırışlara, o cümlədən Azərbaycan ərazilərində qalan qüvvələrinin çıxarmaqdan imtina etməsinə və ərazilərimizdə qurduqları rejimi təşviq etməsinə baxmayaraq, məhz Azərbaycanın söyləri və tədbirləri nəticəsində prosesdə belə bir nailiyyət əldə olunub.

Eyni zamanda Azərbaycana qarşı ərazi iddialarına son qoymaq üçün Konstitusiyaya dəyişiklik edilməsi barədə uzun müddət bundan əvvəl irəli sürülmüş tələblərdən xəbərdar olmasına baxmayaraq, Ermənistanın bu çağırışa məhəl qoymaması olduqca narahatlıq doğurur. Danışıq aparılmış mətnin imzalanması üçün əsas şərtin Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı iddiaların aradan qaldırılması məqsədilə Ermənistanın Konstitusiyasına dəyişiklik edilməsi olduğu barədə Azərbaycanın prinsipial mövqeyini bir daha diqqətə çatdırırıq. Bununla yanaşı, ATƏT-in köhnəlməmiş və qeyri-funksional Minsk qrupunun və aidiyyəti strukturların rəsmi şəkildə ləğv olunmasının zəruriliyini vurğulayırıq.

Diqqətə çatdırılıb ki, 30 ilə yaxın müddətdə məhz tərəf olduğu beynəlxalq müqavilələr və silahlara nəzarət mexanizmləri çərçivəsində öhdəliklərini kobud şəkildə pozan, Azərbaycana qarşı təcavüz törədən, ərazilərimizin işğalı müddətində əksər hərbi texnikasını və silah sistemlərini ölkəmizin ərazisində qeyri-qanuni yerləşdirməklə beynəlxalq silahlara nəzarət mexanizmlərindən gizlədən ölkə kimi Ermənistanın belə mexanizmlərdən danışmağa mənəvi haqqı yoxdur.

Kommunikasiyaların açılması məsələsinə gəldikdə, Azərbaycanın qərb bölgələrini Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə birləşdirən kommunikasiyaların açılması məsələsi ilə bağlı yazılı təsbit olunmuş və imzalanmış öhdəliklərinə baxmayaraq, Ermənistan bu öhdəlikləri 4 il ərzində yerinə yetirməyib. Bunun əvəzinə onlar diqqətə prosedən və öhdəliklərindən yayınmaq məqsədilə, mahiyyətə əhəmiyyəti olmayan, icrası çətin və praktiki cəhətdən uzun marşrutlar üzrə təkliflər irəli sürüblər. Əgər Ermənistan tərəfi həqiqətdən bölgədə kommunikasiyaların açılmasında maraqlıdırsa, öhdəliklərindən boyun qaçırmaq və bölgədəki yeni reallıqlara uyğun şəkildə kommunikasiyaların açılması istiqamətində praktiki addımlar atmalıdır.

Azərbaycan bütün istiqamətlərdə sülh söylərini davam etdirəcək və bu prosədə qarşı addımların qarşısını qətiyyətlə alacaq.

Azərbaycana qarşı qərəzli mövqe tutan beynəlxalq təşkilatlardan biri də Avropa Parlamentidir. Torpaqlarımız 30 ilə yaxın Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalında qaldığı zamanlarda bu beynəlxalq təşkilat heç vaxt işğalçı ölkənin əleyhinə nə bir qərar, nə də bir qətnamə qəbul etdi. Hər şeyin üstündən sükutla keçdi. Azərbaycan öz gücü, qüdrəti ilə torpaqlarını ermənilərdən azad etdikdən sonra Avropa Parlamenti ölkəmizin əleyhinə qətnamələr qəbul etməklə işğalçıni dəstəkləməyə başladı. Yəqin ki, Avropa Parlamenti yaddaşlarda və tarixin səhifələrində qəbul etdiyi əsassız qərar və qərəzli mövqeyi ilə qalacaq. İllər, əsrlər sonra elə belə də xatırlanacaq.

Diqqətlə araşdırma aparanda məlum olur ki, Avropa Parlamentinin bütün qətnamələri islamofobiya, qərəz və ikili standartlar üzərində qurulur. Bu qətnamələr heç həqiqətin yaxınlığına da getmir. Aydın görünən odur ki, Avropa Parlamenti Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni reallıqları həzm edə bilmir.

Ənənəsinə sadıq qalan Avropa Parlamenti yenə də ölkəmizə qarşı əsassız iddialarını, qərəzli münasibətini davam etdirir. Özünə hörmət qoymayan, erməni diasporunun pul kəsindən asılı olan bu beynəlxalq təşkilat martın 13-də ölkəmizə qarşı Bakıda saxlanılan ermənilərlə bağlı növbəti dəfə qərəzli, şəər-böhtan dolu qətnamə qəbul edib. Həmin qətnamədə heç bir əsas olmadan Azərbaycandan uzun illər ərzində azərbaycanlılara qarşı soyqırımları həyata keçirmiş, şəhərləri, kəndləri yandırır dağıtmış separatçı-quldurların, insanlıq əleyhinə cinayətlər törətməkdə təqsirli bilinən bir qrup Ermənistan vətəndaşının azad olunmasını tələb edir. Heç bir əsas, dəlil olmadan müttəhimlərə guya qadağan edilmiş psixotrop dərmanların verilməsi iddia olunur.

Görəsən Avropa Parlamentində oturan deputatların erməni sevgisi haradan, nədən qaynaqlanı? Təbii ki, bu qətnamədə reallıq, doğruluq yox, erməni diasporunun pulunun qoxusu gəlir. Avropalıları da bu qətnaməyə səs verməyə məcbur edən budur.

Avropa Parlamenti həqiqətdən

uzaq olan bu qətnaməsi ilə bütün beynəlxalq hüquq normalarının üstündən gözübağlı keçərək separatçılara və Azərbaycana qarşı təxribatlarda iştirak edən şəxslərə himayədarlıq edir. Bütün dünyaya cinayətkarların, insan qatillərinin yanında olduğunu, həqiqətdən uzaqda dayandığını göstərir. Ermənistan 30 il ərzində Azərbaycanın ərazilərini işğalda saxladı, orada hərbi cinayətlər etdi, etnik təmizləmə aparır və yüzlərlə soydaşımızın həyatına son qoyan qətlər törətdi. Həmin zamanlarda Avropa Parlamenti buna heç bir reaksiya vermədi, heç bir günahı olmayan dinc insanların hüquqlarını müdafiə etmədi. Amma indi Azərbaycana qarşı müxtəlif cinayətlərdə təqsirli bilinib həbs olunanların qanuni məhkəmə proseslərinə qarşı çıxır, onların müdafiəsinə qalxır. Bu məqsədlə heç bir əsası olmayan qətnamə və qərarlar qəbul edir.

Ermənistanın siyasi hakimiyyətinin təmsilçiləri yenə də köhnə təxribatlarından əl çəkməyərək, sərsəm-sərsəm danışır, xəyalları qurur, guya saxlanılan separatçıların məhkəmədə ifadə vermələrinə müəyyən maneələr olundğunu və onların təzyiqə məruz qaldıqlarını ortalığa atırlar. Amma nə qədər sərsəm danışır, boş-boşuna hay-küy salsa da, iddialarının heç biri təsdiqini tapmır. Çünki işlər reallıqda belə deyil və ola da bilməz. Çünki məhkəmədə Azərbaycana qarşı bir sıra cinayətlərdə təqsirli bilinən separatçılarla

çox normal davranılır. Avropa İnsan Hüquqları Şurasının Vardanyanla bağlı açıqlamasında da Ermənistanın irəli sürdüyü iddiaların əsassız olduğu göstərilir və bu ittihamlar açıq şəkildə rədd edilir.

Ürəkləri erməni sevgisi ilə aşır-daşır Avropa Parlamentinin bu cür davranışı, məsələyə çox sothi yanaşması beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri ilə ziddiyyət təşkil etməklə yanaşı, həm də açıq-aşkar müstəqil məhkəmənin işinə müdaxilədən başqa bir şey deyil. Azərbaycan təqsirli bilinib həbs olunan ermənişilli şəxslərin məhkəməsinə beynəlxalq hüquqa və müvafiq konvensiyaların şərtlərinə uyğun şəffaf şəkildə həyata keçirir. Qoy avropalılar zəhmət çəkib vaxtlarını ayırıb məhkəmə prosesinin gedişini diqqətlə izləsinlər, onda həqiqəti görürlər.

Açıq-aşkar görünən odur ki, Parisin dirijorluğu ilə hərəkət edən Brüssel indiki mərhələdə Ermənistan və Azərbaycanın sülhə yaxınlaşmasına mane olmağa çalışır. Fransa Cənubi Qafqazın bu iki qonşu ölkəsi arasında sabitli-

yə səbəb olacaq sülh prosesinə əngəl törətməkdən ötrü bütün resurslarını işə salır. Buna görə də Avropa Parlamenti qəbul etdiyi bu anti-Azərbaycan qətnaməsini Parisin və erməni lobbisinin sifarişli kimi qəbul etmək olar.

Azərbaycana qarşı çoxsaylı müharibə cinayəti törətməkdə təqsirli bilinən Ermənistan vətəndaşlarının Bakıda davam edən məhkəmə prosesi müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də diqqətlə izlənilir. Bu günə qədər ekspertlər, eləcə də hüquq müdafiəçiləri tərəfindən heç bir iradın bildirilməməsi məhkəmənin obyektiv şəkildə keçirildiyini göstərir. Amma təəssüf ki, bu məsələdə də Azərbaycan yenə ikili standartlarla, qərəzli yanaşmalarla üzəlişir. Barəsində məhkəmə istintaqı gedən Ermənistan vətəndaşlarının törətdikləri cinayətlər üzrə təkzibedilməz sübutların sayı kifayət qədərdir, onların özləri də bunu etiraf edirlər. Şahidlərin ifadələri də irəli sürülən ittihamların doğruluğunu təsdiq edir.

Prosesi yaxından izləyən xarici ekspertlər, eləcə də hüquq müdafiəçi-

ləri açıq-aydın görürlər ki, müxtəlif cinayətlərdə təqsirli bilinən Ermənistan vətəndaşlarının hüquqlarının qorunması, məhkəmə prosesində bütün prosesdurların gözlənilməsi Azərbaycan tərəfindən yüksək səviyyədə təmin edilir. Bunu təqsirli bilinənlər özləri də vaxtaşırı açıq bildirirlər. Mənzərənin bu cür gün kimi aydın görünməsinə baxmayaraq, Avropa prosesi dünya ictimaiyyətinə başqa rakursdan təqdim etməyə çalışır. Digər tərəfdən müxtəlif cinayətlərdə təqsirli bilinib həbs olunan separatçıların etirafı, söylədikləri həqiqətlər Ermənistandakı siyasi hakimiyyəti təşvişə salıb. Ona görə də Avropa Parlamentindəki havadamları vasitəsilə bu proseslərə müdaxilə etməyə çalışırlar. Amma bu cəhdlərin heç bir mənası və hüququ qüvvəsi yoxdur. Çünki Azərbaycanda məhkəmə hakimiyyəti müstəqildir və heç bir beynəlxalq qurum ədalətli aparılan məhkəmə prosesinə mane ola bilməz.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Ruben Vardanyanın məhkəməsində on nəfərdən çox zərərçəkmiş şəxs ifadə verib

Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri ilə və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşı Ruben Vardanyanın barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesinin baxış iclası martın 18-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinə hakimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Anar Rzayevdən və Camal Ramazanovdan ibarət tərkibdə keçirilən açıq məhkəmə iclasında (ehtiyat hakim Günel Səmədova) təqsirləndirilən şəxs bildiyi dildə, yəni rus dilində tərcüməçi, habelə müdafiəsi üçün özünün seçdiyi vəkil-lə təmin olunub.

İclasın əvvəlində Ruben Vardanyanın müdafiəçisi Avraam Berman məhkəməyə vəsatət verərək iclas protokolları və onlara əlavə edilmiş audiodizə ilə tanış olmaq üçün şərait yaradılmasını xahiş edib.

İttiham tərəfi vəsatətə etiraz etməyib. Hakim Zeynal Ağayev vəsatəti təmin edərək təqsirləndirilən şəxsə və müdafiəçiyə məhkəmə iclas protokolları ilə təkrarən tanış olmaq üçün şərait yaradılacağını bildirib.

Daha sonra iş üzrə zərərçəkmiş şəxslər dindirilib.

Zeynal Ağayev dindirmədən əvvəl zərərçəkmiş şəxslərə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquq və vəzifələrini izah edib.

Ardınca zərərçəkmiş şəxslər Rahib Fətəliyev, Səxavət Rəcəbov, Fərid Məmmədov, Sənan Mirzəliyev, Samir Məlikov, Ceyhun Xankişiyev, Ələsgər Cəfərov, Səfa Məmmədov, Əliş Şamir-

vey, Eldar Hüseynov, Elvin Tağıyev və digərləri bildiriblər ki, onlar Ruben Vardanyanı media və sosial şəbəkələr vasitəsilə tanıyıblar, Azərbaycanın vaxtilə Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş suveren ərazilərində - Kəlbəcər və Xocalı rayonlarında hərbi xidmətdə olarkən Ermənistanın hərbi təxribatı zamanı müxtəlif təyinatlı silahlardan açılmış atəş, o cümlədən öl qumbaralarının partlaması nəticəsində müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıblar.

Zərərçəkmişlərin hər biri təqsirləndirilən şəxs Ruben Vardanyana on ağır cəzanın verilməsini məhkəmədən xahiş edib.

Dindirmədən sonra zərərçəkmiş şəxslər dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorların xidmət yerləri, hərbi təxribatların törədildiyi konkret ərazilər, hadisə nəticəsində yetirilmiş xəsarətlərin ağırlıq dərəcəsi və lokalizasiyası barədə sualları cavablandırılıblar.

Sonra martın 11-də keçirilən məhkəmə prosesi zamanı ifadə verməmiş zərərçəkmiş şəxslərin barələrində keçirilmiş məhkəmə-tibbi ekspertizasının rəyləri elan edilib.

Məhkəmənin növbəti iclası aprelin 1-nə təyin olunub.

Xatırladaq ki, Ruben Vardanyan Azərbaycan Respublikası CM-in 100.1, 100.2 (təcavüzkar müharibəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 107 (əhalini deportasiya etmə və məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan məhrum etmə), 113 (işğəncə), 114.1 (muzdluluq), 115.2 (müharibə qanunlarını və adətlərini pozma), 116.0.1, 116.0.2, 116.0.10, 116.0.11, 116.0.16, 116.0.18 (silahlı münəfişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 120.2.1, 120.2.3, 120.2.4, 120.2.7, 120.2.11, 120.2.12 (qəsdən

adam öldürmə), 29.120.2.1, 29.120.2.3, 29.120.2.4, 29.120.2.7, 29.120.2.11, 29.120.2.12 (qəsdən adam öldürməyə cəhd), 192.3.1 (qanunsuz sahibkarlıq), 214.2.1, 214.2.3, 214.2.4 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218.1, 218.2 (cinayətkar birlik yaratma), 228.3 (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdirmə), 270-1.2, 270-1.4 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaranan əməllər), 278.1 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və ya onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyası quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279.1, 279.2, 279.3 (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və ya qrupları yaratma) və 318.2-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə) maddələri ilə ittiham olunur.

GLOBAL ENERGY AZERBAIJAN

"Global Energy Azerbaijan"

şirkəti və onun törəmə şirkətləri

"Absheron Operating Company"
"Binagadi Oil Company"
"Karasu Operating Company"
"Shirvan Operating Company"
"Neftechala Operating Company"

Azərbaycan xalqını Novruz bayramı

*münasibətilə təbrik edir,
hər bir ailəyə səadət və
sevinc dolu günlər arzulayır!*

Maliyyə Nazirliyində kollegiya iclası keçirilib

Martın 18-də Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyində 2025-ci ildə qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş geniş kollegiya iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Maliyyə Nazirliyindən verilən məlumatda bildirilir.

Nazirliyin struktur bölmələrinin, tabeliyindəki qurumların və regional maliyyə müfəttişliklərinin rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilən iclasda maliyyə naziri, kollegiyanın sədri Sahil Babayev bildirib ki, ötən il Azərbaycan üçün uğurlu il olub, mühüm ictimai-siyasi hadisələrlə yadda qalıb. Ölkəmizin bütün əraziləri üzərində dövlət suverenliyi tam bərqərar etdikdən sonra keçirilən ümumxalq seçkilərində - fevral ayında prezident, sentyabr ayında isə yedinci çağırış Milli Məclisə seçkilərdə xalqımız birlik və müştəşkillik göstərərək Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu siyasətin davam etməsinə və bununla da sabitliyə, iqtisadi tərəqqiyə, firavan həyata səs verib. İlin digər əlamətdar hadisəsi isə Bakı şəhərində yüksək səviyyədə təşkil edilən COP29 iqlim konfransında Azərbaycanın mühtəşəm təşkilatçılığı və bütün dünyaya verilən cəsarətli mesajlar dövlətimizin beynəlxalq nüfuzunu daha da artırıb.

Kollegiyanın sədri qeyd edib ki, il ərzində bütün prioritet sahələr üzrə, o cümlədən Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası və yenidən qurulması, keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qaytarılması və onlara layiqli həyat şəraitinin yaradılması, işğaldan azad olunmuş ərazilərin ölkə iqtisadiyyatına yenidən inteqrasiyası, ölkənin müdafiə və milli təhlükəsizliyinin daha da möhkəmləndirilməsi, əhalinin etibarlı sosial təminatının gücləndirilməsi və digər ümdə vəzifələr uğurla icra olunub.

Iclasda Nazirliyin Dövlət Maliyyə Nəzarəti Xidməti tərəfindən görülmüş işlər, qarşıda duran vəzifələr və cari ildə aparılacaq nəzarət tədbirləri haqqında məruzə dinlənilib. Qeyd olunub ki, 2024-cü ildə Dövlət Maliyyə Nəzarəti Xidməti tərəfin-

dən Baş Prokurorluğun və hüquq-mühafizə orqanlarının qərarlarına, xidmətin iş planına, vətəndaş müraciətlərinə əsasən ümumilikdə 100 nəzarət obyektində aparılmış nəzarət tədbirləri ilə 19,7 milyon manat məbləğində artıq və əsassız ödənişlər aşkar edilib, bu vəsaitin 5,2 milyon manatı təqsirkar şəxslər tərəfindən bərpa edilib, qalan hissəsinin bərpası ilə əlaqədar, habelə nöqsanlara yol verməmiş vəzifəli şəxslər barəsində hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən tədbirlər görülür.

Bildirilib ki, xidmətin cari il üçün iş planına daxil edilən nəzarət obyektlərinin seçilməsi dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən 233 nəzarət obyektinə üzrə 9 risk faktorunun təhlili və qiymətləndirilməsi yolu ilə aparılıb və iş planı təsdiq edilib.

S.Babayev qarşıdakı dövrdə dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərin təyinatı üzrə xərclənməsi ilə əlaqədar həyata keçirilən nəzarət tədbirlərinin səmərəliliyini, keyfiyyətinin daha da artırılmasını, təhlillərin və monitorinqlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsini xidmət qarşısında əsas vəzifə kimi müəyyənləşdirib. Nazir nəzarət obyektinə getmədən təhlil metodu ilə nəzarət tədbirlərinin aparılmasına dair ilkin modelin hazırlanması, praktik nəzarət tədbirlərinin operativliyinin təmin edilməsi məqsədilə təkliflərin hazırlanmasını tapşırıb.

Kollegiya iclasında "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın maliyyə təminatı və icra vəziyyətinə dair təqdimat olub. Bütünlüklə Azərbaycan dövlətinin öz imkanları hesabına maliyyələşdirilən Dövlət Proqramına əsasən həyata keçirilən investisiya təyinatlı layihə və tədbirlərə 2020-2024-cü illərdə dövlət büdcəsindən ümumilikdə 17,55 milyard manat, o cümlədən 2020-ci ildə 55 milyon manat, 2021-ci ildə 2,188 milyard manat, 2022-ci ildə 4,311 milyard manat, 2023-cü ildə 5,652 milyard manat və 2024-cü ildə isə 5,347 milyard manat maliyyə vəsaiti ayrılıb.

Ayrılmış vəsaitin sahələr üzrə bölgüsünə gəlincə qeyd olunub ki, nəqliyyat

sektoru, o cümlədən avtomobil və dəmir yolları, məskunlaşma, şəhərsalma-arxitektura işləri, kond təsərrüfatı və meliorasiya sahəsi, sosial sahələr və kommunal sektor, hüquq-mühafizə, minatəmizləmə və digər sahələr üzrə layihə və tədbirlərin maliyyələşdirilməsi sifarişçi qurumların müraciətlərinə uyğun olaraq tam təmin edilib.

Nazir S.Babayev dövlət büdcəsinin əsaslı xərclərinin ən prioritet istiqaməti kimi azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər üçün zəruri maliyyə təminatının yaradılmasının daim diqqət mərkəzində olduğunu, büdcənin bütün imkanlarının adətən bu istiqamətə səfərbər edildiyini diqqətə çatdırıb.

Kollegiya iclasında cari ildə Maliyyə Nazirliyinin qarşısında duran vəzifələr barədə danışan S.Babayev bildirib ki, ilk növbədə şəffaflıq tam təmin olunmalı, təhlillər aparılmalı, büdcə təşkilatları ilə münasibətdə sürdürülməliyi yol verilməli, ədalətli yanaşma, operativlik və səmərəlilik təmin olunmalıdır. Nazir qarşıdakı dövrdə büdcə proqnozlaşdırılması üzrə fəaliyyətin daha da təkmilləşdirilməsi, ehtiyatların müəyyən edilməsi və lüzumsuz xərclərin azaldılması, ölkə üzrə əməkhaqqı xərclərinin avtomatlaşdırılması, saxlanma xərclərinin standartlaşdırılması, əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərində nəticə əsaslılığının təmin olunması, maliyyə iqtisadi əsaslandırmanın müvafiq standartının, vahid formasının yaradılması istiqamətində ardıcıl addımların atılacağını qeyd edib.

S.Babayev yeni yaradılması və ya təkmilləşdirilməsi zəruri olan elektron sistemlər və ya altsistemlər üzrə Maliyyə Nazirliyinin rəqəmsal transformasiya strategiyasına uyğun rəqəmsal yol xəritəsinin hazırlanması, dövlət maliyyə vəsaitlərinin uçuğu, bölgüsü, istifadəsi və hesabatlılığı təmin edən təkmil elektron məlumat bazasının formalaşdırılması və inteqrasiyası ilə bağlı tapşırıqlar verib.

Iclasda müzakirə olunan məsələlərə dair müvafiq qərarlar qəbul edilib.

"Ölkənin ən böyük elektrik stansiyası istismara hazırdır"

Stansiyanın kadr heyəti üçün İtaliya və Çin mütəxəssisləri xüsusi kurslar keçir

Son illərdə ölkədə icra edilən ən nəhəng layihələrdən biri olan, 2023-cü ilin fevral ayında Prezident İlham Əliyev tərəfindən təməli qoyulan 1280 meqavattlıq yeni elektrik stansiyasında işlər "Azərenerji" tərəfindən yekunlaşdırılmaqdadır.

Yeni tikilən elektrik stansiyası qoyuluş gücünə görə müstəqillik dövründə tikilən ən böyük elektrik stansiyası olmaqla yanaşı, ölkədəki digər istilik-elektrik stansiyaları arasında hər kilovatt-saat üçün ən az qaz yandırılan elektrik stansiyası olacaq. Mingəçevir şəhərindəki "Azərbaycan" İES-in ərazisində inşa edilən bu nəhəng enerji obyektinin qrafikə uyğun olaraq, 2025-ci ilin sonuna kimi istismara verilməsi planlaşdırılsa da, artıq proses qrafikdən əvvəl başa çatmaqdadır. Hazırda yeni elektrik stansiyasının 4 ədəd turbin və generatorlarından 3-də test edilərək qoşulub və bir destinin isə yaxın vaxtlarda işə buraxılması həyata keçiriləcək.

Bəs bu nəhənglikdə enerji obyektinin istismarı və idarə edilməsi üçün yerli kadr təminatı necə olacaq? Qeyd edək ki, yeni elektrik stansiyasının

turbin və generatorları İtaliyanın "Ansaldo Energia", util qazanları isə Çinin "Dongfang" şirkətinin istehsalı olduğundan son 2 ildə dəfələrlə bu şirkətlərin mütəxəssisləri Mingəçevirdə, "Azərenerji" mütəxəssisləri isə İtaliya və Çində olub, əyani kurslarda iştirak ediblər. Hazırda isə stansiyada qurğuların, avadanlıqların texniki sistemlərinin tam və etibarlı şəkildə is-

tismarının təmin edilməsi, Qazan-Turbin sexinin işçilərinin bilik və peşə vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə "Util Qazan təlim proqramı" üzrə aparılan Turbin, Generator və Avtomatika sahələri üzrə kadr hazırlığı proqramı davam etdirilir.

Hazırda belə bir təlim proqramı İtaliyanın "Ansaldo Energia" şirkətinin nümayəndələri tərəfindən stansiyanın

işçiləri üçün keçirilir və layihə kurs şəklində davam etdirilir. Bu kurslara "Azərenerji" ASC-nin 130 əməkdaşı cəlb olunub.

Onu da bildirək ki, bundan əvvəl yanvar ayında Çinin "Dongfang" şirkəti tərəfindən də belə bir təlim kursu keçirilib və təlimçilər müəyyən olunan proqramlar üzrə mütəxəssislərin verdiyi bilik və bacarıqlara yiyələniblər.

Bakı Mühəndislik Universitetində Novruz şənliyi təşkil olunub

Bakı Mühəndislik Universitetində (BMU) Novruz bayramı ilə əlaqədar bədii-əyləncəli tədbir təşkil olunub.

Universitetdə AZƏRTAC-a bildirilib ki, rektor Yaqub Pirişev Novruzun mənsəyinin çox qədimlərə dayanan, xalqımızın mənəvi dünyasını, adət-ənənələrini, folklorunu özündə yığdığı ən gözəl milli bayram olduğunu deyib və kollektivə səmimi təbriklərini çatdırıb.

Novruz bayramının hər il ölkəmizdə geniş miqyasda, təntənəli şəkildə qeyd olunduğunu öndə çəkən rektor Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Novruz adət-ənənələrinin qorunub saxlanılmasına böyük önəm verdiyini, həmçinin bayram tonqallarının işğal altındakı torpaqlarımızda yandırılacağı günə həmişə inamla baxdığını vurğulayıb.

O, Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında suverenliyimizin tam bərpası ilə bayramın Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdakı qeyd olumasının, 33 ildən sonra Xocalıda, Xankəndidə bayram tonqallarının

yandırılmasının hər bir soydaşımızda böyük qürur və sonsuz sevinc hissi yaradığını bildirib. Habelə ölkə rəhbərinin gənşmiqayış fəaliyyəti ilə global geosiyasi məkanda söz sahibinə çevrilən, yeni-yeni zirvələr fəth edən Azərbaycanın qarşısında kiçik dövrə daha da qüdrətlənəcəyinin heç kimdə şübhə doğurmadığını söyləyib. Sonra rektor Novruzun rəmzi olan bay-

ram tonqalını alovlandıraraq, bayram şənliyi universitetin bədii yaradıcılıq bölməsinin hazırladığı konsert proqramı ilə davam etdirib. Novruza aid qədim adət-ənənələrimizin əks olunduğu səhnəciklər, tələbələrin iştirakı ilə nümayiş etdirilən qədim xalq-mərasim oyunları və müxtəlif rəqs nömrələri iştirakçılarda yüksək ovqat yaradıb.

Laçında Torpaq çərşənbəsinin tonqalı qalanıb

Laçın, baharı öz doğma sakinləri ilə qarşılayıb. Novruzun ilaxır çərşənbəsi olan Torpaq çərşənbəsi Laçında təntənə ilə qeyd edilib. Həmçinin bayram tədbirində Laçında ərşəyə gələn məhsullar və sakinlərin əl işləri sərgilənib, milli adətlərimizə uyğun müxtəlif əyləncəli proqramlar nümayiş olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Laçın rayonunda Azərbaycan Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin, Bərpə, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin və Mədəniyyət Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Laçınımızda bahar gəlir" adlı bayram şənliyi keçirilib. Tədbirdə Laçın sakinləri, rəsmi şəxslər, rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, səhəd ailələri, qazilər, idarə, müəssisə və təşkilatların nümayəndələri iştirak ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçən şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Hərkəri çayının kənarında təşkil olunan "Novruz çarşısı" yarmarkası bayram tədbirinin ən maraqlı məqamlarından biri olub. Burada Laçının zəngin təbiətindən ilhamlanaraq yaradılan yerli məhsullar, eləcə də ölkənin müxtəlif bölgələrinə gətirilmiş milli sənət nümunələri nümayiş etdirilib. Yarmarkada xalq yaradıcılığı

üzrə mütəxəssis Elnarə Rəsulovaya məxsus xalça kolleksiyası da sərgilənib. Bundan əlavə, "Gilabi Ceramics", "İslimi", "Naxışlı Tikış Evi", "Yaradan Əllər", "Ardıc", "Bal Kamal" kimi milli brendlərin məhsulları ziyarətçilərin marağına səbəb olub. Laçının təbiətindən bəhrələnməklə istehsal olunan "Hərkəri balıq təsərrüfatı" da yarmarkada yer alıb.

Bayram tədbiri Novruzun ruhuna uyğun müxtəlif əyləncəli proqramlarla davam etdirilib. Novruz personajları - Ba-

har qızı, kosa, keçəl və Dədə Qorqud tədbiri xüsusi rəng qatdırıb. Kosa və keçəl məzəli dialoqları ilə uşaqları sevindirib, ənənəvi yumurta döyüşdürmə mərasimi isə böyük marağa səbəb olub. Şənlik çərçivəsində maraqlı müsabiqələr və hədiyyəli yarışmalar təşkil olunub. Tədbirin ən yaddaqalan məqamlarından biri isə rəngarəng konsert proqramı olub. Respublikanın tanınmış incəsənət ustaları, Laçın aşığı, Dövlət Kukla Teatrının aktyorları, Əməkdar artistlər, Muğam Televiziya müsabiqəsinin qalibləri və Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin solistləri, estradamızın gənc və istedadlı müğənniləri səhnədə çıxış edərək bayram ovqatını daha da yüksəldiblər.

Şənlik iştirakçıları Novruz tonqalını alovlandıraraq, əzəmətli "Yallı" rəqsi ilə bayramı yüksək əhvali-ruhiyyədə qeyd ediblər.

REGIONLAR

Novruz həm də təmizlik və abadlıq bayramıdır

Lənkəranın icra nümayəndəlikləri, bələdiyyələr, rayonun abadlıq və təmizlik sahələri üzrə xidmət idarələri, müəssisə və təşkilatları sakinlərin də qoşulduğu Novruz iməcillikləri keçirirlər.

Lənkəran ŞİH-in təşkilatçılığı ilə keçirilən iməcilliklərdə bütün ana yollarda, eləcə də şəhərin müxtəlif ərazilərində təmizlik işləri aparılır, hasarlar rənglənir, ağac dibləri ağardılır, ərazilər kol-kosdan təmizlənir, gül kolları və həmişəyaşıl ağaclar ekilir, səkirlərə yeni tamet-

lər döşənir, deformasiyaya uğrayan səki daşları yeniləri ilə əvəzlənir, yeni bordirlər qoyulur. Bundan başqa, parklarda və əhalinin istirahəti üçün nəzərdə tutulan digər ərazilərdə işıqlandırmanın vəziyyəti yoxlanılır, nasazlıqlar aradan qaldırılır.

Kompleks şəkildə aparılan və bir neçə gün davam etdirilməsi nəzərdə tutulan Novruz iməcilliklərini sakinlər məmnuniyyətlə qarşılayırlar. Hamı yaxşı dərk edir ki, Novruz həm də təmizlik və abadlıq bayramıdır.

Salyanda Əli bəy Hüseynzadənin anım günü qeyd edilib

İctimai fikrin görkəmli nümayəndəsi, alim, yazıçı, publisist, rəssam, filosof Əli bəy Hüseynzadənin Salyanda anım günü keçirilib. Anım mərasimində böyük mütəfəkkirin abidəsi ziyarət edilib, önünə gül-çiçək dəstələri düzülüb.

Azərbaycanın ictimai-siyasi fikir tarixində silinməz iz qoymuş Əli bəy Hüseynzadə 85 il əvvəl - 1940-cı il martın 17-də 76 yaşında Türkiyənin ozamanki paytaxtı İstanbulda dünyasını dəyişmişdir. Salyanda dünyaya göz açsa da, tale ona Tiflisdə, ana babası, Qafqaz Şeyxülislamı Şeyx Öhmədinin himayəsində böyümək, pərvəriş tapmaqı qismət etmişdir. Babası ilə birlikdə öz çağının ən görkəmli fikir adamı M.F. Axundzadənin söhbətlərində iştirak etməsi Əli bəyin ziyalı, alim, şair, yazıçı,

publisist kimi formalaşmasında mühüm rol oynamışdır.

Ə.Hüseynzadə dövrünə görə mükəmməl təhsil görmüş, Tiflisdə ruhani təhsili almaqla yanaşı, gimnaziya, Peterburq və İstanbulda universitet bitirmiş, poliqlot şəxsiyyət olmuşdur. Bayrağımızın ideya müəllifi də Əli bəydir. Türkləşmək, müasirləşmək və islamı dəyərlərə sarılmaq ideologiyasının əsasını qoyan Ə.Hüseynzadə həm də türk xalqla-

rının birliyi fikrinin yaradıcısıdır. O, böyük turançı ictimai fikir tariximizdə Azərbaycanın yerini, mövqeyini, haradan gəlib haraya getdiyini ilk görənlərdən biri, bəlkə də birincisi idi. İdeoloji fikir çarpışmasında öz sözünü demiş, öz mövqeyi olan, xalqını canından çox sevən Əli bəyin fikirlərində nə qədər haqlı olduğunu zaman göstərdi.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

AFAQ fermer qadınların yanındadır

Qadın sahibkarlar Azərbaycan iqtisadiyyatında, xüsusən aqrar sektorda getdikcə mühüm qüvvəyə çevrirlər. Bununla onlar iqtisadi gücün və imkanların vacib olduğu indiki zamanda ölkənin inkişafına töhfə verirlər.

Bir zamanlar kənd yerlərində məşğulluğun təmin olunması üçün qadınlar tən-dirxana, xalçatöxmə sexi, inkubator kimi kiçik biznes sahələrinə maraq göstərsələr də, indi daha çox pambıqçılıq, bağçılıq, tərəvəzçilik sahələrinə üstünlük verirlər. Səbəbi bu istiqamətlərdə həyata keçirilən tədbirlərin və dəstəyin müsbət nəticə verməsidir. Həmin dəstək və tədbirlər bu gün də davam edir. Məsələn, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) öz biznesini qurmaq və sahibkarlıq fəaliyyətlərini genişləndirmək üçün qadınlara hər cür kömək edir. Təkcə 2024-cü ildə 4 mindən çox qadın sahibkar biznes sahəsində bilik və bacarıqlarını artırmaq üçün agent-

liyin təlim və məsləhətdən, 300-dən çox qadın biznes-planlarının hazırlanmasına dəstək xidmətlərindən yararlanıb. 10-dan çox qadın sahibkar və menecer isə Almaniyada beynəlxalq ixtisasatırma proqramında iştirak edib.

İqtisadiyyat Nazirliyinin məlumatına görə, ötən il qadın sahibkarların layihələri-nin icrasına 167 min manata yaxın grant ayrılıb, 8 qadın iş adamına innovativ layihəsini vergidən azad edən "Startap" şəhadətnaməsi verilib. Məlumatda daha sonra bildirilir ki, 2024-cü ildə 250-yə yaxın qadın sahibkarın istehsal etdi-

yi məhsul və xidmətlərin satışına dəstək məqsədi ilə onların sərgi və yarmarkalarda iştirakına və ticarət şəbəkələrinə çıxışına dəstək göstərilib. Həmçinin qadınlar arasında sahibkarlıq fəaliyyətinin təşviqi, qadın sahibkarların inkişafının dəstəklənməsi istiqamətində KOBİA tərəfindən müəmmədi olaraq görüşlər təşkil olunur, tərəfdaş qurumlarla birgə ünvanlı layihələr həyata keçirilir.

Fermer qadınlara dəstək üçün hələ 2019-cu ildə Dövlət Aqrar Ticarət Şirkəti BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) ilə

birgə "Aqrar fəaliyyətli Azərbaycan qadınları" (AFAQ) layihəsinə başlamışdır. Bu layihədə FAO-nun məqsədi aqrar sahədə qadınların məşğulluğunu və informasiya, resurs imkanlarını artırmaq, eləcə də satış bazarlarına çıxışını asanlaşdırmaq, bununla da qadınların sosial-iqtisadi rifahının yaxşılaşdırılmasına dəstək olmaqdır. Kənd təsərrüfatı sahəsində öz biznesini quracaq qadın sahibkarların formalaşdırılması, onların marketing və satış sahəsində biliklərinin artırılması, qadınlar üçün kiçik istehsal müəssisələri və istixanaların yaradılması da AFAQ layihəsinə daxildir. Bu qurum qadın sahibkarların sayının artırılmasına, onların həm özlərinin, həm də ailələrinin və kənd icmalarının sosial rifahının yaxşılaşmasına, qadınlardan ibarət fermer qruplarının yaradılmasına, təbii ehtiyatlarından səmərəli istifadə etmək üçün ətraf mühitin qorunmasına imkan yaradır.

AFAQ-a qoşulan qadın fermerlər peşəkar mütəxəssislərdən faydalı məsləhətlər əldə et-

məklə öz təsərrüfatlarını inkişaf etdirə bilərlər. Üstəlik, layihəyə qoşulan qadın fermerlər digər AFAQ-çılarla bilik və təcrübə mübadiləsi etmək imkanı qazınırlar. Onlara həmin imkanı və rən qurumlardan birinin bu istiqamətdə atdığı addımı qeyd etmək yerinə düşər. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyindəki "Aqrar Tədarük və Təchizat" ASC "PAŞA Holding"-in dəstəyi ilə həyata keçirilən AFAQ layihəsi çərçivəsində bir neçə gün əvvəl təsərrüfatlarının inkişafı üçün dəstək göstərilən Neftçala, Masallı, Cəlilabad rayonlarının olan qadın fermerlərlə görüş keçirib. Qiymətləndirmə sorğularına əsasən, 13 fermerə ümumilikdə təsərrüfatlarının ehtiyacı üzrə 7 yeməddəyən, 2 südsığan, 2 inkubator, 2 dəniyüdən, 1 balsızon təqdim edilib. Ümumilikdə region üzrə 299 qadına müvafiq avadanlıqlar və aktivlərlə dəstək göstərilib. Eyni zamanda təsərrüfat sahələrinin inkişaf məqsədi ilə fermerlərə quşçuluq və heyvandarlıq mövzularında təlimlər keçirilib.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Ağcabədidə yeni günün xoş ovqatı yaşandı

Ağcabədi şəhər Heydər Əliyev meydanında Novruza həsr olunmuş böyük bayram şənliyi təşkil olunub. Şəhərdə rayon rəhbərliyi, hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları, şəhid ailələri, müharibə iştirakçıları, idarə, təşkilat və müəssisələrin kollektivləri, ziyahılar, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak etmişlər.

Öncə bayram münasibəti ilə təşkil edilən əl işləri və xalq sənətkarlığı nümunələrindən ibarət sərgiyə baxış keçirilmişdir. Sərgidə Ağcabədidə yaşamış qədim tayfaların onların adını yaşadan kəndlərdə qorunub saxlanmış adətləri, ümumilikdə xalqımızın qədim ənənələrini, dəyərlərini, mətbəxinə və məişətini əks etdirən

görüntülər, səslənən folklor nümunələri nümayiş olunmuşdur. Bahar qızı ilə birgə faytonda meydana daxil olan Dədə Qorqud iştirakçıları Novruz münasibəti ilə təbrik etdikdən sonra bayram tonqalı qalanmışdır. Çıxış edən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Rafil Hüseynov tədbir iştirakçılarına təbrik etmiş, onlara cənsəğliyi, ruzi-bərəkət, firavan həyat arzulamışdır.

Tədbir boyu gənc idmançıların nümunəvi çıxışları, Novruz bayramının əsas personajları olan Kosa və Keçəlın məzhəkələri tədbirə toplaşanlarda xoş ovqat yaratmışdır.

Bayram tədbiri Qarabağ Regional Mədəniyyət İdarəsi tərəfindən hazırlanan şən və rəngarəng konsert proqramı ilə davam etmişdir.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

"30 ildən sonra Qarabağda alovlanan ocaq"

Şəmkirdə rayon icra hakimiyyətinin, təhsil və mədəniyyət sektorlarının birgə təşkilatçılığı ilə "30 ildən sonra Qarabağda alovlanan ocaq" adlı tədbir keçirilmişdir.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Rəşad Tağıyev çıxış edərək diqqətə çatdırmışdır ki, 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi heç də təsadüfi deyil: "Prezident İlham Əliyevin bununla bağlı imzaladığı sərəncamda da qeyd olunduğu kimi, müstəqil və suveren dövlətə sahib olmaq, milli-mənəvi dəyərlərə, həmrəylik, humanizm, ədalət və qanunun aliliyi prinsiplərinə əsaslanan inkişaf etmiş cəmiyyət qurmaq yüz illərboyu Azərbaycan xalqının ən böyük arzusu olub. Nəhayət, 90-cı illərin əvvəllərində böyük bir fəlakətlə üz-üzə qalan, vətəndaş müharibəsi astanasında olan bir dövlətdən siyasi, iqtisadi və mənəvi inkişaf edən müstəqil və suveren bir dövlət qurmağı bacardıq. Əsası Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş strategiyanın reallaşması nəticəsində biz güclü və dünyada sözü keçən dövlətlərdən birini qura bildik".

O da diqqətə çatdırılmışdır ki, 44 günlük Vətən müharibəsində və uğurlu antiterror

əməliyyatı nəticəsində ölkəmizin ərazi bütövlüyü, suverenliyi tam bərpa edilmiş, Azərbaycan Konstitusiyasının hüquqi qüvvəsi bütöv və suveren Azərbaycanda bərqərar olmuşdur. Konstitusiyamızın təməl prinsiplərindən biri olan ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpa olunmasının 5-ci ildönümünün və Konstitusiyamızın qəbul edilməsinin 30-cu ildönümü ilə üst-üstə düşməsi 2025-ci ilin ən yeni tariximizə "Konstitusiya və Suverenlik İli" kimi daxil olmasına əsas vermişdir. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dediyi kimi, "İkinci Qarabağ müharibəsi bizim şanlı tariximizdir. Bu Qələbə tarixdə əbədi qalacaqdır. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri 44 gün ərzində düşmən ordusunu məhv edərək öz ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. Biz düşməni torpaqlarımızdan qovduq və ədaləti, beynəlxalq hüququ bərpa etdik".

Tədbirin sonunda müstəqil və suveren Azərbaycanın 30 illik inkişafından bəhs edən sənədli film nümayiş olunmuşdur.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Masallı daha 200 ağac yaşıllaşdı

Masallıda "Konstitusiya və Suverenlik İli" çərçivəsində ağacəkmə aksiyaları davam edir. Növbəti aksiya Həsənli ərazisində keçirilmişdir.

Aksiyada rayon icra hakimiyyətinin əməkdaşları, Həsənli və ətraf kənd inzibati ərazilərinin, Xırmandalı bələdiyyəsinin işçiləri, şəhid ailələri, ziyahılar, din xadimləri və kənd sakinləri iştirak etmişlər. Onlar mərkəzi yolun kənarlarında 200-dən çox meşə ağacı ekmiş, ağaclara aqrotexniki qulluq göstərmişlər.

Aksiya iştirakçıları yaşıllıqların salınması və ağaclara qulluq göstərilməsinin təkcə "Konstitusiya və Suverenlik İli" çərçivəsində deyil, hər zaman mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirərək ənənəni bundan sonra da davam etdirəcəklərini bildirmişlər.

S.CAVADOV,
"Azərbaycan"

Samuxda bayram yarmarkası təşkil edilib

Novruz bayramı ərəfəsində yeni salınmış Samux parkında kənd təsərrüfatı məhsullarının satış yarmarkası təşkil olunmuşdur.

Rayon icra hakimiyyətinin təşkil etdiyi yarmarkada 10 tona yaxın müxtəlif növ kənd təsərrüfatı məhsulları satışa çıxarılmışdır. Məhsullar bazar qiymətindən 30-40 faiz aşağı qiymətə satılır.

S.YUNISOĞLU,
"Azərbaycan"

Nügədi paxlavası, Buduq qovurması, Gültəpə halvası

Dünya yaranandan bəri torpaq üzərində qurulan, addım-addım Yer üzünü dolaşan adətlərdən biri də baharın gəlişi ilə keçirilən tədbirlərdir. Bu tədbirlər dünyamızın gözəllik payıdır desək, səhv etmərik.

Etiraf edək ki, təbiətin oyanışı, bülüllərin avazı, qaranquş sevdası və digərləri qəlbimizə bahar sevgisiylə qoşalaşdığından ona bəslədiyimiz məhəbbət min il keçsə belə, azalmır ki, azalmır. Çünki Novruz yaranışın, şəffaflığın, bərabərliyin, birliyin və sabaha açılan qapının açarıdır.

Multikultural dəyərlərə söykənən ölkəmizdə yaşayan bütün xalqlar baharı müxtəlif adətlərlə qarşılasalar da, onların kökünü Azərbaycan ruhu birləşdirir. Şəbranda da Novruz əsrlərdən gələn adətlərlə qeyd edilir. Ərazidə yaşayan azərbaycanlılarla birlikdə ləzgi, tat, Məsxəti türkləri, dağlılar martın əvvəlində bayrama hazırlıqlara başlayırlar. Qohumlar arasında bir-birinə xəbər göndərərək ilk çərşənbənin ertəsi bir yerdə yığılırlar. Hər kənddə bir adamı başçı seçərək ona tapşırıqlar verirlər. O

adam kənddə həminin qapısını döyüb pul yığır və həmin pula buğda alınır. Hər evdə həmin buğdadan səməni qoyulur. Tatlar baharın gəlişini 3 gün qeyd edirlər. Son çərşənbədə qərara alınır ki, məşhur səməni horrasını bu dəfə filankəs bərsin. Bayram axşamı hamı səmənisini həmin adamın həyətinə gətirir. Qonşular səməniləri toxmacla əzər və ər qazan-

larda horra bərsirlər. Horra 12-14 saat ərzində hazır olur. Səhər erkən kənd uşaqları onu ev-ev paylayırlar. Bayram axşamı isə hamı ocaq başında bir yerdə yığılır və sübhədek deyib güllər, oynayırlar.

Qubada da Novruz mənzərəsi maraqlıdır. Rayonun 160 minə yaxın əhalisinin tərkibində etnik qrupların, azsayılı xalqların nümayəndələri az de-

yi. Qubada bu azlıqlar bir ocaq başına yığılır məhrəbənə ailəni xatırladırlar. Burada ocaq istisi qəlb sevgisi ilə birləşir.

Qubada deyirlər ki, bahar özünü yetirməmiş yeddi çölün, düzün, bağın və dağın göyertisindən göy qutabı yemək lazımdır. Əgər şirin ağızla təbiətin göyertisi birləşsə, demək, bahar qapının ağzındadır. Axır çərşənbədə isə hamı sübhün al şəfəqində axar su üstündən keçər, dua edirlər. Çaydan götürdükləri suyu qapı ağzına, bağa-bostana səpərlər ki, ruziləri bol olsun. Bayram axşamı kəndlərdən musiqi sədaləri hər tərəfi bürüyər. Nügədi kəndinin cavanları yaxınlıqdakı Bəhyə dağına qalxar, əvvəlcədən hazırladıqları tonqalları sıra ilə qalarlar.

Quba mətbəxi bayram günlərində xüsusilə seçilir. Nügədi paxlavası, Buduq qovurması, yaxud cücə-plovu, Susay aş, Gültəpə halvası və başqa mətbəx nemətləri Qubanı daha da ətirləndirir.

Qırmızı qəsəbədə yaşayan yəhudilər də baharı coşqu ilə qarşılayırlar. Bayram axşamı tonqal başında hamıya şəkərbura, qoğal paylanar. Bayramda

insanlar yanaşı oturlar. Birliyi və bütövlüyə əbədi yol alan insanları Novruz məhəbbəti birləşdirir. Baharın 13-cü günü Qudyalqayın sahilində hərə bir niyyətlə gətirdiyi səməniyi suya atar və qəlbində niyyət tutar.

Qusarda bahara hazırlıq Boz ay başlayan gərülər. Böyüklü-kiçikli hamı odun yığmağa başlayar. Novruza ləzgi dilində "Yaransuvar", yəni "yeni gün" deyirlər. Çərşənbə axşamlarından öncə mis qaba su töküüb saxlayar və bayram günü su dolu qabı 7 evə aparırlar. Əgər evlərdəki insanlara su çatarsa, arzular yerinə yetmiş olar.

Bayramda qusarlıların evləri qonaqlı-qaralı olur. Bir də bu günlər kimə elçi getsələr, gələcəkdə doğulan uşağa Novruz və Bahar adlarını verirlər.

Ömrün günləri bənövşə ətirli baharla tamam dəyişir. Çünki bahar göylərin yərə nemət payıdır. Beləcə bu günlər Yer üzündən bir bahar da keçir. Qarşıda isə hələ neçə baharımız var.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

NOVRUZ gəlir VƏ AZ gəlir

Sazlı, sözlü Novruz

Novruz bayramı ilə bağlı sifahi və yazılı ədəbiyyatda tarixi adət-ənənələrimizi, milli sərəvətimizi yaşadan minlərlə nümunələr var. "Ergenekon" dastanında türklərin Novruzu belə təsvir olunur: O gün bir parça dəmiri atəşə qoyub qızdırırlar. Öncə xaqan bunu başqa bir dəmirlə tutub oda qoyar, çəkilə döyər. Ondan sonra bəylər də belə edirlər.

Bir qədr dəyişiklik etməklə bu adəti Kırım türkləri bu gün də qoruyub saxlamaqdadırlar. Martin 21-də bütün ailə bir yerdə yığılaraq ailə başçısının rəhbərliyi altında oda qoyulmuş dəmiri döyürlər.

XI əsr ərəb tarixçisi Əbu-Reyhan əl-Biruni öz əsərlərində Novruzu təbiətin oynanması, əkinçilik təsərrüfatının başlanğıcı kimi qavranılan dünyəvi bayram adlandırdı. Onun müasiri olan digər bir tarixçi Nizam-ül-Mülk isə özünün "Siyasətnamə" əsərində Novruzu yazın gəlişi ilə bağlı olan kütləvi xalq bayramı kimi təqdim edir. Ümumiyyətlə, bütün hallarda Novruz xalqları birliyə, həmrəyliyə, qarşılıqlı anlaşıma və dostluğa səsləyən bayramdır.

Novruz adətləri Azərbaycanın müxtəlif guşələrində, bölgələrində təntənəli şəkildə keçirilir. Milli etiqadə dayanaraq səmən cüccərtmək, yumurta boyamaq, tonqal qalamaq, torba atmaq, şirniyyat (şəkərbura, paxlava, qoğal, südlü çörək və s.) bişirmək, meyvə və çərəzlərdən xonça bağlamaq kimi adətlər bayramın hansı ərəzidə keçirilməsindən asılı olmayaraq, dəyişilməzdir. Bütün bu adətlər folklorumuzda da öz əksini tapıb və zaman keçmə də, dəyişmir.

Azərbaycan aşığı sənəti çox dərin tarixi köklərə malikdir. Aşığı poeziyası və aşığı sənəti həm də Azərbaycan xalqının bədii təfəkkürünün parlaq və zəngin sahəsidir. Ədəbiyyat və incəsənət xəzinəmizin qiymətli incilərindən olan bu sənət mahiyyəti etibarilə həmişə xalqın həyatı, mübarizəsi və mədəniyyəti ilə bağlı olmuşdur. Ən qədim dövrlərdən indiyədək saz-söz sənəti dəyişiciləri ozan, uzan, varsaq, dedə, qam, ata və bir çox başqa adla tanınmışlar. Öz yaradıcılıq fəaliyyətlərində onlar tarixi hadisələri və gündəlik həyatı nəsil, tayfa və xalqın tarixi yaddaşına çevirməklə kifayətlən-məyərək, müdrik məsləhətçi, el ağsaqqalı, əski inam biliciləri kimi çıxış etmişlər.

Qədim zamanlardan başlayaraq bu gün də davam edən zəngin ozan-aşığı

sənətində baharın tərənnümü mühüm rol oynayır. Aşıqlar ya bütövlükdə şeirlərini bahara həsr edir, ya da ayrı-ayrı şeirlərin bəndlərində, misralarında təbiəti canlandıran, yeniləşdirən fəslə xatırladırlar. Sırf baharın - Novruzun təsvir-tərənnümünə həsr olunan şeirlər "Novruznamə" adlanır. El şairlərimizin və aşıqlarımızın əsərlərində bu mövzu daha çox öz əksini tapıb. XVI əsr aşığı sənətinin görkəmli nümayəndəsi Qurbaninin, ustadnamələr və təcnislər müəllifi Xəstə Qasımın, "Qul", "Şikostə", "Bikəs" təxəllüsü ilə daha çox tanınan Abbas Tufarqanlımın, el şairi Yəhya bəy Dilməmin əsərlərində yaz, bahar mövzusu xüsusi yer tutur. Dilməmin əsərlərində dövrən, zamanədən, vəfasızlıqdan şikayət motivi üstünlük təşkil edir. "Dilməmi" saz havası onun adına bağlıdır. Şairin nikbin ruhlu şeirləri də çoxdur. Bunu baharın tərənnümünə həsr olunmuş "Dağlar" rədifli qoşmasından da görmək olar:

*Zinət nərgizlərdən, tər bənövşədən,
Al yaşıl geyinib şad olan dağlar.
Ruhu təzələyir güləb suları,
Dəhanlarda şirin dad olan dağlar.
Qədrəfil, şəqayiq, lələ təzə-tər.
Baharın gülləri onu al bəzər.
Qara gəlsin süsən, sünbül sərbəsər,
Bülbül güllərdən yad olan dağlar.*

Bundan başqa, Aşığı Alının gəraylı və qoşmalarında, şəkirkili Aşığı Hüseyinin, Aşığı Musanın Novruza, baharın gəlişinə həsr olunmuş xeyli seçmə əsərləri vardır. Azərbaycan aşığı-şair sənətinin zirvəsini fəth etmiş ustad sənətkar Aşığı Ələsgərin əsərləri arasında bu mövzu ilə bağlı örnəklər qədərincədir:

*Könlüm qaranqış tək uçub qoynuna,
Gəzir hər yamacı, hər yanı, yaylaq!
Ruhum təzələyir, məst olur ürək,
Görəndə bu çağ, bu halı, yaylaq!
Kəkötü, qırxbuğum, qaymaqçıqayı,
Bənövşə, qantəpər, qızlar örpəyi,
Qoyun mələməsi, çoban tütəyi,
Çəkir uzaqlara xəyalı, yaylaq!*

Aşığı Musanın "Kəklik" rədifli şairi də el arasında xüsusilə sevilir:

*Baharın gülşən çağında,
Nə oxursan, sona kəklik.
Oxudun, gəldin xoşuma,
Yaşayasan sən, a kəklik.
Kəklik məskən salıb daşa,
Sürmə çəkib gözə, qaşa,
Bu dövrənin gəlməz başa,
Ovcu gəldi, sin, a kəklik.*

Təbiətin nadir ətirli çiçəyi bənövşə çox şairin ilham mənbəyi olmuşdur.

Aşığı Şəmşir də bu boynubükük çiçəyi öz şeirinin mövzusuna çevirmişdir:

*Bahar çatıb bəzəyirmi dağları,
Açılırmı sizin yerdə bənövşə?
Qumışımı dodaqları nərgizin,
Təzə-tərmi güneylərdə bənövşə?
Aşığı Qurbanidən qalıb nişana,
Torpağı bizə də, ona da ana,
Boynunu pərişan aymasın yana,
Salmasın qəlbini dərdə bənövşə.*

Aşığı Şakir 1922-ci ildə Ağsu rayonunun Xolilli kəndində anadan olmuşdur. Hələ məktəb illərində el sənətinə maraq göstərmişdir. Orta məktəbi bitirdikdən sonra iki il Göyçayda Aşığı Mürsələ şöyirdlik etmiş, özü ustad aşığı kimi formalaşmışdır. El şənliklərində məlahətli səsi ilə sevilən Aşığı Şakir həyatın nəbzini duyan, ona söz qoşan sənətkar olmuşdur. Onun şeirləri arasında bahar tərəvətləri nümunələr daha çoxdur:

*Bahar gülür, günəş gülür, el gülür,
Nazlı dilbər, dövrən gülür, sən da gül.
Çəmənlər, çiçək gülür, çöl gülür,
Lələ, nərgiz, reyhan gülür, sən da gül.
Ötür azadlığın xoş tərənası;
Hər budaq üstündə bir quşun səsi
Baxdıqca insanın gəlir həvəsi
Cüyür, maral, ceyran gülür, sən da gül.
Gülşəndə şövgə ilə ötür bülbüllər.
Çəməndə gül dərir türfə gözəllər,
Toy-bayram keçirir obalar, ellər.
Qoca gülür, cavan gülür, sən da gül.*

Novruz bayramı adət-ənənəmizdə, folklorumuzda da öz qədimliyini qoruyub saxlayır. Novruz günü bütün ev-əşik tozlanılır, oşqalar havaya verilmək üçün çölə çıxarılır. Bu bayramda küsülülər barışırlar. Bayram aşısı bəşəndə isə bütün qonşular bir-birinə qonaq gedir, o nemətdən bir yerdə dadırlar. Novruz günü bütün cavan qızları qapıları pumağa, yaxşı söz eşitməyə gedirlər. Tonqalların üstündən hoppanırlar. Novruz bayramında hər evdə səmən cüccərdilməlidir və cüccərdərkən niyyət etmək lazımdır. Əgər səmən göyərərsə, niyyətinin çin olacağı deməkdir. Bir sözlə, Novruzda həyat yenidən başlanır. Biz də arzu edək ki, arzularınız səmənlik kimi göyərsin, diləkləriniz çiçək açsın. Süfrəniz ruzili, bərəkətli, bayramınız mübarək olsun!

Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Bayram kimi nəğmələr

Böyük sevgi və coşqu ilə qarşıladığımız Novruz bayramı illər, əsrlər boyu Azərbaycan xalqının milli düşüncəsində və yaddaşında dərin izlər qoyub. Bu izlər zaman-zaman musiqiyə, rəssamlığa, xalçaçılığa və başqa sənət nümunələrinə hopub.

Hamımız üçün müqəddəs olan bu əziz bayramda insanlar sevinclərini müxtəlif adət və ənənələrlə, ayinlərlə ifadə edirlər. Novruz münasibətilə keçirilən şənliklərdə bir-birindən gözəl musiqilər səsləndirilir, bayramın gəlişinə sevinən insanlar musiqi sədaları altında rəqs edib şənəlir, kədər və qəmlərini unudurlar.

İllərdən, əsrlərdən bəridir ki, xalq arasında Novruzla bağlı çoxlu bayatılar, mahnılar və rəqs havaları geniş yayılmışdır. Bunlar təkcə Novruz günlərində deyil, elə ilboyu da ürəklərdə, qəlblərdə dolaşır. Keçirilən böyük el şənliklərində aşıqlar, xanəndələr, xalq musiqisi ifaçıları, adi insanlar Novruz bayramına həsr olunmuş mahnılar ifa edirlər, oynayıb şənəlirlər. Novruzun gəlişini beləcə böyük sevinclə qarşılayırlar.

Görkəmli bəstəkarlarımız da Novruz bayramına həsr olunmuş bir-birindən gözəl musiqilər bəstələyiblər. Dinləyənlərin zövqünü oxşayan bu əsərlərdə Novruz ruhu, vaxtı həsr olunur. Bu musiqilər bayramı daha da tərəvətləndirir, xalqımıza sevinc bəxş edir. Belə musiqilər keçirilən şənliklərdə böyük rəng qatır.

Azərbaycan peşəkar musiqisinin banisi Üzeyir bəy Hacıbəylinin ötən əsrin əvvəllərində bəstələdiyi "Bahar nəğməsi" əsəri Novruz günləri daha sevgi ilə dinlənir. Bəstəkar Məmməd Quliyev isə "Aldanmış ulduzlar" operasına Novruz bayramı ilə bağlı zurna və nəğarının da iştirakı ilə xalq səhnələri daxil edib. Göründüyü kimi, Novruz bayramına həsr olunmuş musiqilər təkcə el şənliklərində deyil, operalarımıza da ayaq açıb və böyük sevgi ilə dinlənir.

Bu mövzuların sırasında Vasif Adıgözəlovün dördhissəli "Novruzum" kantatası da xüsusi olaraq qeyd edilməlidir. "Azərbaycan", "Səməni", "Kosa", "Novruzum" hissələrindən ibarət əsər solist, xor və simfonik orkestr üçün yazılıb.

Bəstəkar Elnarə Dadaşovanın kamera orkestri və soprano üçün yazdığı "İlk bahar" əsəri də maraqla dinlənən musiqi nümunələrindən biridir. Elnarə xanımın görkəmli şairimiz Abdulla Şaiqin sözlərinə yazdığı "Uşaq albomu" mahnı silsiləsində də bir-birindən məlahətli Novruz nəğmələri zövqləri oxşayır. Novruz tərənnüm edən bu nəğmələr əziz bayramı xalqımıza daha da sevdindir. E.Dadaşovanın kamera orkestri üçün bəstələdiyi "Bahar şərəfi" də xalqımızın yaddaşında, mədəni dünyasında dərin iz salmış el bayramına həsr olunub.

Mahnıların sevrə-sevrə dinlədiyimiz Oqtay Kazımı müxtəlif illərdə Novruz bayramı ilə bağlı "Böyük bayram", "Bayramınız mübarək", "Bayram olsun", "Bahar çağ", "Bahar tərənası", "Bakının baharı" adlı silsilə mahnılar bəstələyib. Novruz tərənnüm edən həmin mahnılar bu gün də repertuardan düşmür.

Novruz bayramına həsr olunmuş elə musiqilər, elə mahnılar var ki, uşaqlardan tutmuş böyüyə qədər hamının dilinin əzbəridir. Sözləri Teymur Elçinə, musiqisi görkəmli bəstəkar Fikrət Əmirovə məxsus "Güllər ellər" mahnısı uzun illərdir dillərdən düşmür, ürəklərdə, qəlblərdə yaşayır. Həmçinin sözlərini bütün zamanlarda sevilən şair Fikrət Qocanın yazdığı və Ramiz Mirişlinin bəstələdiyi "Bayram axşamlarında" mahnısı da illərdir ki, sevilə-sevilə dinlənir. Cavanşir Quliyevin tanınmış şair Ramiz Rövşənin sözlərinə bəstələdiyi "Novruz gəlir, yaz gəlir" mahnısı da bayrama həsr olunmuş ən populyar və böyük sevgi ilə dinlənən mahnılardandır.

Görkəmli musiqi tədqiqatçıları Şərq xalqlarının klassik muğam sənətində "Novruz-bayati", "Novruz-büzürg", "Novruz-kiçik", "Novruz-səbə", "Novruz-xara" adlı muğam şöbələrinin olduğunu qeyd edirlər. Bu nümunələrdən biri kimi qeyd edilməyən Novruzun ifasında "Bağçada güllər" mahnısı bütün zamanlarda sevilə-sevilə dinlənir. Daim sevilən xanəndələrdən olan Yaqub Məmmədovun şaqraq səsinə ruhumuzu dilləndirən "Gül açıldı, bahar olur", Səxavət Məmmədovun ifasında "Gül açdı, bahar oldu" mahnıları da unudulmaz nəğmələr sırasındadır.

Novruzun gəlişinin, baharın ilq nəfəsinin duyulduğu ölməz əsərlər sırasında Tofiq Quliyevin bəstələdiyi və Şövkət Ələkbərovanın ifasında əbədlilik qazanmış "İlk bahar", Cahangir Cahangirovun "Bahar nəğməsi" mahnılarında xalqımızın Novruz sevinci xüsusi şövgələ ifadə olunur. Ramiz Mirişlinin "Bayram axşamlarında" mahnısı isə hamımızın zümzümə etdiyi musiqilərdən biridir.

Novruz bayramını tərənnüm edən və insanlara sevdiren mahnıların sırasında görkəmli bəstəkarlar Ağabəy Rəzayevanın, Hükümə Nəcəfovünün, Oqtay Zülfüqarovun, Tofiq Əhmədovun, Bəxtiyar Kərimovun da bəstələdiyi əsərlər çoxdur. Bəstəkar Məhriban Əhmədovanın Fikrət Qocanın sözlərinə yazdığı "Bahar nəğməsi" mahnısını böyük sevgi ilə dinləməyən varmı?! Təbii ki, yoxdur. Çünki bu musiqilər qəlbimizə, ürəyimizə bulaq suyu kimi axır.

Novruz bayramının tərənnümü təkcə peşəkar bəstəkarların deyil, həvəskar musiqiçilərin və müğənnilərin də yaradıcılığında mühüm yer tutur. Yaradıcısı və ifaçısı mərhum Məmməd-bağır Bağırzadə olan və hamımızı Novruz vaxtına kökləyən "Bahar gəlir", "Bayram şamları", "Yurdumuza yaz gəlir" mahnılarını bu gün də sevrə-sevrə dinləyirik.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Bahar həm də hünər fəslidir

niş yayılan Dirdəyömə Azərbaycanın ayrı-ayrı bölgələrində müxtəlif adlarla məşhurdur. Bu oyunun Muğan bölgəsində Cızıqdançıxma, Naxçıvanda Cızıq tutması, Bakıda Qayışqapdı, Göyçayda Turayunu və başqa adları məlumdur.

Qaydaya əsasən, uşaqlar iki dəstəyə ayrılır. Bir dairəvi cizgi çəkilib və qürre atırlar. Qürre hansı dəstəyə düşsə, həmin dəstə mərəyə, yəni dairəyə girir. Oyunda iştirak edən uşaqların hərəsi ayağının altına bir toqqa qoyur, dairədən kənarda qalanlar isə onu götürmək is-

təyirlər. Dairənin içərisində olanları onları ayaqla vurmaqla, toqqaları götürməyə imkan verməməlidirlər. Əgər dairədəkilər onlardan birini ayaqla vursa, o zaman dairədəki uşaqlar kənara çıxır. Bu dəfə kənardakılar dairəyə girirlər. Dairədəkilər ayaqlarından biri cızıqdan çıxımaqla birini fəndlə tutub dairəyə salırlar. Onda dəstələr yerlərini dəyişməli olurlar. Əgər dairədən kənardakı uşaqlardan biri toqqanı ələ keçirə bilsə, dairənin içərisində olan uşaqları toqqa ilə vurur, ayaqları altındakı toqqaları kənara çıxı-

nı götürməyə cəhd göstərir. Bütün toqqaları ələ keçirən dəstə qələbə qazanır.

Papaq, Güc sınağı, Sürpapaq, Piyalə və ox...

Qədimlərdən Novruz bayramında ən çox keçirilən oyunlar arasında Papaq, Güc sınağı, Sürpapaq, Piyalə və ox da olub. Bu oyunların hər biri olduqca maraqlı və çətin. Hərəsinin özünəməxsus qaydaları və şərtləri var. Papaq oyununda iştirakçı müəyyən edil-

miş vaxt ərzində öz papağını bəşmə saxlamağa çalışmalıdır. O, eyni zamanda rəqib komandanın iki papaq götürməlidir.

Güc sınağı oyununda atlı çapaq qabaq və arxa ayaqları bağlanmış qoyun və ya keçini yerdən götürməli, yəhərə qaldırılmalıdır.

Sürpapaq oyununda top-papaq uğrunda oyunçular arasında mübarizə gedir. Oyunun axırında onu qapı dairəsindən keçirirlər. Qaydaya görə, oyunun davam etdiyi müddətdə iştirakçılar cəmi üç dəfə atdan düşə bilərlər. Sürpapaq oyununu müəy-

yən qədr müasir basketbola da bənzədirlər.

Piyalə və ox oyunu atüstü idman növlərindən biridir. Atı çapaq xüsusi diyrin üzərindəki piyaləni oxla vurmaq bu oyunda qarşıya qoyulan əsas məqsəddir. Oyunun iştirakçılarından əsas tələb sərvaxt olmaları, dəqiqlik göstərmələri və cold tərpənməlidirlər. Eyni zamanda atın üstündə sürətlə hərəkət edərkən piyaləni dəqiq nişan almaq üçün sərtlişliyə gərəkdir. Piyalə və ox oyunu bir neçə variantda oynanılır.

Ümumiyyətlə, Novruz bayramında oynanılan oyunların əksəriyyətinin müxtəlif variantları yarənib və ölkəmizin ayrı-ayrı bölgələrində böyük həvəslə, bəzən başqa-başqa adlarla keçirilib. Bu oyunlar hər zaman iştirakçıları qədər onlara tamaşa etməyə gələnlərin də marağına səbəb olub. Odur ki, adətən Novruz və digər bayramlarda təşkil olunmuş müxtəlif yarışlara, bir-birindən maraqlı, diqqətcəkən oyunlara baxmağa insanlar kütləvi şəkildə gəlirlər. Onlar yarışlar zamanı oyunçuları alqışları ilə həvəsləndirir və özləri də onlar qədər həyəcan keçirirlər.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

"Torpaq əlimdə, Bahar ürəyimdə"

Paytaxtın yaz ətirli Novruz yarmarkası qonaq-qaralıdır

Milli varlığımızın rəmzi olan Novruz xalqımızın mənəvi dünyasını, həyata baxışını özündə əks etdirir. Ulularımızdan bizə yadigar qalan bayram baharın gəlişini, təbiətin oynanışını, həyatın canlanmasını müjdələyir. Ölkəmizə şənlik, birlik, həmrəylik gətirir.

Bayram münasibətilə paytaxtda, bölgələrimizdə küçələr müxtəlif Novruz atributları ilə bəzədilib, şənliklər, yarmarkalar təşkil olunub. Bayramın yaraşığı olan səməninin, rəngarəng yumurtaların, həmçinin Keçəl və Kosa'nın, eləcə də paytaxtın mərkəzi küçəsində hazırlanmış bayram xonçasının maketləri həm paytaxt sakinlərinin, həm də turistlərin marağına səbəb olub.

Fəvvarələr meydanı da libasını dəyişərək baharın gəlişini müjdələyir. Burada açılan "Torpaq əlimdə, Bahar ürəyimdə" yarmarkası şəhərin mərkəzində bayram ab-havası yaratmaqla yanaşı, eyni zamanda yardıma ehtiyac duyan ailələrə ümid işığı olur. Nəci b missiyalı "Novruz" yarmarkası nəinki Azərbaycanca, həm də regionda keçirilən ən böyük xeyriyyə layihələrindən biridir. Layihə 2019-cu ildən etibarən "Nərgiz" Fondu tərəfindən həyata keçirilir. Hər il olduğu kimi, builki yarmarkada da toplanan vəsaitlər müxtəlif xəstəliklərdən əziyyət çəkən uşaqların müalicə və əməliyyat xərclərinin qarşılanmasına sərf ediləcək.

Böyükdən-küçiyə hər kəsin səbirsizliklə gözlədiyi xeyriyyə yarmarkası martın 15-dən paytaxt sakinlərinin və şəhərimizin qonaqlarının üzünə açılır. "Torpaq əlimdə, Bahar ürəyimdə" yarmarkası 36 böyük və 20 kiçik ev, 3 ədəd ikimərtəbəli restoran, Novruz bayramına aid dekorativ konstruksiyalar, balaca köşklər, oyun zonaları, fotozonalardan ibarətdir. Həmçinin yarmarka konseptinə yeniliklər edilərək ziyarətçilərin, xüsusilə gənclərin marağına səbəb olacaq yeni tematik guşələr təqdim edilib.

Yarmarkanın qonaqları şirniyyatlar, milli və xarici mətbəxin ləzzət təamlarını dadma, suvenir və hədiyyələr əldə edə, hər yaşa uyğun oyunlara oynaya, şəkillər çəkə, ən

önəmli Novruz bayramının höyəcanı və sevincini birlikdə paylaşa biləcəklər.

Əsl yaz havasının müşahidə edildiyi bu günlərdə yarmarkada gəzmək xüsusi zövq verir. Burada hər yaşdan insanların öylənməsi üçün, demək olar ki, bütün şərait yaradılıb. Uşaqlar səməninin ətrafında qaçdı-tutdu oynayır, yummurta döyüşdürür, gənclər musiqilərin fonunda söhbətlə-

şir, oyunlar oynayır, alış-veriş edirlər.

Köşklərin hər biri qonaqlı-qaralıdır. Hansı köşkə üz tutursansa, böyük sevinclə qarşılanırsan. Sanki yarmarka insanları bir-birinə daha da yaxınlaşdırıb. Bu ünvanda həm milli, həm xarici təamları dadmaq mümkündür. Yarmarkada ən böyük növbə milli təamların satıldığı köşkdür. Övladları ilə yarmarkaya gələn Mələhət

xanım deyir ki, bu növbədə gözləmək onun üçün ənənəvi hala çevrilib: "Uşaqlar neçə gündür yarmarkanın açılmasını gözləyirlər. Bura qısa müddətdə artıq ikinci gəlişimizdir. Yarmarkadakı solıq-sahmana söz yoxdur. Satıcıların müştərilərlə rəftarı çox gözəldir. Növbəti ilınvamız oyuncaq köşküdür".

Yarmarkada yerli sakinlərlə yanaşı, çoxsaylı turistlərə də rast gəlmək mümkündür. Dostları ilə birlikdə ölkəmizdə qonaq olan Hindistan vətəndaşı Mishra Prakash deyir ki, Azərbaycana gəlişi bayram günlərinə təsadüf etdiyi üçün çox xoşbəxtdir: "Səyahət etməyi, müxtəlif xalqların adət-ənənələrini öyrənməyi, özəl günlərdə, bayramlarda iştirak etməyi çox sevirəm. Novruzun adını dəfələrlə eşitsəm də, bayram haqqında çox məlumatım yox idi. Burada gördüklərim çox xoşuma gəldi. Yarmarka yüksək səviyyədə, əsl bayram ab-havasında təşkil olunub. Milli təamlarımızı dadmaq üçün səbirsizlənirəm. Adətən milli bayramlara böyük qənaətlə gəlirik, bu marağı olur. Novruz isə elə bir bayramdır ki, adət-ənənələri hər yaşdan olanlar üçün maraqlıdır. Növbəti bayrama ailəmlə gəlməyi düşünürəm".

Oyun zonasının yanında keçdikdə uşaqların həvəslə yarışdıqlarını müşahidə edirik. Onların yanında dayanan böyük klər yaxınlaşırdı. Oyunda ciddi mübarizə aparın Elmirin nənəsi Sevdə xanım gülərək deyir ki, uşaqlar ilboyu bu yarmarkanın açılmasını gözləyirlər: "Buradakı oyunlar da, yeməklər də balama bir ayrı zövq verir. Nə evdə, nə də digər kafə və restoranlarda yemədikləri burada ona çox dadlı və maraqlı görünür. Bayram boyunca fürsət tapdıqca, yenə bu yarmarkaya gələcəyik. Havanın xoş keçməsi isə əhvalımızı daha da yüksəltdi".

Novruzun ab-havasını yaşıdan yarmarka aprelin 15-dək davam edəcək. Burada iştirak etmək üçün hər birimiz həm Novruz nağılının parçası olub, həm də dəstəyimizə ehtiyacı olan uşaqlara əsl möcüzə bəxş edə, onlara yeni nəfəs verə bilərik.

Ülkər XASPOLADOVA, İlham BABAYEV (foto), "Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinfo" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) **manat**

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) **manat**

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) **manat**

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Hərbi vəzifəliylərlə çöl şəraitində praktiki məşğələlər keçirilib

Müdafiə Nazirliyinin illik hazırlıq planına əsasən, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti ilə birgə keçirilən tədbirlər çərçivəsində hərbi hissələrdə ehtiyatdan çağırılan bir qrup hərbi vəzifəliylərin cəlb edildiyi təlim toplanışında praktiki məşğələlər keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, tədris proqramına müvafiq olaraq toplanışa cəlb edilmiş heyətlə səhra şəraitində (çöl şəraitində) növbəti məşğələlər olub. Təlim mərkəzində baş tutmuş məşğələ zamanı əvvəlcə iştirakçılar bölmələrimizin silahlaşdırılmış olan atıcı silahlarını natamam sökülüb-yığılması və istifadə qaydaları üzrə

praktiki vərdişlərini sınaqıblar. Sonra isə ehtiyatdan çağırılmış hərbi vəzifəliylərlə döyüş zamanı ilkin tibbi yardımın göstərilməsi qaydaları öyrədilib, yaralıların ərazidən təxliyə edilməsi üsulları məşq etdirilib.

Növbəti mərhələdə hərbi vəzifəliylərlə müxtəlif atıcı silahlardan və qumbaraatanlardan praktiki atışlar icra edilib. Azərbaycan Ordusunun arsenalında yeni qəbul olun-

muş müasir silah və hərbi texnikaların taktiki-texniki xüsusiyyətləri, istismar qaydaları, həmçinin döyüş tətbiqi üsullarının öyrədilməsi məqsədilə keçirilən toplanışda

ehtiyatdan çağırılan hərbi vəzifəliylərin praktiki vərdişləri təkmilləşdirilib, bilik və bacarıqları inkişaf etdirilir, eləcə də yeni hərbi biliklər tədris edilir.

Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinə aid videomateriallar yaymış şəxs istintaqa cəlb edilib

Martın 17-də sosial şəbəkələrin xarici səhifəsində Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədində guya hərbi əməliyyatlar keçirilməsi ilə bağlı tədbirlərin görüldüyü iddia olunmaqla, Azərbaycan Ordusuna məxsus hərbi texnikanın hərəkəti barədə videogörüntülər yayılıb.

Bu barədə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, faktla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində cinayət işi başlanılıb, aparılmış ilkin araşdırmalar nəticəsində yayımlanmış videokadrların 2025-ci il 27 fevral tarixinə aid olduğu təsbit edilib.

Müəyyənləşdirilib ki, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, 2007-ci il təvəllüdlü Rüstəmov Səməd Bəhman oğlu 27 fevral 2025-ci ildə Gədəbəy rayonu ərazisində Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinə məxsus hərbi texnikanın hərəkətinin videoçəkilişini

aparıb və qanunla yayılması qadağan olunan videomaterialı 15 mart 2025-ci ildə özünün "TikTok" sosial şəbəkəsindəki sahifəsində paylaşılıb. Bundan sonra, həmin videogörüntülərə sosial şəbəkələrdə fərqli dövrlərə aid videokadrlar əlavə edilməklə, həqiqəti əks etdirməyən müxtəlif xəbərlərin istinad mənbəyi olaraq nümayiş etdirildiyi müəyyən olunub.

Görülən təxirəsalınmaz tədbirlərlə Səməd Rüstəmov saxlanılaraq istintaqa cəlb olunub, həmin videogörüntüləri çəkdiyi mobil telefon maddi sübut kimi götürülüb.

Bir daha bildirilir ki, Azərbaycan Ordusunun hərbi birləşmələri, onların dislokasiyası, yerdaşmaları, döyüş və səfərbərlik hazırlığı, silahları, hərbi texnikası ilə bağlı videokadrların çəkilib internet informasiya ehtiyatında, o cümlədən sosial şəbəkələr vasitəsilə yayımlanması cinayət məsuliyyəti yaradır və belə əməllərə yol verən şəxslər barəsində qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqi tədbirlərin görülməsi təmin ediləcək.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Xəlil, Namiq, Zöhrab və Zəfər Azadovlar, Əli, Mobil və Nail Hüseynovlar, İlham Həsənov və Şahin Aslanov Azərbaycan Respublikasının Tacikistan Respublikasındakı səfirliyinin müşaviri Vüqar İbrahimova əzizi

ADİLƏ HÜSEYN QIZI ABDULLAYEVANIN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərindən başsağlığı verir.

Xəlil, Namiq, Zöhrab və Zəfər Azadovlar, Əli, Mobil və Nail Hüseynovlar, İlham Həsənov və Şahin Aslanov Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Bərdə Regional Ədliyyə İdarəsinin rəis müavini Eldəniz İbrahimova əzizi

ADİLƏ HÜSEYN QIZI ABDULLAYEVANIN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərindən başsağlığı verir.

Azər və Murad Muradovlar, Şirin Əzizov, Tapdıq Murtuzayev, Nizami Cəfərov, Arif və Rafiq Hüseynovlar, İlham İbrahimov, İlham Həsənov və Mirzəfər İsmayilov dostları Ələddin Hacıyevə əzizi

SƏMƏNDƏR QUBAD OĞLU MƏMMƏDOVUN Beyləqan rayonunda vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərindən başsağlığı verir.

Baş redaktor

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və	
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60, 434-55-58
Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3517

Sifariş 609

Qiyməti 60 qəpik